

310428 ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 8. } డిసెంబరు 1921 వ సం॥ డిశంబరు నెల 23 తేది శుక్రవారము } No. 219
 సంపుటము. ౮ } దుర్బతినామ సంవత్సర మార్గశిరమా న బహుళ నవమి ౯. } సంచిక ౨౧౯

“ప్రశస్తమైన ఎన్ గల్ బర్లు”

రైస్ మెషినరీ ధరలు

ప్రస్తుతము ఇంకను తగ్గించబడియున్నవి

బ్లాక్ స్టోను నూనెయంత్రములు

ఒక స్థలము నుండి మరియొక స్థలమునకు సులభముగా తీసికొని
 పోవుటకు వీలగునట్టియు, ఒకేచోట స్థిరముగా కదలకుండ ఆమర్చు
 నట్టి ఆవిరియంత్రము, బాయిలరులు అతి చౌకధరలకు దొరక గలవు.

ఫోను నెం 108

తంతివిలాసము, ఎంజిను మద్రాసు

నెం 9, నెకండు

లైనుబీచ్,

మార్షల్ సన్నుఅండు కో (ఇండియా) లిమిటెడ్

ఇంజనీయరులు

కలకత్తా

మదరాసు

బెజనాద్

బొంబాయి

లాహారు

తంజావూరు

అమృతాంజన

తలనొప్పులకు ప్రసిద్ధి కెక్కినది.
 ఇతర వీధిమైన నొప్పులను కూడా
 మా అమృతాంజనమును వాడి
 సంత మాత్రమున నయముగను.
 సులభ సెల 0-10-0 అణాలు

మోహనీలైలము

సీసా 1-3 0-12-0

తామరలైలము

శబ్ద 1-3 0-6-0

వండ్లపొడి

శబ్ద 1-3 0-2-0

అమృతాంజనం డిపో,

బొంబాయి మదరాసు.

త్వరపడుడు!

కొద్ది ప్రతులు మాత్రమే కలవు!

1. Karachi Trials: (A Telugu Drama in 3 Acts)

అలీ ప్రభుత్వ నిర్బంధము: ఇందు ఆరీసాదరాదుల విచారణలు, వామ్యాలములు, అలిమనోహరముగ
 వర్ణింపబడినవి. దీనిని చదివినవా లెల్లరు జేతనేవలె లగుదుడు.

కల ప్రతి 1-3 రూ 0-10-0 డిసెంబరు 20 తేదిలోగా 0-8-0 మాత్రమే.

2. జేశభక్తుడు: శ్రీయుత కొండ వెంకటప్పయ్యగారి జేశనేప, నిరాకరణవ్యాప్తి, భారతజేశకర్తవ్యము;
 రమణీయముగ వ్రాయబడినది. ప్రతి 1-3 రూ 0-1-6; డిజను రూ 0-12-0 మాత్రమే.

(3317)

“స్వరాజ్య గ్రంథాలయము” తెనాలి.

“కత్తికట్టలు”

వెడకత్తి గల్లి గజము పొడుగు గలవి. సాగవైసవి.
 1-3 రూ 4-8-0.

డబ్బు కొనువారికి 1టి ఉచితము. పోస్టేజీభర్తవేరే.

వలయువారు ఆర్డరుతో ఒకరూపాయి

అదాన్సు పంపవలెను. బి. వెంకటేశ్వర్లు అందుకో,

కట్టర్స్ అండ్ లాక్ మేకర్స్ etc.

వెద్దాపురం, (గోదావరి జిల్లా)

ఇతిగ్రాంత్ అడ్రెసు: “ఇంద్రప్రస్థ” వెద్దాపురం.

ఆంధ్ర గ్రంథాలయ వ్రెస్, లిమిటెడ్, బెజవాడ.

(౧౯౧౩-వ సంవత్సరం ఇండియన్ కంపెనీల ఆక్టు క్రింద రిజిస్టరు చేయబడినది.)

(3108)

మూలధనము రు 3,00,000

ప్రస్తుతము వసూలు చేయు ధనము రు ౧,00,000

భాగము ౧-కి రు ౨గి లు చొప్పున ౧౨,౦౦౦ భాగములు. భాగముల సొమ్మును దరఖాస్తుతో రు ౫ లు; అలాటమెంటు అయినప్పుడు రు ౫ లు; మిగిలిన సొమ్ము ఒక్కొక్క మాసమునకు తక్కువకాని వ్యవధిగల 3 వాయిదాలలో ఇయ్యవలయును.

ఆంధ్ర జాభ్యుదయమునకు అత్యంతావశ్యకము లగు గ్రంథములను, పటములను, పాఠశాలలకు ఆవశ్యకము లగు పుస్తకములను ప్రకటించి, ఆంధ్ర జాభ్యుదయమునకు వన్నె దెచ్చును. అచ్చువేయు వారికిని, గ్రంథకర్తలకును మిక్కిలి సహకారి. పెట్టుబడిదారులకు మిక్కిలి లాభకరము. ఇదివరకే పనిచేయుచున్న ముద్రణాలయమును తీసికొని కంపెనీ తరపున పని ప్రారంభింపబడి యున్నది.

అందుచేత మొదటిసంవత్సరము నుండియు లాభము పంచిపెట్టుటకు వీలుగ నుండును.

ఇతర వివరములకు ప్రోస్పెక్టుస్ మొదలగువానికి ఇట్లు వ్రాయవలెను: ఆయ్యంకి వేంకటరమణయ్య, మేనేజింగు డైరెక్టరు.

గాంధీ మహాత్మని ప్రతిమ గల

అందమైన 1922 క్యాలండరు.

క్యాలండరు 1-కి వి. పి. ఖర్చులు సహా రు 0-6-0.

మొత్తముగా కొనువారలకు ధర తగ్గించి ఇవ్వబడును.

తామర తైలము

పండ్లపాడి

మోహినీ తైలము

డబ్బీ 1-కి రు 0-6-0

డబ్బీ 1-కి 0-2-0

సీసా 1-కి 0-12-0

అందమైన ముద్రా అన్ని నొప్పులకు వివాదమృతము.

దగ్ధ, కైత్యము, నడికము, రొక్కపడికము, తలమెప్పి, వాయువునొప్పులు, పొట్టు, బెణుకులు, బిళ్లలు మొదలగునొప్పులకు వివాదమృతము.

చక్కని డబ్బీతో సహా వెల రు. 0-10-0; డజన్ 1-కి రు. 6-0-0 పోస్టుఖర్చులు చేయ.

అమ్మ తాంజనం డిపో, }

109, ఫ్రేరిరోడ్డు, బొంబాయి
6, తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు.

ఆరోగ్యములకు

ఒక మార్గము

21.

తక్షణమే మీరు

ఒకరూపాయి మాత్రము ఖర్చుచేసి

ఆతంకనిగ్రహమాత్రలను

సేనించు-
చాలును.

జాబితలు వ్రాయవా? ఉచితము.

త్వరకము!

వైద్యశాస్త్రి మనోమోహన్ గోవిందజీ,

ఆతంకనిగ్రహయావధానము, బ్రాహ్మ, 26 మదరాసు.

జాతకరత్నము

జన్మశత్రువు, పుట్టినతేదీ కేళ మున్నగునవి లేకయే సంవత్సర ఫలితములను క్యాకర్తరు రీతిగనుక సహా యెన్ని సంవత్సరములైనను జ్యోతిషుని సహాయము ఆక్రమలేకయే తమంతట తామప్రాసాదించగలరు. ధనము, సంపాదము మున్నగు వ్యాపకభావములలో మీరూ జాతకములను మీరే ప్రాసాదించగలరు. ఇది యింటిజ్యోతిషునికంటే వీనివెల రు 2 మాత్రమే.

గ్రేట్ యిండియన్ జ్యోతిషాలయము,

భింకోట, వికాఖపట్నంబిల్లా.

మిక్కిలి పుష్కలమైన యిండియా జీవనసంహిత మొదలుపెట్టిన నాడు గలగలకు నమరూపము వదలుటకు భారతకర్త హిందూకులకు తలపెండ్లుకల నున్నట్లు మాగ నిగనిగలాడుచుండుటకు ప్రతిష్ఠియును ప్రతిభయును ముఖ్యముగా

కామినియా ఆయుర (రిజిస్టర్)

తలపెండ్లుకలకు నూతన సౌందర్యమును కలిగించి దానిని చాచుగా పెంచుటకు తగిన శక్తి తలనూపెయ్యుట కలదు. యంగుడు పోగొట్టును. శిశువులకు కష్టము కంటి మెత్తదనము నివృత్తును. మొదలుపెట్టిన చాలవల్లదనమును కలిగించును. పని మొదలగుటకు కండ్లకు కలగు మార్పులను పోగొట్టి నూతన కాంటిని కలిగించును.

కామినియా ఆయుర తలనూపె అన్నిటికంటే శ్రేష్ఠమైనది. స్త్రీలకును పురుషులకును, పెద్దవారికి నుకూలకారము మొనరింపినది.

నేడు మీ నుకూలమింజుచుండును.

వెల ఒక్కబట్టి ౨.0-0 వి. పి. చార్జీ 0.6-0 అబాటు.

మాడులుడు 2-0-0 వి. పి. చార్జీ 0-12-0 అబాటు.

సోద ఏకెంట్లు.

వి. పి. మణియార్తక కమానుడు రు 0-2-0 ప్రత్యేకము.

ఆంగ్లోయిండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్స్ కంపెనీ.

D 126 W 100.

165 నామ్మావనీడు, బొంబాయి.

పాశ్చాత్య వెంకటాచల పండితుల

అయుర్వేదీయ సిద్ధాంతమును

లోకానుయహర

కస్తూరి మాత్రలవలె

సర్వోత్తమగుకారియగు వైద్యవేదమున కెంతటి తేదని భారతముగా చెప్పవచ్చును. వీటిలో అత్యంతకరమైనది వస్తువు చేరలేదు. గాఢమైన పుట్టిన శక్తిను మొదలుకొని వృద్ధులవరకు ప్రతిపిక్కుడును మనములేక సేవించవచ్చును. ఈ మూలము 3 నుండి 10 వరకు తాంబూలముతో గాని లేక పట్టి నోటిలోగాని ప్రతిదినము ఉపయోగించుచు వచ్చిన ఎడల మందము అట్టియు మలబద్ధము నితి బద్ధము వ్యర్థము మలేరియావ్యాధికి శత్రువు వారము, దగ్ధ, పడికము వరముల నొప్పి నివహింపక ఇంపు ఎంతో శ్రేణి కలరా మున్నగు ఇంకా అనేక వ్యాధులను దగ్ధరకు రానియ్యదు. ఇట్లుగలిగిన కేళ ఉపయోగించిన తక్షణమే గుణ మిచ్చును. ఒకేబోటు మార్పుండ ను పిన గుమస్తాను వ్యాపారస్థులు ఉపాధ్యాయులు విద్యార్థులు ఘోషాస్త్రీలు కూడ ఈ మూలమున కేవలమి గుణమును పొగడుచున్నార. 250 మూలము గల సీసా 1-కి వెల రు. 0-4-0 ఒక సీసామొదలు 6 సీసాల వరకు పోస్తేజీ 0-4-0 ఒకేసా 6 సీసాలను కెప్పించిన పోస్తేజీతో రు 1-6-0

12 సీసాలు " " 2-8-0
25 సీసాలు " " 5-2-0

మద్రాసునందు అన్ని దుకాణములందు దొరకును శ్రీ శీతారామవ వైద్యశాల

(301-594) మొ నూ గు
తంకి నివాసము - తంకిట్ మొనూరు.

మలయ చందనము.

గనేరియా అను పెగోగమునకు మళారము

వర్ణములేదు. పిడికారితో పనిలేదు. ఎటువు, కేళపువచ్చు, అను మాడు విధముల పెగోగమును మాడు పూటలతో మున్నును. స్త్రీలకు ముఖము వ్యాధులకు కూడ ఇది రాజౌధము. డబ్బీ 1-కి వెల 2-4-0

1 చందనీ (మలయచందనమున కనుపానము) కౌన్సు 8-0-0

శ్రీ పాద వారి పంచాంగము

దుందుభి సంవత్సర పంచాంగము అచ్చులో మున్నది. మా పంచాంగముయొక్క పుతన అందము సెరిగినదే. ప్రతి 1-కి 0-2-0; నాలుగుప్రతులకు తక్కువ వీ.పి. చేయును. ఒకటి కావలయువారు 0-4-0 పోస్టుచెట్టు పంపవలెను. 12 ప్రతులకు ఒకప్రతి ఉచితము. త్వరపడకున్న దొరకవు. గంధర్వభార్యసే, రాయవరం, (గోదావరి.)

ఎలక్ట్రా బంగారు రణములు 150 గజలు కట్టిన మేలు
రకపు లక్ష్మీవిగ్రహము కలి
గిన వడ్డాయణము 8-0-0
వెండి 1/2 కానులదండ రు 8
వెండి 1/2 కానులదండ రు 5
పేట గడియారంగొలుగు 6

రెండు పేట గడియారము గొలుగు 1-8 రు 2-0-0
గజలు కట్టిన జడవాగరం 1-8 1-4-0
సిక్కిల్ గడియారము 6-4-0, వెండి గడియారము 9-0-0
డిటో మేలురకం 15-0-0, రాత్రిలయందు గంటను చూపునది

7-0-0, డిటో వాలుగు
మూలలది 8-0-0-0
గడియారములతో కూడ
చేతికి ధరించు పట్టు గాని
గొలుగుగాని కోరిన విధ
ముగ పంపబడును.

పాటకములకు కావలసిన సామానులు మావద్ద దొరకును
అర్థణా స్థాంపు పంపిన కేటలాగు పంపబడును.
కే నాదముని అందు సన్ను.
18) 164 చెనాబజార్ రోడ్డు, మదరాసు.

తండ్రివిలాసము "క్యూరుల్" మద్రాసు.

పేటంటునుందులు మూలికలు పాశ్చాత్యవైద్యపద్ధతు
లకు కావలసిన సకలవిధ ఔషధములును తగ్గుధరలకు మావద్ద
దొరకును. సకలవిధ కాన్సర్ ఆయిల్ బిడ్డలకు ఉపయోగ
పడు ఆహారములు మొదలగువి మావద్ద స్థావరము ఉన్నవి.
వివరములకు వ్రాయుడు. (8088)

V. M. ANNAJEE
Whole sale & Retail Chemists & Druggists.
2/200 MINT STREET, MADRAS.

"అమృత భవిష్యత్ ఫలదర్శిని"

ఇది మంచి ఆశ్చర్యకరమైన పుస్తకము. ఈ పుస్తకము
ప్రతి మనుజునకును ప్రతిదినమును మిక్కిలి ప్రయోగకరము.
ఇది చూచుకొనుటకు జాతకము, పుట్టిన కేదీ, నక్షత్రము,
మొదలగునవి అవసరములేదు. ముఖ్యమైన తెలుగులో వ్రాయ
బడినది. గొప్ప నర్సిపేటలును పొందినది తెలంగాణ
ప్రస్తుతం ఏలూరు సుబ్ జడ్జిగారగు ఆరీ శారాయణరావు.
కంతులు. బి. ఏ. బి. ఎల్. గారిట్లు వ్రాసిరి. "రాగల దానిని
తెలిసికొన గోరువారికి యీ భవిష్యత్ ఫలదర్శిని సంకేతము
కలిగించునని నా నిశ్చయము." పుస్తకమును కలమువారు గా
జుగుక చిరునామాకు వ్రాయవలయును.

కాలా జ్యోతిషవిద్యాలయము.
2868 వోడవరం, చిశాబజార్, కల్కత్తా

కావలెను
మా జగత్ప్రసిద్ధిచెందిన పుష్టి నిచ్చు
నట్టి మదనమంజరి మాత్రలను
విక్రయించుటకు కన్ వానర్లు, ఏజంట్లు
కావలెను.
రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ,
27, చిశాబజార్ రోడ్డు, మదరాసు.

అమృతము (1842)
బంగారు, వెండి, రత్నము
ల నగలును, యితరవస్తువులును,
వాపసు ఇచ్చినపుచ్చుకొని వైద్యమయ్యబడును
ఉమ్మడి - రామయ్య శెట్టి,
గురుసామి శెట్టి కంపెనీ,
25, చెనాబజార్ రోడ్డు, మదరాసు
నగలు నాణ్యముగాను పూచీతోడను సరియైన ధరలకు
తయారుచేసి విక్రయించుట కుంచుబడును. తయారుచేసిన
తనివాటిని అతి శ్రీమముగ అర్ధర మేరకు తయారుచేసి
యివ్వబడును. ఒకసారి అర్ధర యిచ్చి నగలు తయారు
చేసికొన్న వారివలన మానమృతము తెలిసికొనవచ్చును.

ప్రాచ్య పండితసభ

1919 సం|| రం నవంబరు నెలలో పూనా పట్ట
గిన పండిత సభ యీ సం|| ౧౦ కలకత్తా నగరమున .
8 26 వ తేదీని జరుగును. క్రిందిటి సభవలెనే య
చాలమందిపండితులు వచ్చువరు. ఇంతవఱకు నాకుం
యములను బట్టి సభ జయప్రదముగ జరుగునట్టి యే
పూర్తియైనట్లు తెలిసినది. డిసెంబరు 15 వ తేదీకే
పంపివేసి యుండవలెను.

ఈ సం|| రమైన తెలుగు వారిలో ప్రతిధ
లు, పరిశోధక వాఙ్మయ ప్రియులును వచ్చి తక్కి
మనము పొందఁ దగిన సామము పొందుటయేగాక
మునందలి చరిత్ర, వాఙ్మయ విశేషముల ప్రపంచ
దరు గాక యని ప్రార్థించుచున్నాను

మన దేశమునందు జరిగె పరిశోధన మార్గము
తైవానానాయం దున్నవి. పాలిభాష, ప్రాకృత
వారుకాని, ఆంధ్రభాష సంస్కృత వాఙ్మయ ప
దగినవారుకాని తమచుగాఁ గానఁడరు. ఈ సభ
గుజరాతు మహారాష్ట్ర, సింధు, పంజ దేశపండి
పరిశోధకు లెందఱో వచ్చియున్నారు.

"ఆంధ్రుల" మన పాటలీపుత్రరాజుల.
సంబంధమేమి? కాతకల్లి కాజులకు మిక్కిలి
చూపఁగలద? మియాంధ్రదేశ వాఙ్మయచరిత్రము
మున కీయఁగలిగిన యమూల్యాంశము లేమి?
మొందు? చెప్పడు చెప్పడని చంపి వేయసాగిరి. ?
రాష్ట్ర నిర్మాణసమస్యను సృష్టించి లోకమున
భాకాలురని మా దృష్టుల మీ వైపుకు ద్రిష్టకో
పూశ్వాంధ్రులతో నెట్టి సంబంధమున్న వారో?
దేశత్వము లున్నవో-వినుటకు మేమందఱము కు
నన్నాము" అని వారు కడచిన వత్సమున వే
ఆంధ్రపండితులు నావంటి వానిచేఁగా

సమాధానము లిచ్చించి ధర్మము స్వీకరించెదరు
కడచిన సం|| ర మొక్క తెలుగుప్రతిని
వారుకాని విశ్వవిద్యాలయమువారు కాని ?
ఈసంవత్సరమైన ప్రభుత్వమువారి సేవలోన
రామకృష్ణ కవిగారిని, వేదాంత ప్రభాకర కా
రాజు ఉమాకాంతముగారిని, మల్లాది సూర్యనా
గారిని శ్రీశాన్ సముద్రాల అప్పలవార్యులు
నారాయణకాపుగారిని వేమూరి విశ్వనాథశర్
మెగడ భానుమూర్తిగారిని, గంగవాళసరస్వతి
పెక్కుమందినిఁ గాని, కొంతఱు గాని
రంపెదరా?

దక్షిణ హిందూస్థానపరిశోధక పత్రి
పేరుమళ్ల రాజగోపాలరావు గారిని, చిలుకూరిపి
గిడుగు సీతాపతిపంతులుగారిని, కాశీశట్ట బ్ర
రిని, మంపాక పార్వతీశ్వరశాస్త్రిగారిని, ఆచ
శర్మగారిని, మొదలగు పెక్కు పండితులను
వారుగాని, పరివర్తువారు గాని పంపవచ్చున
య్యపంతులుగారు రా. సా. జి. వి. రంగా
లక్ష్మణకాపుగారు, క. రామలింగారెడ్డిగారు,
శాస్త్రిగారు శిల్పచిన్ సీతారామశాస్త్రిగా
రంగయ్యగారు, బుట్టాశేషగిరిరావుగారు, ?
మూర్తిపంతులుగారు మొదలగువారు తప్పక
సభలో శాంధ్రప్రాతినిధ్యమును జయప్రద
చున్నాను.

ఇంక బుద్ధిమంతులు, విద్యావంతులు
లుందురు. వీరెల్లరువచ్చి లాభమునొంది,
మొనర్పఁ గోరుచున్నాను.
నిరిటిప్రతినిధులు కోరిక లక్కలలేక
చున్నాను.

రాఁదలఁచినవారు, ఇతరసంగతుఁ
'Oriental Conference Calcutta' అని వ్రాయు
ఇందాంగ్లేష, సంస్కృతభాషలలో ప్రాచీనవిషయము లన్నియు
జర్చింపవచ్చును.

వ క ట న

కింగు స్థి అండ్ కో అను పేరుతో వ్యాపారముచేయు
చుండిన కె. నమ్మార్యుల శెట్టికి సదరు కంపెనీలో ఈ నెల
12-వ తేదీ లగాయతు యేలాటి సంబంధము లేదని యెల్లరకు
తెలియజేయడమైనది. (8829)

బందరువార్తలు.

(స్వకీయవిశేషములు).

బరు 20:— 17 వ నవంబరు వారతాళము జరు త్సహము చేసినందుకుగాను విత్త విధింపబడిన అశ్వధాటి రామదాసుగారు నిన్నటిదినమున విడిరి. వాడు చెరనుండి వెలుపలికి రాగానే పుర యు ధ్యానములతో వారికి స్వాగతము నిచ్చిరి. స్వము చేయించి, పుష్పమాలాలంకృతునిగావించి కిందిరి. మ. రా. రా. కాతా శ్రీరామకాశ్రీ శ్రీ వేద బాతేందు శేఖరముగారు, మద్దుల లక్ష్మీ ప్రసాద ముట్టూరి కృష్ణారావుగారు మొదలగు నెవరు లుత్సవములో పాల్గొనిరి. జాతీయకళాశాల స్వరాజ్యగీతములను పాడుచు నత్యుత్సాహముతో

ంతనము రామదాసుగారి గౌరవార్థము తిలకు శివభగవానిని పూజింపబడినది. అనేకులు రామదాసు గారిని నర్పించిరి. మ. రా. రా. బోడి నారాయణ రామదాసుగారి దేశసేవనుగూర్చి యుగ్గడించి యింక నెలకు అధికత్యాగముల గావించి సంపాదించు తద్వారా దేశమాతృ విముక్తికి సాధనభూతులు యు వారిని సంబోధించి పలికిరి. తదనంతరము వర్తమానశీతిని గూర్చియు, దొరతనమువారి లు గూర్చియు, నాయకుల విధిక్యముల జల భక్తుల గూర్చియు, దీక్షోపన్యాసము గా తరం మ. రా. రా. గ్రంథి వేంకట ముప్పగయ రాజ్యమునుగురించి ప్రసంగించుచు ఈ దినము తానివారణ తొలగించి తీరవలయు ననియు, యుగంబించియు గంభీరోపన్యాసము గావించిరి. బరు 21 వ తేదీన కలకత్తాలో జరుగబోవు వార వివిధముగా నుపన్యసించిరి. ఈ భారతదేశ పతితాము స్వచ్ఛంద సేవకులుగా కేరళదేశని ప్పడే, తనదేశముని చెప్పుటకు దగుననియు, క్షీక చివరకు తమప్రాణముల నర్పించుటకు సినియు, సభలో నింక స్వచ్ఛంద సేవకులుగ కే స్వచ్ఛంద సేవకులుగా కేరళదేశము, ఇంకను క్కలమున; తమ బాటునను ప్రభుత్వపాతకాలలో యు; ఇంకను ప్లిడ్జరు కోర్టులకు పోవుచు తమక చకతోపుట కోచనియమనియు, ప్రస్తుతశీతిని గురించి విపులముగ చెప్పిరి. పిదప అశ్వధాటి ము జైలునందున్న వారపుడినముల యొక్క సభ్యుల నాండవార్ధి నోలకాడించిరి. మాతృ క్రమే తనకుఁ బనిచేయ నవకాశము గలిగెనని ందినములేకాకుండ, ఎన్నాజేనను, చివరకు కా రాగారమునందు గడపియైనను, మాతృ సేవ మగా నున్నామని నెలవిచ్చిరి. అనంతరము సభ ముగిసెను.

రూపులు వార్తలు

(ఒక విశేషము).

144 వ సెక్షను.

—17 వ తేదీన యీ క్రింది కాంగ్రెసు, లకు బహిరంగసభలున్న భజనలున్న జరు డిప్టి మేజిస్ట్రేటువారు క్రిమినల్ ప్రొసీజరు కాం నోటీసులు జారీచేయించిరి (1) సి. కర్నూలు కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శి, భారీ సాహెబ్ గారు, కాంగ్రెసు సంఘ గాల లక్ష్మయ్యగారు. కర్నూలు మండల క్యదర్శి. (2) మేడం వెంకయ్య శెట్టి, (3) సయ్యద్ మొహిదీన్ సాహెబ్, (4) సంగార్యదర్శి (5) చూర్ని పువర్ సా

గారు, అద్యక్షులు. కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శిగారు, తాము భజనలు సేవనచేతని ప్రత్యుత్తరము పంపిరి. యధా ప్రకారముగా భజనలు అత్యధికోత్సాహముతో జరుగుచున్నది. భజనచేయు ప్రతిభునిపికిన్ని 144 వ సెక్షన్ క్రింద నోటీసులు కావచ్చునని యూహించుచున్నాము.

18 వ తేదీన యీక్రింది 6 గురికి 144 వ సెక్షన్ ప్రకారము బహిరంగసభలలో నుపన్యసించువాడని కర్నూలు తాలూకాలో డిప్టి మేజిస్ట్రేటువారు యుత్తరువులు జారీచేసిరి.

(1) బంధుల నారాయణమూర్తి బి. ఏ. బి. యల్ (2) డేరం వెంకటేశ్వరరావుగారు. (3) పాలిమేర శేషయ్య శెట్టిగారు (4) పిదోగు శివరామయ్యగారు. (5) సంవత్సరములపాటును, (6) రామార నరసింహయ్యగారు, కాంగ్రెసు కాశ్యాలయ గుమాస్తా (7) పూర్వ హనుమాయమ్మగారు, (పూర్వ సుబ్బకాపు గారిభార్య). ఇంకను 2 గురికి నోటీసులు సిద్ధముగానున్నది. వారు పూరిలో లేకుండున జారీచేయుటకు విలులేకపోయినది.

పత్తికొండతాలూకాలో ప్రచారము చేయుచున్న కోవెల రంగాచార్యులకు యింకిదరికిన్ని, పత్తికొండ మేజిస్ట్రేటుగారు 144 వ సెక్షన్ ప్రకారము నోటీసు జారీచేయించినారు.

మద్యపాన నిరోధములపైనే కేసు. గత ఏప్రిల్ 26 వ తేదీన ఒక త్రాగుబోతును కొట్టి నారని, బొంతుల మోహిదీన్ సాహెబ్ గారివద్దను కొట్టమని పోత్సాహము చేసి నారని, మేడం వెంకయ్య శెట్టిగారిమీదను, తేబడినకేసులో యీ నెల 17 వ తేదీన డిప్టి మేజిస్ట్రేటుగారు తీర్పు చెప్పిరి. మద్దాయిల సాక్షులయిన బం నారాయణమూర్తి కం. వెంకటరత్నం పంతులు, జిల్లాకోర్టు ప్లిడ్జరు, శెట్టిగారు నేరము జరిగినట్లు చెప్పేకాలములో తమవెంట బజారులో తిలకు స్వరాజ్యనిధికి చందాలు వసూలుచేయుచు వచ్చి రన్న విషయము కోర్టువారు. నమ్మలేదు 10 మంది వర్తకులు తమవద్ద వసూలుచేసిన కాలమును జ్ఞాపకముచుకొన్న విషయ మును నమ్మలేదు. కాని ఫిర్యాగీ తన్ను పీపుమిద చెప్పితో కొట్టివారన్నమాట, అప్పుడు తానుధరించిన తెల్ల చొక్కాయ మీద యేలాటిగుర్తు లేనప్పటికిన్ని, మేజిస్ట్రేటువారు సమ్మి నాగ. కనుక మద్దాయిలకు చెరి 100 జుర్రానా విధించి నారు. చెల్లించనియెడల మొహిదీన్ సాహెబ్ గారికి 3 నెలలు కఠినశిక్షయు, వెంకయ్య శెట్టిగారికి 2 నెలలు కఠినశిక్షయు విధించినారు. ఉభయులను 7 మాసములు శాంతికి భంగము కలుగ జేయకుండునటుల జామీను కోరిరి

శెట్టిగారిని తాను 2000 రూపాయలకున్న అంతమొత్త మునకు యింకిదరు జామీనుదాల్చునన్ను, సాహెబ్ గారిని తాను 7000 రూపాయలకున్న వాకిదరు జామీనుదారులు అజేమొత్త మునకు జామీ నియ్యవలసినట్లున్ను పుత్తరువు చేసిరి. మద్దాయి లు అపీలు దాఖలు చేసిరి.

మితవాడప్రముఖులు 20-వ తేదీన సర్కారువారి దొర్ల న్యవధతులను తామెత్తుకోమని ప్రయత్నించే నిమిత్తమున్ను, ప్రజాభిప్రాయము ననుసరించి యీవధతులను మానుకోమని మనవి చేయుటకున్న బహిరంగసభ చేయబోవుచున్నారు.

వై. యం. సి. ఏ. ఈనెల 22 వ తేదీన బీదలకు అన్నదానము చేయు నిమిత్తము, పురభవనములో వై. యం. సి. ఏ. వారు, ప్రజలకు అవోదకరముగా సంగీతము, నాట్యము వగైరా ప్రదర్శించిరి.

క్రొత్త ప్రమాణకాసనము. కొండర మునిసిపల్ కాంసిలరు, ఈ క్రొత్త కాసనమును మన కాసనసభలో చాల ఆతురముతో జారీచేయించి జారి నిన్ని, ప్రజాభిప్రాయమునున్ను, లోకల్ బోర్డుల అభిప్రాయము లున్న కోరకయే యంతర్వర్గా యీకాసనము చేయుటకు యేలాటి అనసరమున్న యుండలేదనిన్ని, తమఅసమ్మతిని తెలు పుటకై, తమపదవులను వదలకో దలచుచున్నారని విను చున్నాము.

తిలకు స్వరాజ్యనిధి:—ఈమధ్య నెల్లూరుమండల కాపులు వివాహసమయము నవకాశముగా కల్పించుకొని 1912-0-0 వంతున స్వరాజ్యనిధికి చదివించినారని ఆంధ్రదేశమునకు తెలియ పరచుకొంటిమి. ఇతీయు క్రొత్తగా కొండలు మహానీయములు విరాళము లొసంగిరి.—శ్రీయుత రేపాల సుందరరామ శెట్టి గారు రు 7000-0-0 రెండవ విరాళము. వీరు మొదట రు 3000-0-0 మొదటి విరాళముగా సొంగిరి. (2) శ్రీయుత శిద్ధవరపు నారాయణశెట్టిగారు, రు 1000-0-0 (3) అడ పాల వెంకట నర్సారెడ్డిగారు రు 700-0-0 ను పంపిరి.

చిత్తూరుజిల్లా నగరయిలాకా చవరంబాక గ్రామమున 1912-0-0 తారీఖున మహాత్మునిపటమించి వారియధ్యక్షులక్రింద, గాంధీవిద్యాలయము స్థాపింపబడినది. తత్సమయంబున, మ. రా. రా. శ్రీ మానేని మునుసామి నాయనివారు సుమారు ఇరవదివందల రూప్యముల మదింపుచేయగ భూస్థితిని విరాళముగా సొంగిరి

కలకత్తా బెల్వడేరులో 21 వ తేదీన రాజప్రతినిధి కార్య నిర్వాహకసంఘసభ జరిగెను.

జులై 23 వ తేదీన

కాకినాడ

(స్వతంత్రతేజస్వినీ)

డిసెంబరు 22:— శ్రీయత సాంబమూర్తి, కేశవరపు కామరాజు, నిర్దోగి శుబ్బాచార్యగారు మీద శీర్ష్యచెప్పినవిదప క్రి-ప్రా-కో. 108 వ సెక్షన్ ప్రకారము ఉత్తరువులు బారిపాం దిన శ్రీయత యిచ్చి జగ్గన్న కాశ్రీగారిని జిల్లా మేజిస్ట్రేటు పిలిపించెను. ఇంగ్లీష్ ఉన్న ఉత్తరువునకు గుమాస్తాచేత తెలుగున చెప్పించెను. ఏమి చెప్పెనో అంటే ఒక అగంట, పుర సరు యిచ్చించవలసినదని కాశ్రీగారు కోరగా 12 గంటలకు విచారణచేయుటకు వీలైనది.

తీర్మా 12 గంటలకే కాశ్రీగారిని పిలిపించి సాక్షుల కొరకు ఇన్స్పెక్టరును అడిగివచ్చెను, అది అంతవరకు లేదు. నేను కొంచెము ఆలోచింప వలసి యున్నది. బావీను ఒకటి రెండుకోజులతో యివ్వవచ్చును ఆగవలసినదని కాశ్రీగారు కోరిరి. అట్లు చేయుటకు వీలులేదని సాక్షులను కావించిరి. మొదటి సాక్షి వెల్లూరు పోలీసు పార్టుహండు సబ్ యిన్స్పెక్టరు, ఇ. రామచంద్రకాశ్రీగారు ఆయన 17-12-21 తేదీ యిక్కడ పురమందిర మేదానమున జగ్గన్న కాశ్రీగారిని ఉపన్యాసములను తాము క్లుప్తరీతిగా చెప్పి (వాసికొన్నది) పూర్తిగా వ్రాసినది చదివెను. రెండవ సాక్షి, కాకినాడ సర్కిల్ ఇన్స్పెక్టరు తానుకూడ ఆసభలోనుండి విన్నట్లు సాక్ష్యముచెప్పెను. మిడింగు అయిన తరువాత ఏలా ఉన్నట్లు కన్పించిన దని యడిగితే, ప్రస్తుత గవర్న మెంటువారియందు అసూయతో గల్గించినదని చెప్పిరి. అసూయతో అంటే అయిష్టము లేకయు ఆర్జింగుగా నున్నదా, గంభీరముగా నున్నదా అని అడిగితే-గంభీరముగా నున్నదా చెప్పిరి.

మాడవసాక్షి కొత్తపేట సబ్ ఇన్స్పెక్టరు నాన్ కో ఆఫరేషను మూడవ యివ్వవచ్చు చాలా తీవ్రమైపోయినది నాన్ కో- ఆఫరేషనువారు నవంబరు 20 వ తేదీన జచ్చివారు గొప్ప నాన్-కోమిటింగు ఫలితలతో అయినది. సుమారు 200 మంది జనులు ఉండిరి. జగ్గన్న కాశ్రీగారి నెలుగుడును. అని యిదియుగా చెప్పి తాను వ్రాసికొన్న పాడిముక్కలు గల నోట్సుకు దానినుండి మిగుల విస్తరింపబడన ఇంగ్లీషు రిపోర్టులను చదివెను. నవంబరు 20, 21 తేదీల సభలలో కాశ్రీగారిచ్చిన ఉపన్యాసముల రిపోర్టులు.

కేసు జనరల్ మాడవతేదికి వేసి మేజిస్ట్రేటు కాశ్రీగారిని ఆలోచింప వజరకావలసినదనియు ఈలోపున తనవరైనను నందు జాగ్రత్తగా నుండవలసినదనియు (కాననతిరస్కారము బోధింపకుండను, కాంతికి భంగము కలిగించకుండను) చెప్పిరి. కాశ్రీగారు సభలలో ఉపన్యాసము లివ్వకూడదనియు అని తెలిసికొనగరగా అట్టిఆటంకము లేదనియు ఊహితే జాగ్రత్తను జెప్పినారనియు ఆయనకు మేజిస్ట్రేటులో క్లౌన్లును ప్రోసెక్యూటింగు యిన్స్పెక్టరును మేజిస్ట్రేటుయొక్క అభిప్రాయముగా తెలియజేసిరి.

తురుష్క సంధి పరతులు.

రాజప్రతినిధిగారి అభిప్రాయములు.

నంగం దేశపు మహమ్మదీయ ప్రముఖులరాయ బారము కలకత్తా, డిసెంబరు 22:— తురుష్క సంధిపరతుల కాశిన్యమును గురించి మహమ్మదీయులకు తీవ్రభావములు గలవు అని చెప్పటకు/నంగదేశపు మహమ్మదీయ ప్రముఖుల రాయ బారమొకటి నేటికినను రాజప్రతినిధి గారి దర్శనము జెల్లెను. భారతీయులు, ముఖ్యముగ మహమ్మదీయులు విరోధిభావనా సంకరాములందు తరిస్తూరాజభక్తితో ఆంగ్లసామ్రాజ్యమునకు తోడ్పడిరి కాన న్యాయము వనసంచితరుష్క సంధిపరతులను మార్చకతనని కోరుటకు వారికింత అధికారముగలదు భారతప్రభుత్వమువారు ఇప్పటికే ఈవిషయములో మహమ్మదీయుల పక్ష మరలించి చాల సహాయముచేసినందుకు భారత మహమ్మదీయులు కృతజ్ఞులుగాని సహస్రము సంకృప్తికముగ పరిష్కరించవలసిన వాడు అపేక్షించుచున్నారని అని ప్రతి నిధులు చెప్పిరి.

రాజప్రతినిధి గారి ప్రత్యుత్తరము.

మహమ్మదీయుల తీవ్రమగు అభిప్రాయములను నేను నుం తూర్పుముగ గమనించితిని. వారియందు వాడు విశేష సానుభూతి గలను. నేను భారతదేశమునకు వచ్చిన తరువాతనుండి మహమ్మదీ యులకు సంకృప్తి గలగ వేయుటకు యత్నించుచుంటిని. భారత మహమ్మదీయాభిప్రాయమును గురించి ఆంగ్ల ప్రభుత్వము

వారికి ఏలాటి సందియము లేదు. మహమ్మదీయుల నిజాభిప్రాయములను ఆంగ్లప్రభుత్వమునకు తెలుపుటయందు భారత ప్రభుత్వమువారు వెన్నడు గాని నిర్లక్ష్యము చేయరు. ప్రభుత్వము వారికి తమయందు సానుభూతి గలను గాని వ్యర్థమై సానుభూతివల వలన ఫలమేమి కలుగలేదని వారు తలచుచుండిరి.

భారత ప్రభుత్వము వారి శిఫారసులు వ్యర్థముగా బోలే దని మహమ్మదీయులు గుర్తించవలెను. భారతప్రభుత్వమువారి నూహనంగీకరించబడుచున్నది, ఆవిరకాలములోనే తురుష్క సంధి సంతృప్తికముగ జరిగి-కము గావచ్చుననియు భారత రాజ్యాంగ కార్యకర్తలనాటగలదిన ములక్రించట దెలిసెను. పరిశీలించుటకు ని. సంధిత్వరహితమగుటని వాడు కోరుచున్నది. (పరిశీలనము మాత్రం స్వయముగ గమనదక పోవచ్చును గాని మహమ్మదీయుల అభిప్రాయములు వ్యర్థముగా బోవు వారుకోరిన దంతయు జరుగక బోవచ్చును. 1920-సంవత్సరమున గావించ బడిన సంధినియమములమారిపోవును అపేక్షించినదానిలో విశేష భాగ మొసంగబడునని మహమ్మదీయులు విశ్వసించ వచ్చును. ఆంగ్లప్రభుత్వము ఇస్లామతమునకు బలపర్చికోరించిన తలముట గొప్పపారబాటు. అనిచెప్పి రాజప్రతినిధిగారు తమ ప్రత్యుత్తర మును ముగించిరి.

రాజప్రతినిధిగారు ఢిల్లీ వెళ్లుట.

కలకత్తా, డిసెంబరు 22:— రాజప్రతినిధిగారు, రీడింగు ప్రభుగారితో గూడ ఈదినము రాత్రిపర్యేక తంజులులో నెక్కి ఢిల్లీకి బయలుదేరి వెళ్లిరి.

డాక్టరు ఆసిబీ నెంటుగారి హితము

ప్రభుత్వనిర్వహణధానమును వెక్కు రతితీక్రముగ నున్న దనియు, ఇది సరియైనదాగము గాదనియు నధిక్షేపించుచున్నా రు. గాంధీగారిపద్ధతి కోపముగలిగించునదిగ నున్నదనియు, కాన నోల్లంఘనవిధాన మరాజకము నొడచూర్చి మూర్ఖులు, పోకి రీలు చెలరేగి సంఘమును పాడుచేయుదు రనియు నీయధిక్షేపించు వారు మరచుచున్నారు. ప్రస్తుతప్రభుత్వమువారు దీని నంత సాగనిచ్చినచో విరతతవార ప్రభుత్వమునకు వచ్చు భారతీయుల చేతులలో కాంతచిత్తులై న్యాయ బద్ధులై న ప్రజల నుంచు టకు మారుగ నరాజకము ప్రబలజేసి దాని నాత్మ కార్యకారము వెట్టినవారగుదురు.

ఇంతే కాక యధికసంఖ్యాకులైయున్న కాంతచిత్తులైన పౌరులు తమ స్వాతంత్ర్యమును, ఆసిబీ కాపాడవలసినదని ప్రభుత్వమువారిని కోరుటకు మా తక్కున్నది. క్రిందటిమాసములో నిట్టి కోరికలు ప్రభుత్వమువారి కనేకములు వచ్చియుండెను. ప్రభుత్వమువారు వీనిని నిర్లక్ష్యముచేయుటయు, రాజప్రతినిధి గారే గాక ఆయన ప్రభుత్వసభ్యులందరను నిర్బంధము తేటండ జేయుట కుత్సాహపైయున్న బ్రియన మొన్నటిరాయమున కిచ్చిన యుపన్యాసము లో నూ చిం పం చ ది న ది. ఆయన చెప్పుచుండగ వినినవా రాయనమాటల నమ్మితిరవలెను. స్వలాభాపేక్ష లేకపోయినను ఆయన నాహ్వనించిన మధ్య వర్తులకు జవాబు చెప్పదు ప్రస్తుత యనహ్వయోజ్యమ విధా నముయొక్క ఫలితముల బొకనుండి తప్పించుకొనుట కోక మార్గము నూపించి యున్నాడు. కాంతిని స్థాపనము చేయుటకుగాని నిర్బంధవిధానము నాపుడం జేయుట కాయనయ, ప్రభుత్వసభ్యులు నంగీకరించు చున్నాడు గాని కాననాత్మకమ యను జేయుచున్నవా రేమియు బదులు పలుకకన్నార. కనుక నిప్పును తా ద్యు త యం త యు గాంధీ గారి మాడవ, తదితర యనహ్వయోజ్యమకలంకలంకలమిదను నున్నది. అంతేగాని ప్రజలమహాదలైయుచుండుట పక్షిసేమియు సాగనీయం దుండుటను ప్రభుత్వమువారుమాత్రమ నూరకుండజాలరు. వివి ధాభిప్రాయాలైన మహమ్మదీయో చర్చచేసి తనపద్ధతిని స్పష్టము చేయుటకు తగిన సమయమును గాంధీగారు పోగొట్టుకున్నార. జేతములో కాంతిస్థాపనము చేసి సంక్రమాభివృద్ధికి వీలు గలగ జేయుగలిగియు మానినారు. అందున కాననోల్లంఘనము, నిర్లక్ష్య ములతో కోరికజేస్తారు. ఇది రక్తధారంబున, అరాజకమునకు నూరణముగాగలదు. క్రితమందులైన ప్రభుత్వమువారు దండు నా యన చెప్పు కొను తానిని వి న ను త్వ హిం శి కి గాని ఆ యన త్రోసి పు చెప్పెను. ప్రభుత్వమువారు విశిష్ట జేయుచున్న దానికధిక్షేపణ యధికము. గానే యున్నది గాని రాజప్రతినిధిగారు సమాధానముతోజుత జేయజగిన దంతయు జేసియున్నారని తెలిసికొనవలెను. ప్రస్తు తత్తు అల్లశిథిలో చర్చ చేయుట కాయన నిరకరించినను, అనహ్వయవాదుల కిప్పటికైన బుద్ధి వచ్చుననుచును సమాధా

నము చేయుటకు వీలుంచుచు యున్నాడు. రాజప్రతినిధిగా రివిషయము నెంతయుదారునితో గమనించినో వర్ణించుట కష్టము. గాంధీగారుకూడ నంతకంటె నెక్కుడు ఉదారముద్ధి తో నాతోచింతురని నమ్ముచున్నాను. న్యాయమును క్రమ మును నిలువజేయుటకు చక్రవర్తి రాజప్రతినిధిని నియమించియు న్నారు. ఆయన తనపనిని విడిచివెట్టి కాంతికి భంగముకలుగ జేయుచున్న వాకిచేతులలో వెట్టి జేతమాత్రను, మలబారును నాశ నముచేయుచున్న యల్లరివంటియల్లముల పాలుజేయుచు యెవ రైన చెప్పగలరా? గాంధీగారు యధ్యమును సాగించుటే కోరు చున్నాడు. తనయాజ్ఞకు ప్రభుత్వమువారు దడిగియుండవలె నని వెట్టికోరికలు గోడుచున్నాడు. గౌరవమైన సంధికి బిప్పుకోనని ఫలిత మాయుతలపైచే పడుగాక. (న్యాయాంధియా)

ఆర్యవైశ్య సమావేశము:—కార్యదర్శి కె. ఎస్

గుప్త గారిట్లు వ్రాయుచున్నారు; సమావేశమును గూర్చి తప్పు లు ప్రకటించబడుచున్నవి. సమావేశము భగవంతునికి ప్రార్థన, బాధియగిలములతో వారంభ మాయెను గాని రాజుగారి యాయరాకోగ్యములకై ప్రార్థనతో వారంభము కాలేదు. కార్య క్రమములో పేడలేని యొక్కమునలిమనిసి నేడిక వెనెక్కెను. ఆయన కొన్ని పద్యముల జదివెను. కాజుగారి పేరు వినినంతనే కేకలుచెట్టిరి. ఆయన పద్యములూపెను. సభికులు గాంధీమహా త్యాగీకై అనియగచిరి. రాజకీయ విషయము లధికముగ నుం జేసెనుట యబద్ధము, కొందరావిషయముల మాటలాడబోగా యధ్యక్షుడు సరిచేయుచుండెను. ఆయనమాట నెవ్వరు నిరాక రింపలేదు. సమావేశము జయప్రదముగజరిగెను. నివేదిక కొద్దిగా నెలువదగవచ్చు.

వౌతావరణస్థితి

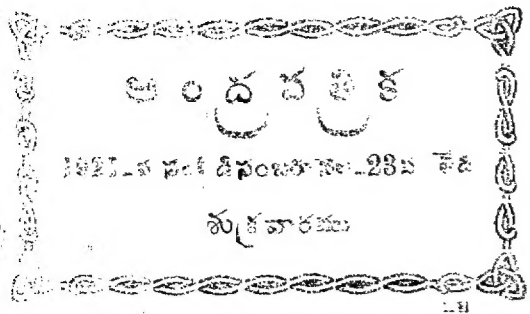
1921 నవంబరు 22-వ తేదీ శుక్రవారము

తేల్చా ముఖ్య నగరములు	కెల్ 24 గంటలలో అత్యధికవర్షపాతము	కెల్ 24 గంటలలో అత్యల్పవర్షపాతము	కెల్ 24 గంటలలో వర్షపాతము	వీలెలు 1-వ తేదీనుండి వర్షపాతము	వీలెలు 1 తేదీనుండి కామానాన వర్షపాతము
గోపాలపూరు	86.9	62.8	...	89.90	43.91
నికాబుల్పూరు	82.8	62.6	...	29.50	85.48
కాకినాడ	81.2	61.8	...	89.86	87.15
బందరు	84.2	68.2	...	59.78	89.17
గుంటూరు	88.4	60.2	...	80.28	81.11
నెల్లూరు	85.6	65.1	...	84.81	88.71
మద్రాసు	85.4	65.9	...	47.55	47.82
హైదరాబాదు	88.6	56.2	...	26.50	30.49
అనంతపురము	88.0	56.1	...	27.95	28.88
బళ్లారి	98.8	60.7	...	26.70	19.72
కర్నూలు	90.0	57.6	...	17.58	25.47
కడప	88.0	60.4	...	86.78	30.20
రెంగుళూరు	92.5	52.7	...	85.21	84.06
కోయంబూరు	86.4	58.8	...	18.00	20.56
బెల్లూరు	95.8	68.6	...	42.12	89.79
నెలమ	88.4	56.9	...	45.96	88.14

పశ్చిమతీరమునకు మైనూరు, సర్కారులందును వా తావరణమునందు మారులు స్వల్పము. మిగిలిన ప్రదేశములలో కొంచెము తగ్గెను. అన్నిప్రదేశములందును మామూలుకంటె స్వల్పముగా తక్కువగ నున్నది. తక్కువ దత్తమండలముల లో మధ్యమేజ్యము మామూలుగ నున్నది. మిగిలినప్రదేశము లలో మొత్తముమీద స్వల్పముగా తక్కువగ నున్నది. పశ్చిమ తీరమునకున్న అన్నిప్రదేశములందును పగటివేడి వామాపాయిని ఎక్కువగనే యున్నది. తడిబాభాగమున రాత్రి వేడిమి వామాపాయిని కొంచెము తక్కువగ నున్నది. ఉత్తరభాగమున స్వల్పముగ తక్కువగ నున్నది. పశ్చిమతీరము, దత్తమండలముల దక్కననందు కొన్నిప్రాంతములందును వాయువునం దార్చిత కొంచె మెక్కువగ నున్నది. మిగిలిన ప్రదేశములలో కొంచెము తక్కువగ నున్నది. బొంబాయిసర్కారులలో అకాశము నిర్మల ముగ నున్నది. మిగిలిన ప్రదేశములలో మొత్తముమీద స్వల్పము గా పోవుములు గలవు. వర్షము లేదు.

వారావరణము బొంగనే యుండును.

ఎస్. ఆర్. - సభ్యులు

ఏమిచేసెదరు?

(1)

రాజప్రతినిధిగారియొద్దకు వెడలిన రాయబారుల కోర్కె విఫలమయ్యెనని నిన్నటిదినము తెలిసియుంటిమి. మితవాదుల హితమునయినను కొనసాగించుటకు రీడింగుప్రభువు బూనక, ఏమయినను నిర్బంధవిధానము కొనసాగక తప్పదని ప్రకటించెను. తను యభిప్రాయమేగాక, ఇండియాప్రభుత్వమునందర యభిప్రాయమిదియేనని జెప్పెను. ప్రాంతవశాననభయందున, ప్రేటు కొన్నిసభయందును, రాండుచేబిలు సమావేశముగూర్చి చర్చించుటకు తీర్మానము లంకబడెను. ఇండియాప్రభుత్వమువారి యభిప్రాయము సయితము స్పష్టముగ తెలిసియుండగ, ఈ తీర్మానముల నలన ప్రయోజనముండదనుట నిశ్చయము. కేంద్ర ప్రభుత్వము ఈతరున నభిప్రాయ మొసగుచుండ, రాష్ట్రప్రభుత్వములు నిర్బంధవిధానమును సడలించుట జరుగదు. శాసనసభలవలన నుపయోగ మేమియు నుండదు. మద్రాసు శాసనసభలో ది. బ. రామచంద్రరావు పంతులుగారు క్రిమినలు లా సభరణచట్టముగూర్చి చర్చజరిగింపగోరగ, అందుకు సభ్యులు సమ్మతించరయిరి. సంయుక్త రాష్ట్ర శాసనసభలో నివిషయముగూర్చి చర్చించుటకు శాసనసభను సమావేశపరచ వలయునని మితవాదులకు పండిత గోకర్ నాథ మిత్రగారు గోరగ, సవర్నరుగారు అందులకు నిరాకరించిరి. వంగదేశ శాసనసభలో సభ్యులు కొందరు ప్రసంగముజేసిరి గాని, వాగ్వియముకన్న ఫలితమేమియు గలుగలేదు. ఇట్టిస్థితిలో ప్రస్తుతపద్ధతినే ప్రభుత్వమువారు యభేద్యకొనసాగించెదరనుటకు సందియములేదు. రాయబారులును వారి పక్షము వారును ఇప్పుడేమిచేసెదరు? ఈప్రశ్నను దేశమడగక మానదు. వారి ప్రత్యుత్తరముకొరకు ప్రజలు నిరీక్షించుచుందురు.

పండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారిక నయినను సహకారమువలన ప్రయోజన రాహిత్యమును గ్రహించి కాంగ్రెసుపక్షము వారితో చేతులు గలుపుట సంభావ్యము. మాలవ్యాగారు సహాయ నిరాకరణోద్యమము నందు గాంధీజీహాత్ములతో కలసి బనిచేయనందుట, దేశమంతయు విచారించుచున్నది. మహాత్ముడు మిగుల విచారించుచున్నాడు. మాలవ్యాగారిని దేశమంతయు గౌరవించుచున్నది. వారి స్వార్థత్వాగము, అడంబరహితమును జనితము, సంతతి కార్యదీక్ష తీర్పురీతి, గాఢముగ దేశభక్తి వారు సంపాదించిన గౌరవాధిక్యమునకు ముఖ్య కారణము. అట్టివాడగునీ సేవను స్వరాజ్యసిద్ధి కుపయోగించుకొనుటకు, దేశ సమాతురము జూపుచున్నది. మాలవ్యాగారు, రీడింగుప్రభువుగారికి దేశస్థితిని ఎదుటపరచుటకు, ఏకేవశ్యమైన సలిపిరి. పండితసమయములలో వారికి హితము నొసగిరి. గాంధీజీహాత్ములతో సంప్రదింపు కలుగజేసిరి. తుదికు దేశమంతయు నిర్బంధములచే కల్లోల పూరితమై యున్న తరుణమున, కలకత్తాకు

కరవిడి చెప్పదగిన హితమును చెప్పిరి. కాని, అధికారవర్గపు హితము ముందర, మాలవ్యాగారి హితవాక్యములు రాజప్రతినిధి చెప్పల జొరలేదు. ఇట్టి సందర్భమున, మాలవ్యాగారు ప్రవాక్తాముతో జేరి వారి కష్టముఖములలో పాల్గొని స్వరాజ్యసిద్ధికి పాటుబడుట ధర్మముగాదా? సందర్భములు బాగుగ గోచరింపక, ఇంకను కొంత యాత మిగిలియున్నపుడు మాలవ్యాగారు రెండు ఘోషించినను, సందియము లన్నియు మబ్బు వీక్షి నటుల తొలగిపోయియుండ ఇంకను వెనుకాడుట భావ్యము గానేరదు. మాలవ్యాగారుంటుంబడునందు సయితము నిర్బంధములు ప్రయోగింపబడుచుండ, వారికి నిజము తెలిసి రావచ్చును. మాలవ్యాగారి తరుణమున సందియములకు పోడోలి, మహాత్మునితో కలసి కృషిసత్వెదరని దేశము నిరీక్షించుచుండును. ప్రజల మనోరథమును, మాలవ్యాగారి జేర్చెదరు గాక.

రాయబారులలో సర్వప్రభువు చంద్ర శే, సర్ ఎ ఛాదరీగారు, ఇంతకుపూర్వము ప్రకటించిన విజ్ఞాపనలో నిర్బంధ విధానమును ప్రభుత్వమువారు విరమించి, రాండుచేబిలు సమావేశమును సమకూర్చునో తామును కాంగ్రెసుపక్షమువారితో చేతుల గలిపెదమనియు, ఇదివరకున్న విభేదములను వెనుకకు బెట్టెదమనియు, వాగ్దానము జేసి యుండిరి. వారిపుడు ఆ వాగ్దానమును నెలవేర్చుట ధర్మము. వీ రినువురతోపాటు కలకత్తా మితవాదులనేకు లీ మార్గము నవలంబించెదరని యూహింపవచ్చును వీ రిరువురును తమ వాగ్దానముల నెంతవరకు చెల్లించెదరో యది దేశమెదురు జూచుచున్నది. తక్కింకల రాయబారుల సంగతి అంతగ తెలియదు. వీరిలో పలువురు శాసనసభ్యులు గలరు. వీరి కింకను పంప్రరణము లందును, సహకారమునందును విశ్వాసమున్నదో లేదో తెలియదు. విశ్వాసము లేకున్నచో సులభ సాధ్యముగు శాసనసభ త్యాజ్యమునకు వీరు వెంటనే గడంగవలయును. యస్, శ్రీనివాసయ్యంగారు తెలిపినటుల, మితవాదులందరును ప్రస్తుత స్థితి జూచి యైనను శాసన సభలను త్యజించి, మంత్రిపదవులను వదలివైచి, కాంగ్రెసు క్రిక సంగీకరించి, శుద్ధస్వదేశ ప్రేమముబూని, జాతీయ విద్య, మద్యపానవిషేధము మొదలగు కార్యముల నిమిత్తము పాటుబడుట సులభము. ఇంతమాత్రమయినను, మాతృదేశోద్ధరణకు వీరి సమయమున గడంగ జాలని యెడల, తమ ధర్మమును పూర్తిగ విడనాడినవారయ్యెదరు. బాంబాయి కాంగ్రెసు సభ కిదివర కధ్యక్షత వహించిన, సయ్యదు హస్సేను ఇమాముగారు రాయబారులలో నొకరుగ నున్నారు. వీరు తమ అత్యగౌరవమును కాపాడుకొనుటకు కాంగ్రెసు పక్షమును వహించి, పాటుబడుట ధర్మము.

అనిబిసెంటుగారు మాత్రము తమ యభిప్రాయమును నిన్నటిదినము న్యాయుండియా క్షత్రికకు తంతిమూలకమున తెలియ జేసెను. బిసెంటుగారు రాయబారులతో పాటు రాజప్రతినిధిగారిని సందర్శించుటయగాక, అదినముననే ప్రత్యేకముగ వారితో సంప్రదించియుండిరి. రాయబారులకు పూర్వము తెలిపిన యభిప్రాయమున, బిసెంటుగారు నిర్బంధవిధాన సంగీకరించి, దానిని తొలగించి రాండుచేబిలు సమావేశమును ఏర్పాటు జేయుట అవశ్యకమని గోరెను. రాజప్రతినిధి సందర్శనమయినపిమ్మట బిసెంటుగారి యభిప్రాయము మారినోయెను. ఆమె ఎప్పుటి యభిప్రాయమునే నిన్నటి న్యాయుండియా క్షత్రిక కంపెనది. రాజప్రతినిధిగారి హేతువాదము ఆమెకు నచ్చును.

గాంధీవిధానమును ప్రభుత్వమువారు కొనసాగనిచ్చుచో, ఎట్టి యవర్గాలు వాటిల్లునో ఆమె సూచించెను. రాజప్రతినిధిగారు, ఇండియాప్రభుత్వ సభ్యులును నిర్బంధములు లేకుండుటకు ఎంతయు బ్రయత్నించెదరు. ప్రస్తుత భాధ్యతయంతయు గాంధీపై నకు వారి యతుచులపై నకు నిలిచి యుండువట. రాజప్రతినిధిగారు చూపిన బౌదార్య స్వభావమును బిసెంటుగారు కీర్తించుచు, గాంధీ కూడ ఆచార్యము నవలంబింపవలయునని గోరుచున్నది. రాజప్రతినిధిగారు సంతికి మార్గము జూపినటులను, గాంధీగారు రక్షగించుచున్నటులను, నిరాకరణ ఫలితము గాంధీ శిరముపై నిలచియుండుననియు, బిసెంటుగారు వ్రాయుచు తమ కడుపు మంటకు తీర్పుగొనెను. ఆమె హేతువాదము ఎంత యసంబద్ధమయినదో చదువరు లూహింప గలుగుదురు.

కార్యవ్యమునకు తావులేని శాంతిపద్ధతుల ననుసరించి భారతజాతి స్వయంవ్యక్తిత్వము సూపాదించుటకు ప్రయత్నియుల సలుపుచున్నది. రాటుములను నెలకొల్పి నూలుపరిశ్రమకు ప్రోత్సాహ మొసగుచున్నది స్వదేశవస్తు నిర్మాణమునకు గడంగుచున్నది. జాతీయవిద్యను ప్రోత్సాహ పరచుచున్నది. పంచాయతుల స్థాపనకు ప్రోత్సాహ మొసగుచున్నది. మద్యపానమును తగ్గించి పాలిసెన్సవ్యాపకమునకు పూచుచున్నది. ఇట్టి మార్గములద్వారా, జాతీయస్వతంత్రీనివిజృంభింపజేయుచున్నది. ఈపని కొనసాగుటకు జాతీయసేవక వర్గమును ఏర్పరుచుచున్నది. ఏ కార్యమునకు భారత జాతిగడంగినను, అహింసనే ప్రధానధర్మముగ గైకొనుచున్నది. ఈధర్మమే సహాయనిరాకరణోద్యమమునకు ప్రాణము. ధర్మబద్ధముగ జరుగుచున్న నీపనులలో దేనిని వదలివేయవలయునో రీడింగుప్రభువుగారుగాని, బిసెంటుగారు గాని జెప్పజాలకున్నారు. వీనిలో నన్ని యంశములును, నన్ని పక్షముల వారును అవలంబించదగినవేగాని వేరుగావు. వీని నవలంబించుటచే, భారతీయులకు స్వతంత్రీహెచ్చి, ఆత్మబలము పెంపొంది, ఐకమత్యము బలపడి, అధికారవర్గ బలము తగ్గి స్వరాజ్యసిద్ధి తన్మూలమున చేరువకువచ్చునో, సహాయనిరాకరణవలంబులకు నిరసింపిగాని, శిక్షించిగాని లాభమేముండును? వారి శక్తిసామర్థ్యములకు ప్రభుత్వమువారు సంతసిండుట న్యాయముగ నుండును. నిరపరాధ నిరోధమువలన వారు జూడగలిగిన యదృశ ఫలితమునకు వారినభినందింపవలసియుండును. నిరాకరణోద్యమము శాంతిమార్గముల నవలంబించునంతవరకు, తాము జోక్యము గలుగజేసికొనమని వాగ్దానముజేసిన రీడింగుప్రభువుగారు, అది బలపడుట గాంచి దానినడగద్రొక్క బూనుట వింతగ నుండకమానదు. దేశము దుర్భరస్థితియందున్నపుడు, యవరాజాగమునము నేర్పాటుజేయుటచే ప్రజలు స్వాగత మొసగుటకు వీలు లేకయుండగ, అందులకు వారిని దండించెదమనుట పటిన్యాయమో గ్రహింపవచ్చును. ప్రజేచ్ఛుచు తృణీకరించి, దేశమునందు అశాంతిని పెంపెంచుచున్న భాధ్యత ప్రభుత్వముపై గలదుగాని, గాంధీ మహాత్మునిపై గాని నిరాకరణవాదులపై గాని ఎంతమాత్రముండనేరదు. ప్రస్తుత నిర్బంధములను దైవదత్తములుగ భావించి, ఈవ్యగారి, కోపముగాని బూనక, అహింసామార్గమున దేశము పాలుబడుచో, అనతి కాలములో స్వరాజ్య స్థాపనము జరుగుట నిశ్చయము. రీడింగు ప్రభువుగారి నామమును దేశము చిరకాలము జ్ఞాపక ముంచుకొనగలదు.

యవరాజాగమనము: పాటలీపుత్రము

యవరాజాగమన సమయమున, పాటలీపుత్ర నగరము హరతాళమును సంపూర్ణముగ నవలంబించెనని వార్తలు దెలుపుచున్నవి. బండ్ల వాండ్రును, కూలీలునుగూడ వనులను మాని వైచిరి. క్రధానకట్టణములలో క్రజలిటుల తమ యసమృతి జూపుటకు, ఎవరో భయపెట్టుట కారణమని భావించుటకన్న వికరీతపు టూహ ఇంకొక టుండబోదు. ప్రజల హృదయములలో నసమృతి భావములేనిది, ఇతరులు ప్రోద్బలపరుచుట యసంభవము. జేశనిజస్థితి నిందుమూలమున గ్రహింపవచ్చును. ప్రజాశయ వరిష్కారమునకు క్రభుత్వము పూనుకొనుచో, క్రస్తుతవిషమస్థితి తొలగిపోవును. మూలకారణమును తొలగింపక, బాహ్యచిహ్నములను రూపుమాప నెత్తించుటచే, అశాంతి మరింత హెచ్చుచున్నది. హరతాళ మెక్కడ వ్యాప్తిగాంచుచున్నది. నాయకుల నిర్బంధమువలన, సంయుక్తరాష్ట్రములలో హరతాళము తగ్గుటకుమారుగ మరింత హెచ్చుచు. బీహారునందును అటులనే జరిగెను. కలకత్తాలో నెటులుండనో జెప్ప నక్కరలేదు. నిర్బంధములు క్రయోజనహితములయ్యెనని దెలుపుటకు, వేరు నిదర్శనములతో బనియేమి?

గోదావరి నాయకులు

శ్రీయుత బులుసు సాంబమూర్తి, కేశవరపు కామరాజగార్లు సెక్యూరిటీ నిచ్చుటకు నిరాకరింపగ, వారికి చెరియొక సంవత్సరము విడిఖయిదుశిక్ష విధింపబడెనని, నిన్నటి దినము ప్రచురింపబడెను. గోదావరిమండలము, తన స్వైర్యము గనుబటచుచు, ఉద్యమాభివృద్ధి కెంతయు తోడ్పడి, ఆంధ్రదేశ కృశజ్ఞతకు పాత్రమగుచున్నది. బులుసు సాంబమూర్తిగారు స్వార్థరహితముగ గోదావరిమండలమున సలుపుచున్న కృషి మిగుల ప్రశంసార్హము. ప్రజలు అహింసా ధర్మమును విషవక ఎట్టి కష్ట సమయములందయినను నిగ్రహము బూనవలయునని సాంబమూర్తిగారు ప్రబోధించుచు, శాంతిని కాపాడుచుండిరి. అట్టివారినుండి బామిన కొరుటయు వారిని కారాగృహమునకు బంపుటయు వింత గాదు. వీరై నిదివరకొక మార్టిచర్యదీసికొనబడెనుగాని, అది నిలువకబోయెను. గోదావరి నాయకుల నిర్బంధము, ప్రజలు వారి ననుకరించుట కెక్కుడు ప్రోత్సాహము గలిగించి, సర్వర జేశాభివృద్ధికి తోడ్పడునని భావించవలయును.

క్రొత్తచిహ్నము

అమెరికాలో డాలరు నాణెముపై క్రొత్త చిహ్నమును ఉంచెదరట. శాంతిసూచకమగు ఆలిపు చెట్టుశాఖను, సూత్రయుగసూచక మగు ప్రాణికాలసూర్యుని, చిత్రించెదరు. అమెరికావారి ఆశయము ఉత్కృష్టమయినదేగాని, డాలరు చిహ్నము ననుసరించి, పాశ్చాత్యప్రపంచము శాంతిని కాపాడునా? ఇంగ్లండు ప్రాప్ను జపాను అమెరికాలకు జరిగిన క్రొత్తసంధి అట్టియూహ కవశాశమిచ్చుటలేదు. వైసాదేశము, ఇదివరకువలె రెండు దేశముల మధ్యకన్న నికముందు నాల్గు దేశముల మధ్య పడి నలుగ వలసి వచ్చును. వాషింగ్టన్ సమావేశమువలన, ఎక్కుడు లాభము గలిగినటుల దోచును. మరల యూరపియను సమావేశ మొకటి జనవరిలో జరు

గునట. పాశ్చాత్యులపాద్యము మారనిది ఎన్ని సమావేశముల గావించినను ఎన్ని చిహ్నముల దాల్చినను ప్రయోజనముండదు.

అనంతరము

రాజకీయధిగాఢితో సంప్రతించిన అనంతరముగూడ, మూలవ్యాగారు సంధికారకై క్రయత్నించుచున్నటుల, తంతివార్తయొకటిదెలుపుచున్నది. వీరు మరల చిత్రరంజనదానుగారిని కలసికొని, ఇతర నిరాకరణోద్యమ నాయకులతోను ముచ్చటించిరట. నాయకులుగూడ, గాంధీవంశీన తంతివార్త ననుసరించి సంధినియమములను తయారుజేసిరట. మూలవ్యాగారి నియమములను ప్రభుత్వమువారికి తెలుపుటకు కోరబడిరట. లా, ఆర్డరు, తప్ప వేరొకసంగతిని చెవినిబెట్టని రీడింగుప్రభువు, మూలవ్యాగారి సమాధానప్రయత్నములకు మరల నెడబడెదనని యూహించ నవశాకములేదు. మూలవ్యాగారి నమ్మకము మాత్రము అసాధారణముగ నున్నది.

వ్యర్థప్రయత్నము

“న్యాయదీపికా” విమర్శనములకు ప్రత్యుత్తరమొసగుట సామాన్యముగ వ్యర్థప్రయత్నము. ఈ నెల 20 తేది మంగళవారపు ఆంధ్రపత్రికలో క్రస్తుత స్థితి యను శీర్షిక క్రింద, “బెంగాలు గవర్నరు గు రొనాల్డుషే క్రభుత్వమాత్రము, పంగదేశ శాసన సభయం దిచ్చిన యువన్యాసమునందు, వెలుకటికన్న కొంతవడి తగ్గి మాటలాడిరి” యని వ్రాయబడెను. కొంతవడి యనిన, కొంతవరకు అను నర్థముతో వ్రాయబడెను గాని, కొంతవడి యనిన కొంతవేగ మను నర్థముతో గాదు. వేగ మను నర్థము గైకొని, న్యాయదీపిక విమర్శించి యుండుటచే, ఈసంగతిని తెలుపరచుట యవసరమయ్యెను. మిగిలిన గోదాగర్భితమగు హేళనలకు జవాబిచ్చుట అవగత్యము. అందలి యసందర్భములు చూచినంతనే పొడగట్టును.

పేరేమి :

హిందూదేశమున నిర్బంధముని జెప్పదగిన దేదియు జరుగుట లేదని, మాంటాగూగారు కామన్సునభ్యోగి చెలిపిరి. అటులగుచో దీనినేమని పిలువవలయునో తెలియకున్నది. ఇంతటినిష్పాధమును దేశమిదివర కనుభవించ లేదను నభిప్రాయము సామాన్యముగ వ్యాపించియున్నది. అందుచే ప్రస్తుతకద్ధతిని నిర్బంధకద్ధతికన్న నెక్కుడు ప్రీతమని జెప్పవచ్చును. దీనికి మరియొక పేరేమయిన మాంటాగూగారు సూచించెదరేమో చూడవలయును. అటుల సూచించుచో, ఆపేరుననే పిలువనచ్చును.

నైతివ్యంబనసిద్ధాంతము

శాసనసభలలో జేరి, క్రతివ్యంబనముల నవలంబించవలయునని, మహారాష్ట్రముఖులు కొందరు తెలిపెడి వాదమును ఖండించుచు, నాగపురమునందు జరిగిన ప్రజల బహిరంగసభలో తీర్మానింపబడెను. సహాయ నిరాకరణోద్యమ సూత్రమునందును కార్యక్రమమునందును, విశ్వాసము సూచింపబడెను. మహారాష్ట్రదేశము మొత్తము మీద కాంగ్రెసు కార్యక్రమమునకు భిన్నముగ నుండదని, స్పష్టపడుచున్నది.

బాబు భగవాన్ దాసుగారు

బాబు భగవాన్ దాసుగారు సంవత్సరపు ఖయిదుశిక్షను పొందిరి. వీరు సుస్థిరమగు తత్వ శాస్త్రజ్ఞులు. బిసెంటుగారితో కలసి దివ్యజ్ఞాన

సమాజ మతముకొరకు తమ జీవితమును ధారబోసిరి. సెంట్రలు హిందూకాలేజికొరకు విశేష కృషిసలిపిరి. ఇట్టి మహామహులు కారాగృహముల నలంకరించుచుండ, వాని కవిత్వరసూర్వి సందియ ముండనా?

ఇండిపెండెంటు పత్రిక

ఈ పత్రికను అచ్చులో ప్రచురించుటకు వీలులేక బోవుటచే, దేశాయిగారు వ్రాతప్రతిని ప్రచురించినది, వార్తయందుగలదు. దీని నయినను అధికారులు కొనసాగనిచ్చెదరని పత్రికా నిర్వాహకులు నమ్ముటలేదు.

జాతీయసభాయాత్ర

(మా ప్రత్యేక ప్రతినిధి)

భారతజాతీయ మహాసభాయాత్ర ధనుర్మాసోత్సవములందు ప్రధానోత్సవమైనది. ధనుర్మాసోత్సవములను నాయకులు పూర్వకాలమునం దారంభించినపు డీ మహోత్సవస్వభావమును సంపర్కించియుండదు. ధనుర్మాసము భారతీయులకు పుణ్యమాసము. ధనుర్మాసమునందు దేవాలయములందు నిత్యాభిషేకములను నిత్యోత్సవములను జరుగుచుండును. మేళతాళములతో జరుగోదయ సమయమునను కిందెత్తరములను దెచ్చి యభిషేకమును జేయుదురు. దేశభంబులందు దిభ్యోదనములను గుడాన్నములను ఫలహారములను నొసంగి భక్తుల హృదయములకును కడుపులకును సుఖశాంతిలను గలుగజేయుచు నాబాలగోపాలమును భక్తి పరవశులను జేయుచుండురు. భజనపరులు శ్రీహరి నామ సంకీర్తనమును జేయుచు దండపాణుల భయమును మఱచియుండురు. ఈ మహోత్సవ సమయముననే ఈ పుణ్యమాసముననే ఈ ముక్తికాలముననే జాతీయ మోక్షమున కేర్పడిన జాతీయమహాసభ గుడుటచుండును మహాప్రయోజనమును గల్పించుట భగవత్సంకల్పము. దక్షిణాయనము పోయి యుత్తరాయణము ప్రవేశించునప్పటికి సర్వద్యౌరములు వీడి భక్తులకు మోక్షప్రవేశమును జేయునని వేద శాస్త్రీతిహాసములు బోధించుచున్నవి. ఆబోధ కనురూపమును భారతీయ నాయకులు ధనుర్మాసమునందు జాతీయయాత్రను జేయుచు జాతీయమోక్షమునకు మార్గదర్శకులగుచుండి విధములు భారత జాతీయమహాసభాయాత్రను విశేషము చేయుచున్నది జాతీయసభోయాత్రకులను మృదులందు ఫలహారములతోను జయజయ ధ్యానములతోను సత్కరించుచు వారికి స్వాగతం బు నొసంగుట యాచార్యమైనది. స్వాగత సత్కారాచారమునందును కాలానుసంజ్యముగ మార్పులు గలుగుచున్నవి.

ఇవనదేడ్డకు బూర్వము ప్రజలస్వాగత భావమంతయును జాతీయప్రవాసమునందే వినియోగపడుచుండెడిది. దివాన్ బహద్దరు గుత్తి కేశవశిల్పగారు చెన్నపురి యాత్రకులకు గుత్తియందును గుంటకలుగందును రాయచూరునందును సాతీయమొసగుచుండెడివారు, కాని ఇటీవల మితవాదపక్షము ప్రావ్యాణేతర పక్షము ఏర్పడిన తరువాతను నీ యలవాటు తప్పిపోయినది. ఇప్పుడు జాతీయవాదులు జాబ్బి చక్రవర్తిగారి ధర్మసత్రములందు విందులను సులభముగ జొందుచున్నపు డీసత్కారమును యాత్రకుల కనవచ్చుమైనది. ఆ తీర్థ సత్కారము సంకుచితమైనను గౌరవసత్కారము దేశమునందంశులను వికసించినది. యువజనులు ఖాదీబట్టలను ధరించుచు స్టేషనులందు నాయకులను గందర్కించి దండప్రజామంబుల నాచరించి సంతుష్ట హృదయులై పోవుచుండురు. పూర్వము కేవలము ఫలహార సత్కారముతో దనివొండెడు ప్రజల తాత్పర్యపూర్వము చేయుచు సత్కరించుటకు బూనుకొను చున్నారు. ధూపపీఠ నైవేద్యములతో విరాజిల్లెడి మాతృసేవామందిర మిపుడు భక్తజనులు భక్తిరసామృత పూరితమై విరాజిల్లుచున్నది. బాహ్యసాధనములతో సంతృప్తిని బొందెడి భక్తహృదయము లాంతరంగిక సాధనము నాత్మవిమోచనమున కవలంబించుచున్నది. గురువులు భక్తులు మోక్షమున కాంతరంగిక సాధనమును బూనినపుడు మోక్షము ప్రత్యక్షమైనదని విశవసుగు చున్నది.

చెన్నై ప్రెస్ బ్యూరోలో నేనును బుధవారము బొంబాయి మొయిలుబండియందు భారతబాతీయ సాంవత్సరిక యాత్రను జేయుటకు బయలుదేరితిని. శ్రీయుత ప్రకాశముగారు గజ్జె రంగ యశ్వనాయకుగారు వాగ్గేయకావ్యుగారు చెన్నై ప్రెస్ బ్యూరోలో ఆంధ్ర ప్రతినిధులుగ బయలుదేరిరి. ద్రవిడసాహిత్యము జాలమంది ట్రేలుబండియందు గలుగుకొనిరి. శ్రీమాజ్జకత్తూరి రంగయ్యంగారు సత్యమూర్తిగారు సత్యయ్యమూర్తిగారు హైదరాబాదుగారు యన్. శ్రీనివాసయ్యంగారు నేలం విజయరావుచార్యులుగారు గోపాల మూసంగారు మొదలగువాండులు యాత్రను జేయుటకు బయలుదేరిరి. తేజగుంటదగ్గరను దొరస్వామయ్యంగారు కాజగోపాలా చార్యులుగారు మొదలగు విత్తూరుసోదరులు గలుగుకొనిరి. రామమూలనందు శ్రీయుతవిజయరావుచార్యులుగారుకలుగు కోనిరి. అధికారవర్గమువలంబించిన నిర్బంధవిధానము బాతీయ ప్రెస్ మును చేరదీసి యుద్ధయుక్తు సిద్ధముచేయమన్న విధమును యా త్రికుల ప్రయాణము విశదము చేయమన్నది. గూఢచారులు మొదటినుండియును పేరులను వ్రాసుకొనుచునే బండియం దెక రుగలకోని ర్తిండునుండిరి. అధికారవర్గమువలంబించిన ప్రత్యేకములు గజేయమయ్యగవ్యయ ప్రయాణములను గలగజేయమన్నా రో తెలియకున్నది. గూఢచారులకు గుర్తిండుట యొక్కత్రమ అడిగి తెలిసికొనుటకు సిగ్గు. నిద్రపోయియునే నాయకులను దేశబంధువులను వెంటనంటుట కష్టము. ఈ వృధాశ్రమవలనను నెవరికిని లాభము గలుగదు. యాత్రికులు రహస్యములేకను నిర్బంధముగ వారి గవ్యస్థానమును వెలుపుచున్న పు ధ్ధికారులు వారి ప్రాతపద్ధతుల నిపుడైనను విరమించుట యజీవముగాదా? మహా జనులు నిర్బంధముగ శ్రీకృష్ణశక్తి స్థానములకు బోవుచున్నపుడు గూఢచారుల యవసరమును దీరినది. అధికారులకు మాత్రము వారి నిర్బంధ విధానమునందు విశ్వాసము పోయియుంటు గనుపించదు. గూఢ చారు తెలులు ప్రవర్తించినను బాతీయ భక్తులు స్వరా ష్ట్ర బోధనలను ముతక బట్టలను ధరించుచు బాతీయ గాత్రములను ధైర్యవం దభివందించుచు బాతీయ మోక్షోత్సాహమును విశ్వాసమును విశేషము చేయుచుండిరి. అధికారు లవలంబించు చున్న యపూర్వమైన నిర్బంధవిధాన మన్ని పక్షములవారిని గూడ దియించుచు విధమును చెన్నై ప్రెస్ బ్యూరోయొక్క యాత్ర విశేషము చేయుచున్నది. ఇంతవరకును మూకభావమును వహించిన సత్యమూర్తిగారు వారి వాగ్వివాదములతో యా త్రికుల కానందమును గలుగ జేయుటకు వెనుకబడ్డారు. సంబంధితులందున్న కష్టాది రంగయ్యగారును వారి యనుచరులును బయలుదేరిరి. కాగనోల్లంపుననునందు నం తేయభావమును గలిగిన విజయరావుచార్యులుగారు వేంచేయు చున్నారు. నవజీవన ప్రకాశకులైన కృష్ణస్వామి శర్మగారు ప్రభువులు వెదలుచున్నారు. ఆచార్యబాబు మాత్రమందిరము నందు గాంధీమహాత్ముని జన్మస్థానమందు చిత్రరంజనం బాను గారి యధ్వర్యమునం దన్ని పక్షముల వారును నేకమై బాతీయమోక్షమును నిర్ణయించుదురని యా త్రికుల స్వభావ స్వభూష సంకల్పములు విశేషము చేయుచున్నవి. త్రైలుబండి వాడిని సమీపించినందున నా మొదటి యాత్రమును విరమించుచున్నాను.

పూనాలో మద్యపాన నిరసనము

కంటోను మొంటిపూన నగరమునందు సారథుకాజు ముల్కద్ద వలంటీరుల బోధ నామూత్రముగా నున్నది. ప్రతినెలను మధ్యాహ్నము 1 గంటకు పొక్కోక రుకాణమునకు ముగ్గురు వరుస వచ్చెదరు. వారిని పోలీసువారు తీసికొనిపోయెదరు. ఆగోజుకు వరుల నెవరునురారు. మరునాడు వారికి జుక్కానా వేయబడును. వారిలో చాలమంది జుక్కానా చెల్లించరు. వారికి చర్యా వారంట్టియ్యబడును. ఇట్లు 21 మంది కియ్యబడిన.

గూరతులో వాత శాలల ప్రభుత్వమువారు

వశ కాదుచుకొనుట

ఈసందర్భమున డి. జే. పటేలుగారు ప్రత్యేకముగా బాం ద్రానుండి గూరతుకు వచ్చి 19 వ తేదీని జరిగినసభలో సుప్రస్థ సింపగా తక్షణమే 5000 రూపాయలు వసూలుయ్యెను. బాతీ యపాతశాలలను పెట్టుటకు లొంగిపోయింది తమ భవనముల నిచ్చివేసిరి. ప్రభుత్వపాఠశాలలను విద్యార్థులు బాతీయపాత శాలలలో చేరవలెనని తీర్మానములు చేయబడిన. మ్యాగిసి పోలీటీవారు బాతీయవిద్యార్థులను 16 వేల కోక చెక్కు ను 25 వేల కోక చెక్కును యిచ్చిరి. యింపిరియలు బాంకువారు 15 వేల నిచ్చిరి గాని నెంటుబాంకువారు చెక్కును నిరా రించిరి. ప్రాథమికపాతశాలలకు 50 వేల నియ్యవలె నని కలక్టరు మునిసిపాలిటీవారికి వ్రాసెను.

నిర్బంధవిధాన విజృంభణము

మహాత్ముని నూతన సందేశము

రాజప్రతినిధి ప్రత్యుత్తరము తిరునామ

కాంగ్రెసు ప్రతినిధులు అహమదాబాదు చేరుట

లాలలజపతిరాయిగారి కేసు విచారణ

ఇండియన్ పత్రిక అలహాబాదులో వ్రాతలో వెలువడుట

మలారులో శ్రీ గాంధీ ఆంధ్రబాతీయ మహావిద్యాలయ ప్రారంభోత్సవము

వంగరాష్ట్రము

రాజప్రతినిధిగారి ప్రత్యుత్తరము

(నిన్నటితరువాత)

పంజాబు ఆక్రమములు

పంజాబు ఆక్రమములను గురించి యింకను ప్రభుత్వము వారు చేయవలసిది చాల కలదని పలువురు ప్రముఖులు నాతో ఇండియన్ గా తెలిపినను నేను అంతరాత్మసాక్షిగా వానిని చేయబాలక పోవుటచేత నేను వాని నంగీకరింపలేదు.

భిలాభతుసమస్య

భిలాభతు విషయమున యిండియా దొరతనమువారు చేయవలసిది యని చేయబడిన నూతన లెన్సింగ్ చేయ వీలైన దానింతను మేము చేయ నే చేసితిమి. నేను నా పరిపాలనను గూర్చియేగాక మెచ్చుపద్య ప్రభువు పరిపాలనను గూర్చి గూడ చెప్పుచున్నాను. ఆ ప్రభువు బ్రిటను దొరతనము వారికి గూడ భిలాభతు సమస్యనుగూర్చి ఇండియన్ గా వ్రాసె నని మీ తెలియొచ్చును. ఆంగ్లదేశమున ప్రధానమంత్రిని దర్శించిన ప్రతినిధిగవ్యమనం దున్నవారి శోకరసి నేను మీలో నిపుడు చూచుచున్నాను. ఈవిషయము యిండియా దొరతన మున కారోపింపబడిననెర మేమి? మేమెచట లోపముచేసితిమి? నే నీవిషయమున సభిము చెప్పగోరను ఈ సంగతులను మాత్ర ము మీ రాలోచింపగోరెదను.

సంస్కరణములు.

మీని గూర్చి యొక్క మాట చెప్పవలసియున్నది మన మెట్టి స్థితిలో నున్నామో చూడము. సాధ్యమైనంతవరకు స్వరాజ్యమును సంపూర్ణస్వరాజ్యమును అనగా సమగ్రస్వపరిపాలనను నేర్పరుపవలె నని ఎల్లవారును కోరుచున్నారని మీరు తెలిపితిరి. మీరు ధర్మత్రాగిగా తెలి సియ్యెనున్నది. నే నూరక జ్ఞాపకముచేయుచున్నాను. కాసన సభలు తమ విధుల నీ వత్సరమే ప్రారంభించినవి. అధికమగు సమగ్రస్వరాజ్యము నెల్లరును కాంక్షించుచున్నారు. మనము విషయపరిక్షి గానింతుము. సంస్కరణము లాసంగబడిన. అవి ఆచరణలో పెట్టబడిన. అవి పూర్తిగా పరిక్షింపబడినవి యింకను చెప్ప వీలులేదు. ఇక ముందు సరిగా భద్రముగా నొసగబడదగినపుడెల్ల నది సాధ్యమగు నంత వరకు అధిక సంస్కరణముల నొసంగవలెనను మీభావములపట్ల నేను సాను భూతిని చూపగలను గాని అవిషయమున నిపు డిట్టిపరిణామో శనము జరుగుటకు కారణమగపడదు. నేనింతకంటె దీనిని విమ ర్శింప గోరను.

ప్రస్తుత స్థితి.

మీరు దేశమునం దన్ని పక్షములకును ప్రతినిధులు గాన ప్రస్తుతస్థితిని పాగుగా గమనింప గోరెదను. అరెస్టుచేసి చెర సాల కంపుట ప్రభుత్వమునకు చాల ననభాముగా నున్నదని నే నిది వర కే చెప్పి యున్నాను. అవిషయమున మీరు చాల న యిష్టము కలదని నే నెరు గుదును. మేము గాఢవిషమస్థితి కలుగునట్లు చేయుచున్నామని మీరు తెలిపితిరి. ఇంతకంటెను విషమస్థితి ముందుకొనవచ్చును. న్యాయ కాసనము ధిక్కరింపబడినపుడు అందులకు కారణ మేమైనను సహజముగా గతవత్సరము జరిగిన ప్రతిక్షియలన్నియు వెంటనే తీసివేయవచ్చును. ప్రస్తుతస్థితి ముందుకలుగునట్టిస్థితిని మీరుగమ

నింపవలెను. ఒకపక్షమునకును రాజకీయములకును కలుగులాభ ములకు మించినయొన్నతస్థితిని మనము పడ నుజూడవలెను. అట్లు కానిచో మన మందరమును యిండియాదేశముపట్ల మనవిధిని తప్పినవారమగుదుము. ఈ సాంప్రదాయబద్ధ విధానమున నెట్టి సంస్కరణములను కోసిన నవి బ్రిటిషు పార్లమెంటువారివలన నే లభించవలెను. సంస్కరణ చట్టమును పార్లమెంటువారు మరల సవరింపవలెను. అందులకు ఇండియాదేశపు ప్రజలలోకి రాజకీయాభిప్రాయము వెలులుస్తూ వారి హెచ్చుచుండి రాజభక్తి స్థిమినిమాత్రము బ్రిటిషుదేశపు ప్రజలకు గవ్యము కా వలెను. పార్లమెంటువారు రాప్రజల ప్రతినిధులే. రెండుమాడు కోజులలో యువరాజుగారు కలకత్తాకు వచ్చెదరు. ఇప్పుడు మనల కలవరపరచుచున్న రాజకీయసమస్యతో యువరాజుగారి కెట్టి సంబంధమును లేదు. ఆయనను వారి స్వాగతమును విఫలమొనరించుటకు సర్వప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. వానిని నేను విశరింపను. వానినిగూర్చి చర్చింపనుగాని యువరాజుగారి స్వాగతమును నిరోధించు ప్రతివ్యక్తియు భరతఖండమునకును భరతఖండ భావి భాగ్యమునకును మహానష్టకమును కలిగించుచున్నాడని మాత్రము నేను స్పష్టముగా హెచ్చరించుచున్నాను. యువరాజుగారి పట్ల మా కధికగౌరవానురాగములు గలవు. వారి వ్యక్తివిషయ ముట్టండ భావినకవర్తి భరతఖండప్రజల పరిచయమును గోరి యీ దేశమునకు వచ్చినపుడు వారిని తిరస్కరించుట బ్రిటిషు ప్రజలను తిరస్కరించుటయే. ఏలినన బ్రిటిషుప్రజలు రాజు సభిముగ ప్రేమించెదరు. సంస్కరణములం దేమార్పు కలుగ వలసినను వారివలననే కలుగవలెను గాన బ్రిటిషు ప్రజలకును భారతీయులకును బ్రిటిషు పార్లమెంటుకును యిండియా కాసన సభలకును అనుజూల సంబంధములను కలిగించుట యెంత అవ సరమో నేను స్పష్టముగా తెలిపితిని తలంచెదను. ప్రస్తుతము గోచరించుచున్న నిత్యానాస్థితికి నెనుదీయక భరతఖండమునకు మేలుకలుగుటకు వలయున్నతస్థితిని నెలకొల్పుటకు మనమం దరమునుగూడ ఎవరికి వీలగునోద్యమక వాత ప్రయత్నింప తగును. అటులజరిగిన మీరు కోసిన ప్రకారము నేదేమనము జరుప లేకపోయినను కాంతిస్థాపనకు అనుల్లంఘనీయములగు నిరోధ ములు కలుగకపోవుటయేగాక అందుకువలయు పరిస్థితు నేర్పడ గలరని నేనునమ్మెదను. మనముఅన్ని విషయములందు నేకీభవింప బాలకపోయినను యెండిరులం. కవిశ్యాసములేకుండ భరతఖం డము యొక్క యు భారతీయుల యొక్క యు మేలుకొరకుపని చేయుటకు తగిన అనుకూల సంబంధ ములను మనము ఏర్పరుపగలుగుమని నేను నమ్మెదను. ఏల యన డిట్టి విధివరకే హెచ్చుగా నున్నవి-అని రాజప్రతినిధిగారు నుడివిరి.

కలకత్తా వలంటీరులను వదలుట

ఇదివరకు శిక్షింపబడిన వారిలో 22 మంది వలంటీరులు తుమాపణ చెప్పి యికముం దక్రమములని ప్రకటింపబడిన సంఘ ములలో చేరకుండుటకు పూచీ పడినందున వారిని 21 వ తేదీని వదలిరి. తాము మరల సత్కృతింపచిన మిగతాశిక్షి ననుభవింపగల వారమనికూడ నొప్పుకొనిరి.

కలకత్తా వలంటీరులు

21 వ తేదీ యందయమున కలకత్తానగరమున వలంటీరులు కొద్దిమందిమాత్రమే బయలుదేరిరి. హతరాశము మానివేసిరిని చాలమందితలంబిరిగాని ఆయాశవిఫలమైనవిమధ్యాహ్నము 500 మంది విచారణజరిగినది. వారిలో 48 మందిని వదలిరి. 116 గురికి శిక్షవేసిరి. ఇతరస్థలములలో మార్పుమియును లేదు.

మండలములు

చిటగాంగులో 834 మంది పట్టుకొనిరి. వారిలో 290 మందికి శిక్ష చేసిరి. ఫదుపూరులో 200 మందిని పట్టుకొనిరి. శివసాగరమున గిద్దరపాలెను సముయినప్పైర్లను నిలభమరి లో నొక హనుకొట్టెను పనులకు రాజీనామల నిచ్చిరి.

కలకత్తా వాలంటీరుల నిర్బంధములు

కలకత్తా, డిసెంబరు 22:— నిన్నటిదినము శిక్షింపబడిన గుహారు ఒక వంద మంది కాంగ్రెసు, కిలాఫతు వాలంటీరులు నేడు ఓడ రేవునందు పెట్టబడిరి. ఇచ్చట 1000 మందికి పైగా కయిదీలబస కేళ్లు చేయబడు స్థలమున్నది. మధ్యాహ్నము నగరము దగ్గి భాగములలో మారతాళపు బోధ సంపూర్ణ విజృంభణమునందుంచెను. 500 మందికి పైగా వాలంటీరులు మారతాళమును గురించి ప్రజలకు జోధించుట కన్ని దిశలకు బయలుదేరివెళ్లిరి. వీరిలో 200 మందికి పైగా పోలీసులచే నరపుచేయబడిరి. ఈదినము మధ్యాహ్నము చెరసాలలోపల వాలంటీరులవిచారణ ప్రారంభమయ్యెను.

రాండు లేబిలునుమావేకము.

మహాత్ముని నూతన సందేశము.

కలకత్తా, డిసెంబరు 22:— రోనాల్డు మేప్రభువుగారు రాండులేబిలు సమావేశమును గురించి చేసిన ముచ్చటను విని మహాత్మునిగాంధీగారు పంపిన నూతనసందేశము కలకత్తానగరము చేరినట్లున్నది. రాజకీయ సందిగ్ధస్థితి నితొలగించుటకు పండితమహానాథ మాలవ్యాగారు కారాగృహముందు నివసించుచున్న చిత్రరంజనకాను మున్నగునాయకులను ఇంక నిర్బంధింపబడిన ఇతరనాయకులను సందర్శించుచున్నారు. నిన్న రాయబారము రాజప్రతినిధికిచ్చి విట్టాపనమందు నూచింపబడినట్లు అన్ని రాజకీయపక్షములవారి కిసమాధానము కుదుర్చుటకు మాలవ్యాపండితులు పాటుబడుచున్నారు. గాంధీగారి నూతన సందేశము ననుసరించి కొన్ని సరతులు నాయకులసమావేశములో నంగీకరించబడివి. ఈ అంగీకరించబడిన వరతులను ప్రభుత్వము వారికి పండిత మహానాథ మాలవ్యాగారు వెలుపలసిట్లు తీర్మానించబడినది.

బొంబాయి రాష్ట్రము

దేశీయ మహాజనసభ

ప్రతినిధుల రాక

అఖిలభారత ఖిలాఫతు మహాసభాధ్యక్షుడుగా నియోజింపబడిన హాకీం అజ్జులుఖానుగారు 21 వ తేదీ కాలియు అఖిలభారత మహాత్మునియ సంఘాధ్యక్షుడుగా నియోజింపబడిన హాసరతు మోహనీగారు 23 వ తేదీ వుదయమునను అహమదాబాదు చేరినట్లు భావిం. జే. పటేలు (కాంగ్రెసు సన్మాన సంఘాధ్యక్షుడు), అబ్దుసుల్లాహ్ (మహాత్మునియ సభాసన్మాన సంఘాధ్యక్షుడు) గాడ్ల అధ్యక్షుల కిరువురకును స్వాగతముచ్చి గొప్ప యూరేగింపుతో బాగుగా నలంకరింపబడిన వీధుల వెంట నూరేగించి మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు కాంగ్రెసు మండపమునకు తీసికొని వెళ్లిరి. వీధులలో ప్రజలు క్రిక్కిరిసి యుండిరి. ఊరేగింపులో హెచ్చుమందీశ్రీలును పురుషులును ఖద్దరు బట్టలనే ధరించిరి. కాంగ్రెసు సభ రెండుదినములు జరుగును. అసహాయోద్యమ తీర్మానమును పలకరుచుటయే జరుగవచ్చును. వ్యక్తి సంఘ అజ్ఞోల్లంఘనవిషయము గూడ చర్చింపబడును. ఖద్దరులను చెల్లించుకుంటు రిపల్లికును ప్రకటించుటకు కాంగ్రెసు సాంప్రదాయమును మార్చుట అనువిషయము లాహుతింపబడుట కారధార మగుపడదు.

కాంగ్రెసుసభకు అహమదాబాదు వచ్చిన ప్రముఖులు

బొంబాయినుండి వి. జే. పటేలు, కారదాసిత శంకరాచార్య స్వామి (కరాచీ కేసులో విడుదల చేయబడినవారు) గార్లు అహమదాబాదు చేరిరి. అఖిలభారత ఖిలాఫతు సంఘాధ్యక్షుడు హాకీం అజ్జులుఖాను డాక్టరు అన్నారీ (ఢిల్లీ) గార్లు 21 వ తేదీ రాత్రికి అహమదాబాదు చేరెదరు. అఖిలభారత మహాత్మునియ సంఘాధ్యక్షుడు హాసరతు మోహనీ, నేటువోటనిగార్లు బొంబాయినుండి 22 వ తేదీకి అహమదాబాదు చేరెదరు. అప్పుడు రైలుస్టేషనునుండి నాయకుల యూరేగింపు జరుగును.

ప్రభుత్వమువారు పాతశాలల నాశ్రమించుట

ప్రభుత్వమువారు బలవంతమున మూన్సిసిపలు పాతశాలల నాశ్రమించుటచే యొక నెలవరకును తలదండ్రులు తమవిడ్డల నాపాతశాలలకు పంపబడని అసహాయవాదులకు అహమదాబాదు మున్సిసిపలు కాన్సిలరులు 17 గురు ప్రకటించిరి.

స్వదేశ ప్రదర్శనము

అహమదాబాదులో 24 వ తేదీని మోతీలాలు నెహ్రూ పతిగా రీప్రదర్శనమును ప్రారంభించురు.

కళాశాల విద్యార్థులసభ

అఖిల భారత కళాశాల విద్యార్థుల సభ డి. ఎఫ్. ఆంధ్రానుగారి అధ్యక్షత క్రిత అహమదాబాదులో 29-30 తేదీలను జరుగును.

కరాచీలో శిక్షలు

హిందూ అను అసహాయవాదప్రతికూ సంపాదకుడును, రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘకార్యకర్తయు నగు జయరామదాసు గారికి రెండేడ్లు శిక్షచేసిరి.

రీడింగుప్రభువు - మహాత్మునివిమర్శనము

ప్రజల న్యాయవివేకధర్మమును న్యాయసమర్థముగ నడంబుటకు రాజప్రతినిధి ప్రయత్నించుచున్నచో తన ప్రయత్నమును బాగుగా హించి దాని యభివృద్ధి నభిమతి చక్కజేయవలెను. అది నిర్బంధనిధానమని అనుటకుకూడ నాతిడంగీకరించుటలేదు. ఆతని అనుచరకర్మమున కందుసంబంధముగలదుగాన వారతనివశము మీరిరి. అతడు తనపదవికి వెంటనే రాజీనామా యియ్యదగును. తేనివో యాద్యోగుల అక్రమములను దౌర్జన్యములను స్పష్టముగా ఖండింపవలెను. విషమస్థితియును నిరాధారపు మిష పెట్టుకొని వారిని తమింపఁజూడదు. అసహాయవాదు లెవరో కొందరు తలతిక్కకేంకతాయు లను దురభిప్రాయమును రీడింగుప్రభువు వదలువరకును దేశీయనాయకుల సమావేశము లాభకారి కాదు. ఆకేడు సహకారసంకల్పపులను కోరుచు అసహాయవాదుల సమాధానపరుపవలె నని మహాత్ముడు యంగుయిండియా పత్రికలో వ్రాసెను.

కాంగ్రెసుసభకు వెళ్లిన ప్రతినిధులు

23 వ తేదీని చెన్నైకి వెయిలులో చాలమంది ప్రతినిధులు కొందరు శ్రీలు వారందరు ఆంధ్రరాష్ట్రమువారే అహమదాబాదును చేరిరి. వారిలో విజయ రాఘవాచారి కన్వారి రంగయ్యంగారు సత్యయ్యారీ. ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు 24-వ తేదీని వచ్చెదరు.

పూనా శాసనోల్లంఘనము

పూనా, డిసెంబరు 22:—తిరిగి 20 మంది పౌరులు శాసనోల్లంఘనమును చేయుచు, కల్లసారాయుడుకాణములకడ మద్యపానసేవలను గురించి బోధించుచుండి, వారిలో 16మంది నగరదండవాధికారికోర్టుకు గొనిపోబడి, జరిమానాలు విధించబడి పీసలుకోడు 188 వక్సను క్రింద కొందరు శాసనోల్లంఘకులమీద మెట్టుమెట్టిసారి కే. లు చేయబడివి. ఈదినమువరకు 230 మంది పౌరులు శాసనాతిక్రమణమును చేసిరి. అందరు జరిమానాను చెల్లించుటకు నిరాకరింపగా, వారి ఆస్తిని జప్తి చేయుటకు తారంట్లుపంపబడినది.

కాంగ్రెసు-ముస్లిములీగు నాయకులరాక

అహమదాబాదు, డిసెంబరు 22:— కిలాఫతుసభ కర్మక్షులుగా నెన్నుకొనబడిన హాకీంఅజ్జులుఖానుగారును, డాక్టరు అన్నారీగారును నిన్నరాత్రి ఇచ్చటికి చేరిరి. యావద్భారత ముస్లిములీగు సభాధ్యక్షులగు హజరత్ మోహనీగారు గుజరతు మెయిలులో ఈ దినము ఉదయము చేరిరి. ఛోటానీ, సరభాజీ, చాదరాజీ, యస్. సి. కేల్కాదు, ఆర్. పి. కరాండికారు మున్నగు ప్రతినిధుల నేకులుగూడ ఆమెయిలులోనే అహమదాబాదు చేరిరి.

యావద్భారత దేశీయమహాసభ ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులు కల్లాభాయిపటేలుగారును, యావద్భారతముస్లిములీగు ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులు అబ్దుసలీముల్లాగారును స్టేషనుకడ హాకీంఅజమల్ ఖాను, హజరత్ మోహనీగారులకు స్వాగత మొసంగి, వారిని రువురుని భుష్పమాలాంకృతులను గావించిరి. స్టేషన్ ఆవరణము నందంకిలను నూర్లకొలది ప్రేక్షకులు గుంపు జేరియుండిరి. వీరిలో వెక్కండ్రు ఖద్దరువస్త్రములను, తెల్లటోపీలను ధరించి యుండిరి. వాలంటీర్లు ఖద్దరు షతాయలను, చొక్కాలను, టోపీలను ధరించియుండిరి. “ఈశ్వర సేవ దేశసేవ” అను ఆఘాను నిచ్చు గుజరాతి పదములు. ప్రకటించబడిన బిల్లు వాలంటీర్ల చొక్కాలమీద కుట్టబడియుండెను. రాష్ట్రీయ శ్రీమండల వైతాళమం వనితాశ్రమము గుజరాతు విద్యా పీఠములకు సంబంధించిన 80 మంది నారీవర్తములు బాలికలు సంపూర్ణ ఖద్దరువస్త్రధారణము చేసి ఊరేగింపుతో కూడ నడచిరి. గాంధీ, లజపతిరాయి, చిత్రరంజనదాసు, నెహ్రూ ఆలీసోదరులు మున్నగు నాయకులపట్టములు వ్రాయబడిన ఖద్దరుపతాకమును స్టేషను వెలుపలిద్వారము నలంకరించు

చుండెను. హాకీం అజమలు ఖాను, మోహనీ, పటేలు, టయార్లీగార లెక్కిన సాగసగుకటము భుష్పములలతో మునిగెను. అంతట ఉదయము 9 గంటలు కాగానే సముహూర్తమున ఊరేగింపు బయలుదేరి ముఖ్యమగు పురవీధులగుండ వెళ్ళెను. వీధులన్నియు చాల ఇరుకై నవి. రివీరోడునందుః సమర్థమత్యధిక మయ్యెను. అచ్చట అలంకారములు ప్రభావహుశ్యమునకు తగినట్లు చాల విశేషముగాను, రమణీయముగాను ఉండెను. తోతణములు, కజానులు చూచుటకు కన్నులపండువుగా నుండెను. వీని అన్నిటిమీద వ్రాయబడిన గంభీరమగు శిష్టిధారములలో చాలముఖ్యమైనది “పి రి కి చా త గా దు. ధైర్యోత్సాహములు (అవారే సమరము చేయుటకు అర్హులు. మనవిజయము తోకమంకంకిలను విస్మయమునకు లిగించును అని చాటుచుండెను. రాటులులచిత్రపులు గల స్వతాజ్యపతాకము ములతో దుకాణములన్నియు నిండియుండి, ప్రాముఖ్యమును వహించుచుండెను. స్థానికసహాయనిరాకరణ వలంబులును, వైద్యశిఖామణియునగు డాక్టరుకానుంగారును, జాతీయకళాశాలాధికారి ద్వానీగారును, ప్రొఫెసర్ స్వామినారాయణగారును, కిలాఫాతు సభాకార్యదర్శి ఇమాం సాహేబు బావాజీగారును ఊరేగింపుతో కూడ వెళ్లిరి. ఊరేగింపు బాటకురైపులను వాలంటీర్లుదాదలతీసి యుండిరి వారుకాంధీక్రమములను గురక్షించ గలిగిరి గాని రెండు మూడుబాటలు కలియుచోటులందు మాత్రము త్రోసికొని వైకించుప్రజాసమూహమును ప్రక్కకు మరల్చుట వారికి దుర్లభముగా నుండెను. ఊరేగింపులో గమనించదగిన ముఖ్యవిషయము అధికసంఖ్యాకుల సంపూర్ణ కద్దరువస్త్రధారణము. మిట్టమధ్యాహ్నమునకు కొంచెముందుగా ఊరేగింపురాష్ట్రీయకాంగ్రెసుకమిటీవారివద్దకుగెసెను. కాంగ్రెసు పండిరి సమీపమున నుండెను మహాత్మునియల బసలో హాకీం అజమలుఖాను డాక్టరు అన్నారీ, యస్. ఛోటానీ కారలు నివసించుచున్నారు. గాంధీగారు తమ ఆశ్రమమునుండి ఛావీబసరు వచ్చియుండిరి.

పంజాబు

లాలా లజపతిరాయిగారి కేసు

22 వ తేదీని లాహోరు నెట్లలు జయిలులో మరల విచారణ జరిగినది. ఆనాడు ప్రజలనుగూడ రానిచ్చిరి. ముద్దాయిల బంధుమిత్రులను యితరులను 60 మంది వచ్చిరి. హైకోర్టు న్యాయవాదులు కొందరును ప్రతికాప్రతినిధులును వచ్చిరి. ఆవరణలో నొక శమీనావేసిరి. దానితో విచారణ జరిగినది. వచ్చినవారి కందరికిని కుర్చీలనిచ్చిరి. ముద్దాయిలు వ్రాతప్రతుల నిచ్చుటనుగూర్చి కొంత చర్చ జరిగినది. విచారణకర్త లజపతిరాయిగారిని కొన్నిప్రశ్నలకుగ వారు ప్రత్యుత్తర మియ్యబాలవనిరి.

లజ:—నేటిల్లు నడుపుట కోర్టువారిని గౌరవించుటకు కాదు. ఈదేశమునందంతటాసహాయవాదు లందరున నెసరించుచున్న విధానమిట్టిది. నేను యియ్యునన్న వ్రాతప్రతిలో కేసుకు సంబంధించిన విషయము లన్నియు పూర్తిగా నుండును.

మేజ - మీరుముందుగా వ్రాతప్రతిని నాకిచ్చినగాని నానిని మీరు చదువుటకు నేననుమతించును. అని మేజ స్ట్రీటు చెప్పగా లజపతిరాయిగారా కాగితముల నాతని కిచ్చిరి. అతడు వానిని చదువు కొనెను

మేజ:—నేను మీని చదువుట కంగీకరింపబాలు ఇందులో. కేసుకు సంబంధించని విషయములు చాలగలవు. రాజకీయసభోపన్యాసముల కిది తావుగాదు.

లజ-అట్లులే న నేను చదువను. నేను దానిని మీకిచ్చితిని. మీకిచ్చుమువచ్చికట్లు చేయును.

మిస్టరు సంతానముగారు మున్నగువారిని మేజస్ట్రేటిడి నెను.

సంతా. నేనేమియును చెప్పజాలను. నేనీ న్యాయస్థానమును పరిక్షింపనని యిదివరకే చెప్పితిని.

డాక్టరు గోపీచంద్రుగారు. రెండవ కేసులో నేను చెప్పియుంటిని, ఇక చెప్పవలసిన దేమియును లేదు.

మాలికులాయిఖానుగారు కూడనటులే చెప్పిరి. మిస్టరు ముద్దాయిలవై నేరస్థాపనచేసిరి. నారందరును! మేము నిరోధులనునగాని నిర్దోషులనునగాని చెప్ప వరసము లేదనిరి. ముద్దాయిలపక్షమున వాదించుటకు మేజస్ట్రేటు బాప్తు స్నేసగారిని 22వ తేదీని నియమింపగా ముద్దాయి లాడేవించిరి.

లాలా శ్యామలాలగారిని నడలుట

లాహోరులో కేసరిప్రతికాసంపాదకుడగు లాలాశ్యామలాలగారిని వదలి వేసిరి.

లాల్లా లజపతిరాయగారి లేఖ

డి-12-21 ఉదయం 7 గంటలు.

ప్రియమైన మహాత్మాజీ.

నే నీసాయంత్రములో నీ కెల్ల జేయబడుచున్న నన్ను కమిటీ ఇంతముందుగ నే మీకోక జాబును వ్రాయుచున్నాను. నేను మీకోకలనలక్ష్యము జేసినట్లు గన్వింపవచ్చును. అందుకు నేను విచారించుచున్నాను. కాని పరిస్థితులను జూచిన నాకు నేను మార్గము గన్వింపబడినది. ఈ దినమును ధ్యానమునంతరము 2 గంటలకు పంజాబు రాష్ట్రీయోపసంఘము సమావేశము గావలెనని యాహ్వానించితిని. డి. 12. 21 వ తేదీ కమిషనరు గారి ది. బి. హి. ర. గ. స. భ. య. ని. య. ను చున్నాను. కార్యక్రమ పట్టిక సంపాదన నియమ కార్యక్రమ పట్టికయందు లేని కార్యక్రమము లేమియు నా సమావేశమున చర్చింపవలెనని నీయవలసినదనియు గొరుచు వారు వ్రాసిన ప్రకటన ప్రకృతి నిన్ను మాకు జేరెను. సభ బహిరంగ సభ గాదనియు నందుచే ఆ చట్టము కిందకు రాదనియు దెలుపుచు వారి కోరిక మేము సమ్మతించలేదు. సభను వారు ఆపివేయవచ్చును. కాంగ్రెసు సంఘ ఉపసమావేశములు బహిరంగ సభలని ప్రకటించుచు మాకాతడికోక ప్రకటన పత్ర మంపెను. ఇట్లు గావించుటవలన కార్యక్రమం తయు నాగిపోవును. వారి యుత్తరువులు కాస్త్ర విరుద్ధములు. వాదించుటకు వీలుండెను. మేము గెలిచెడి వారమే. కాని అట్లు జరుగ నేరదు.

ఈ పరిస్థితులలో సభకు హాజరు గాకుండు నుండ జాలదు. అట్లు జేయుట సుదీర్ఘకాలికము. నా చోట మీ యాహ్వాదమును బడయ జాలక పోయినయెడల నన్ను తుమింపుడను. నేను సంతోషోత్సాహములతో నుంటిని. నేనొకరి దయ సంపాదించు నెట్లొనెను. వారు నాకు కొన్ని సదుపాయము లొనర్చెదమని దెలిపితి. నన్ను మామూలు ఖయిదీలవలెనే పరగణింపవలసిన దని పట్టుకొనెదను. అట్టి సదుపాయము లొనర్చునని నే నెంచును. మీ యుద్దయమునకు నేను కళంకము కలుగజేయనని మీరు నమ్మవచ్చును. నేనెప్పుడైనను విమర్శనా స్వభావమును గాని అపనమ్మకమును గాని వర్తించిన యెడల తుమింపవలెను. నేనొకప్పుడు కార్యముల నన్నిటిని నాదేశము యెడలను ప్రజలయెడలను భక్తి ప్రేమతో నెయ్యెదమని యందును. నేను తప్పనిసరియెడల నది బుజు కాన్య మొనర్చుచుంటిను నమ్మకముచే అట్లు గావించితిని. మితవాదులను గురించి నే నొకప్పుడు విమర్శించుచుండ నాకు నేను భావములేదు. నేనొకరినైనను పట్టించుకొనుచు నాకు నమ్మకమున్నది. ఇప్పటికిని నేను నేను పోబాటు లొనర్చిన తిను సహవాసి నినున్నొనర్చుచును. మనము బుజు మార్గమున నుంటిని నేను నమ్ముచున్నాను. మన ఆదర్శమును బోలుటకు దౌర్జన్యరాహిత్య అసహాయోద్యమ మే సహాయము గావించగలదని నమ్ముచున్నాను.

సిక్కు అసహాయోద్యమా కలంకములు ఆదృష్టానుముగ వర్తించిరి వారిలో నందరను కాంగ్రెసు కార్యకర్తలు. నిజములు వారి ప్రవర్తనకు మతమే కారణము. తమ సిద్ధాంతము కొరకు బాధనందల నేను సిద్ధాంతము ప్రకారము వర్తించుచున్న యెడల నే కారణ మేమను ధేదము లేదు. ఎన్ని యుద్దేశ కారణము లున్నను సిక్కు సంఘము వారు ఆస్థానికమున ప్రశంస నియముగ గన్నరచిరి. చాల అరెస్టులు వందలకొలది నేలకొలది ప్రజలయెడల గావించబడినవి. దయచేసి బ్రిట్యను ప్రత్యయం దు వార్తల జదివి మీ వ్యాఖ్యానము గావించుకొనుడు. సత్యము కొరకు బాధనంద్యు ధీరులెట్లు ప్రశంసించబడవలెనో అట్టి ప్రశంసకు మన సిక్కు స్నేహితులు పాత్రులు.

రాష్ట్రీయ జాతీయోప సంఘాధ్యక్షుని స్థానమున ఆ గా స. భ. ద. ర. గ. ని. య. ను. క. ం. టి. మి. ఆలోచించి, ప్రస్తుత మొనర్పవలసిన కార్యవిధానమును నిర్ణయించితిని.

స్టోక్సు గారి యుద్దయమున అరెస్టు జేయబడిరి. ఏ నేరము నకుగా నేనట్లు క్రింద నట్లు చేయబడితియు నాకు దెలియదు. నే నీ సాయంత్రమునకు స్వతంత్రముగ నే యున్న యెడల మరల మీకు వ్రాసెదను. నెట్లు చున్నాను. నెలవు.

భక్తియుతుడగు మీ సహవాసి

లాల్లా లజపతిరాయ

(వై భావములను పాఠకులతో గలసి) నేనుగూడ నా మోదించెదను. జెయిలును నిరీక్షించుచు ప్రతి నాయకునును ఎట్లు సంపూర్ణ యేర్పాటులు గావించెనో

ఆ గా స. భ. ద. ర. గ. ని. య. ను. క. ం. టి. మి.

గాంధీమహాత్ముడు యంగుయిండియాలో నిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—

ఆ గా స. భ. ద. ర. గ. ని. య. ను. క. ం. టి. మి. వ్రాసిన లేఖల రెంటినిని యీ క్రింద బొందుపరచుచున్నాను. అందు ధైర్యవంతులగు పంజాబీలు యెంతటి బాధల జెందియైనను యెట్లు సత్యసంధులై యున్నారో ధీరులగు సిక్కులు తమవారిపై ప్రభుత్వమువారు ప్రయోగించిన బలము నెట్లు ధిక్కరించుచున్నారో పంజాబు నాయకులందరును యేకబుద్ధితో నెంతటి కష్టములకైన నోర్చి సహనమును వీడక నెట్లు పనిచేయుచున్నారో ఆ లేఖలయందు దెలుపబడినది. కావున ఆ లేఖలను యీ క్రింద వివరించుచున్నాను; ఆ గా స. భ. ద. ర. గ. ని. య. ను. క. ం. టి. మి. గారే తమనుగూర్చియు, తమ పంజాబు లేఖనునుగూర్చియు అందు దెలిపెదరు.

I

“మీరు లాలాజీమున్నగువారి భిన్నమిచ్చును పంపినంతటి వార్త అందినది. జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారి ఉత్తరువుపైని తంతివార్తలు నిలిపివేయుటచే మీకు వివరము లన్నియు దెలుపలేకపోతిని. ఆస్సోసియేటెడ్ ప్రెస్సు వార్తలవ్వారా అరెస్టులకు కారణమేమో మీకు దెలిసియుండవచ్చును. లాలాజీ మీరు కోరినట్లు అరెస్టుకావలయుటకు చాల ప్రయత్నించెను. కాని అతివ్యక్తపోయెను. ఆయన పంజాబు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు అధ్యక్షులగుటచే మీ టింగుకు రాక వీలులేకపోయెను. పల్లెటూరిమీటింగుల హామీవేయవలెననియు, స్వచ్ఛంద సేవా సంఘములు చీటిపోవలెననియు, ఉత్తరువుపైపిదప యాసమావేశము కావలెనని కోరబడినది. అప్పుడు ప్రస్తుతింపబడిన విచారించుటయే కార్యక్రమమై యుండెను. జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారు ఆమీటింగు రాజధాని హాకర్ మైనదని ఆపివేసెను. ఆ యుత్తరువు న్యాయవిరుద్ధమైన దగుటచే దానిని తిరస్కరించుటకు తీర్మానించబడినది.

లాల్లాజీ, సంతానం, గోపింద్, లాల్ ఖానుగారలు యిప్పుడు కెంట్రలు జెయిలులో నున్నారు. వారు సుఖశ్రుతులై యున్నారు. వారలకు పరువులును శుస్తకములును యీయబడినవి. కాని వారు జెయిలు భోజనమునే చేసెద మనుటచే భోజనము పంపుటలేదు.

ఈ కేసు డిసెంబరు 7-వ తేదీకి విచారణకు వచ్చును. వారిని యిండియను పేనులతోడ 145 పెన్సుకుండ విచారించెదరు. అరెస్టులైన పిదప కాంగ్రెసు కమిటీ ఆఫీసు తాళమునెట్టి డిసెంబరు 4-వ తేదీని సోదాచేయబడినది. పోలీసువారు కొన్ని కాగితములను తీసికొనిపోయిరి. ఆ తీసికొనిపోయిన వాటిలో వారు తృప్తిబొందినట్లులేదు. డిసెంబరు 13 వ తేదీని జరిగిన సభలో నామాదంపడిన తీర్మానముల అనుకూలమును, తీర్మానోపసాదకులయొక్కయు, బలపంచినవారియొక్కయు, నామములును కావలసినవచ్చును. అవి ఆఫీసులో కనుబడిలేదు. అదివారికి సాక్ష్యముక్రింద కావలయును కాబోలును.

రాష్ట్ర మంతయు నిశ్శబ్దముగ కాలతంతముగ నే యున్నది. మేము ఖాదీని ధరింపవలసినదనియు విదేశవస్త్రముల బహిష్కరింపవలసిన దనియు మాత్రము చెప్పవచ్చున్నాము. ప్రజలు హృదయములలో మండుచున్న సాయములకు సమ్మతించుటలు గావించుచున్నది. నిన్నటిదినము పోలీసువారు పట్టణములలో వివిధ బాగాములందు తిరిగిరి. పంజాబు ప్రాంతములు కల్యాణకు, సిటికమిటీల ఆఫీసులను చుట్టుచుట్టి వైచిరి కాని యేమియు ప్రమాద

గమనింప వలసిన యంశము. నిజము. లాలాజీ గారికోక మాదిరిగ వర్తించు వీలులేదు. సామాన్యముగా కాంగ్రెసు సమావేశముగ వరకు లాలాజీ గారి కెట్లుగా బడకుండు నుండవలెనని నేనుగోరితిని. కాని వారి నెదుర్కొనిన పరిస్థితులందు వారట్లు గావించక పోయినచో ఉద్యమమునకు కొంతస్వప్రము గలిగెడిది. ఎదిరివారు యుద్ధమునకు తయారై వచ్చినపుడు ఎదుర్కొంటుకు వెనుదిరిగియెడల వారకు నాయకుడగు నుండజాలడు. లాలాజీ గారినిగూర్చిన ప్రతికార్యమునందును దూరాలోచనయు తొణకని ధైర్యమును దప్ప వాకేమియు గన్వింపబడలేదు. లాలాజీగారు గావించిన శిక్షలను గూర్చిన యభిప్రాయమును నేను సంపూర్ణముగ నామోదించెదను. వారి దృఢ ప్రవర్తన, మత పట్టుదల, వారి నిశ్చల చిత్తము, వారందరి బాధలను ప్రశంసించెదను. దేశము నందు సంభవించు విషయముల గాంచిన సహజోదయము గల్గుచుండెను ప్రతివానిని చూపట్లు. దౌర్జన్యముగాని, తొందరపడి కార్యాచరణగాని యొనర్చి, గమ్యస్థానముపై పునము గావించుచున్న పునమున కడ్డము రాకుండు భగవంతుడొనర్చుగాక.

మో. క. గ.

ముజుగ లేదు. అరెస్టులేమియును జరుగలేదు. వాలంటీరులు ప్రభుత్వపుట్టు త్తిరువులకు భిన్నముగ ఖాదీని కట్టుకొనవలసినదని బోధజేయుచు పట్టణము వెంట వెళ్లిరి. నేడు బ్రాడ్లాహులో ఒక బహిరంగ సభ జరుగును. ఆ సభకు వచ్చుటకు టిక్కెట్లను కొనవలయును. యస్. ప్రేమునిన్నా సోభామ్మగారు అధ్యక్షుల వహించెదరు. ఈ సభ జరుగునని యిద్దరు వాలంటీరులు అచటి కార్తాపత్రికలో ప్రచురించెచిరి. ఇరువదిమంది వాలంటీరులు అరెస్టుకుటకు సంసిద్ధులై యున్నారు. ఇదియంతయు డిసెంబరు 20 వ తేదీవరకును జరుగును. మాకు కావలసినంతమంది వాలంటీరులున్నారు. రాజధాని హాకర్ కాసము లాహోరులోను, అమృత సరములో మాత్రము ధిక్కరించబడును. కాని వాలంటీరులపై నుత్తరువు జిల్లాలలోన్ని స్థానములలో ధిక్కరింపబడును. ప్రతి హోటను పని నేడు ప్రారంభింపబడును. ప్రావిన్సియలు కాంగ్రెసు కమిటీ మీటింగు 11 వ తేదీని తప్పక జరుగును అప్పుడు కాంగ్రెసు డెలిగేట్లు యెన్నుకొనబడుదురు. ఆ తేదీ ఆటంకపరుచుచు ఉత్తరువులు చేయక మునుపే నిర్ణయించ బడినది. నేనే అధ్యక్షుడుగ నుండి రానున్న బాధకముల నను భవించెదను.

అమృత సరములో ఖాల్సా స్నేహితులు బహిరంగ సభల జరుపుచునే యున్నారు. ఇంకను యెక్కువ అరెస్టులేమియును జరుగలేదు. 21 మందిని అరెస్టు జేసిరి. అందు అప్పుడే 11 మందిని విడిచిరి. లాహోరులో గూడ నిచ్చే సభలు జరుగుచున్నవి. ఇంతవరకు ఒక్కొక్కిమాత్రము అరెస్టు జేసిరి.

మేము దౌర్జన్య మాన్యముగ నుండుటకు సర్వసయత్నముల జేయుచున్నాము. ప్రజలు యీ అసాంసా భావమును గుర్తించి యెంతటి ఆగ్రహ కారణము లున్నను నిగ్రహవయలై యుండుటచే మేము విజయ మందవచ్చును. మనచల్లా ప్రయత్నము జేయుటయే. జయోపాయములు భగవదాయత్తములు. భగవంతుడు రక్షించుగాక. లాలాదునీ చందు, పండిత రాంభుజ దత్ చౌదరి, లాలాగో వర్ధనదాస్, డి. నిరంజన్ ప్రసాద్, లాలా త్రిలోక చంద్ కపూర్ గారలు హృదయపూర్వకముగ సహాయము జేయుచున్నారు. ఇంతవరకు మే మందరమును ఒకేబుద్ధితో పనిచేయుచున్నాము.

II

నేను యీ ఉదయము వ్రాసిన లేఖ అందియుండవచ్చును. సాయంత్రము 4 గంటలకు బ్రాడ్లాహులో యస్. ప్రేమునిన్నా సోభామ్మగారి అధ్యక్షులక్రింద సభ జరుగునని ప్రచురింపబడినది. మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు సరికి బ్రాడ్లాహు చుట్టునున్న అక్కడకు వచ్చు మార్గములలోను పోలీసు వారు లాటిలతోను, తుపాకులతోను చుట్టివైచిరి. 4 గంటల వరకును కాపురలగాచిరి. లోపలికి యెవరినిని రానియలేదు. 80 మంది వాలంటీరు 1 గంటకే అక్కడకు వచ్చిరి. వారిని పోలీసువారు చుట్టవైచిరి. వారిని ఊరిచుట్టును తిప్పి రావించి వద్దకు తీసికొనిపోయి 4 గంటలవరకును కాలముగడిచిరి. మూడు నాలుగు వేలమంది జనులు ఆహుచుట్టును మూగి నిశ్శబ్దముగ నుండిరి. యస్. ప్రేమునిన్నాగారు 12 గంటలకు వచ్చిరి. వారిని పోలీసువారు ఆపివేసిరి. యూరోపియను పోలీసు ఆఫీసులవచ్చి వెల్లిపోవలసినదిగా నుత్తరువు జేసెను. ఆ యన ఆ గుంపుతో కూడా తిరిగిపోయి నేరే యింకొక హోట సభ జేసెను. అచట లాలాజీమున్నగు వారి నభిసందించుచు తీర్మానము గావించబడినది. అంతట సభ ముగిసెను. అంతయును కాలముగనే జరిగెను. వాలంటీరులను వదలివేయగా 5-10 గంటలకు నావద్దకు లాలాజీ ఇంటికి వచ్చిరి. అంతట వారును క్రమముగ వెల్లిపోయిరి. ఎక్కువను అరెస్టు కాలేదు. పోలీసు అందరిని చెదరగొట్టుట కిట్లుజేసిరి. అయితే ఒకవిద్యార్థిని పోలీసుబంధుత్తు చావచితకగొట్టగా హాస్పిటలు లో చాల యు ప ద్రవస్థితి లోనున్నాడని దెలియుచున్నది. పండిత రాంభుజదత్తు! విద్యార్థిని దూకుట కిప్పుడే వెల్లి నాడు.

జెయిలులో నిన్నటిదినము లాలాజీ మున్నగువారో సంభాషించితిని. వారు మంచి యుత్సాహముతో నున్నారు. వారలకు ప్రత్యేక సౌకర్యము లేటయును జేయబడలేదు. వారిని ప్రత్యేక పుగదులలో నుంచినారు. జెయిలు భోజనమునే జేయుచున్నారు.

స్టోక్సుగారి కేసు డిసెంబరు 8 వ తేదీకి వాయిదా వేయబడినది. లాలాజీ, స్టోక్సు గారలను జెయిలులోనే విచారించెదరని అనుకోనుచున్నారు. లాలాజీ కేసు రేపు విచారణకు వచ్చును.

అమృత సరములో నేదియోవివత్తు జరిగినదని గిరిధరలాలు దెలుపుచున్నాడు. సిక్కులు కాంతముగనే బహిరంగ సభను జరుపుచు. డిరి. అప్పుడు కొందఱు సాధులు వచ్చి తమయినపచు వ్వలతో అందరినికొట్టుట మొదలుబెట్టిరి. సిక్కులు దౌర్జన్యము

చేయకయే నుండి. కొంతమంది గాయములు కలిగినారు. ఈసాధువులు రాగానే దేవుని కిరీటమును గాయముగా పోలి మిలిటరీ వైస్ యుతో నక్కడకు వచ్చినారు. దేవుని కిరీటమును తొలగించి రానియడెను. అయితే సిక్కు వాయకుడు జూనియర్ సిన్హాగారు ప్రభుత్వసహాయము అక్రమ తేదని దేవుని కిరీటమును గారి సహాయమును తిరస్కరించెను. అంతయు శాంతముగ నేయున్నదనియు దౌర్జన్య మేమియు జరుగలేదనియు తెలియుచున్నది.

పోస్టు వేళ యగుచున్నది. వారు తొందరగా నున్నది. ఆ పోలీసువారు హింసించిన విద్యార్థికి నెమ్మదిచుచున్నదని యిప్పుడే తెలియుచున్నది.

ఈ ఆగాసాహెబుగారు వ్రాసినవానికి నేను యేమైన చేర్చి ఆతెలుల అందమును యెక్కువజేయజాలను. ఆతెలులలో ఒక ఆతెరమైనను మార్చలేదు. లాలాజయ్య, ఆయన స్నేహితులును తెలులు ఆహారమునే తినుచున్నందులకు వారలకు వందనములు. మేజిస్ట్రేటు ఆర్డరును తిరస్కరించుచు పోలీసువారు రండి ఆగ్రహమును గల్గించుచున్నను సర్దార్ ప్రేమ సిన్హా సోదరులుగారు శాంతముగ సభ జరిగినందులకు వా అభినందనములు. ఆతెల పగిలిన వాలంటీరు యువకులకు వా అభినందనములు. ఆ మృత సరముల జరిగిన విషయములన్నియును తెలిసిన పిదప దానిపై వ్రాయవలయును. సిక్కులు మంచిదైత్యముతోను నిగ్రహముతోను, పనిజేసిరి. జన్మతః వీరులగువారు దౌర్జన్యకారముగ నున్నపుడువారు మంచి దైత్యమును జూపి రనవలయును. సిక్కులు అట్లు చేసినటుల చారిత్రక నిదర్శనముగలుగుదు. వారిప్పుడును చరిత్ర కనుగుణముగ జేయుచున్నారు. వారు సర్దార్ భాదగ్ సిన్హా చెప్పినట్లు దౌర్జన్యమునకు గడంగకయ్యెడి, నిరాడంబరులై, భిక్షురనే ధరించుచుండెదరని నేను తలంచుచున్నాను.

ఆగాసాహెబు అరెస్టు

ఆగాసాహెబు యెదోపనిమీద సియోల్ కోట్లకు వెళ్ళగా 10 వ తేదీన అక్కడ అరెస్టుజేసిన తంతివార్తగాక ఇప్పుడే ఒకతేలువచ్చినది. ఆయన వెంట ఒక పెద్దగుంపు వెళ్ళిన వారంటు తెచ్చినను సరే లేకున్న బలకంత్తుముగ వైసు సరే అయినగాని అరెస్టుగాని ఆగాసాహెబు తిరస్కరించెను. అప్పుడు మేజిస్ట్రేటు అరెస్టుకు ఉత్తరువుచేసెను. ఆగాసాహెబు అప్పుడు సంతోషముతో అందులకంగీకరించెను. మేజిస్ట్రేటు ఆయనను యెదులకరెట్టు చేసెనో చెప్ప లేకుండెను. తెలులు గేటులు తెరువగానే, ఆగాసాహెబు గారిలోగూడ కొంతగుంపు లోనికి వెళ్లి తమనుగూడ అరెస్టుచేయుచుని కోరిరి. వీరలను వెడలగొట్టిరి. మేజిస్ట్రేటును యీగుంపులోని వారేమో దూషించిన గూడ నానిలేకుండు తెలుపుచున్నాడు. ఆగాసాహెబును అభినందించెదనగాని ఆయనతోగూడ పరిలేదే లోనికి పోయిన ఆగుంపును నేనభినందింపజాలను. ఆతెలులులోనికి వెళ్లినవారలు అహింసావ్రతిమునకు భిన్నముగ నాచరించిరి. మేజిస్ట్రేటును దూషించి హింసించినవారు ఉద్యమమునకు భంగము జేయుటయేగాక, అహింసావ్రతిమునకు భంగముకలుగజేసి తరుపిరికిదనమును కల్పింజేసిరి. పోలీసువారు కొలనియండియేయుండిరి. వారి వెంటనున్న యుద్ధాగ్ని చాలయుదాత్తతతో నుండెను. మనము అహింసావ్రతి బద్ధులముగదా యని మేజిస్ట్రేటు తగినసంగతులతో లేకుండెను కాబోలు. నిరాకరణవాదులు యేమూత్రము అహింసకు మారముగబోయి తద్విరుద్ధముగ ప్రవర్తించినను మనకు తెలియదు వచ్చుచున్న స్వరాజ్యము వెనుకకు బోవునని తెలిసికొన వలయును. మనోవాక్యాయ కర్మలక్షణం మనము అహింసావ్రతిబద్ధులమై యుండవలయును.

ఆగాసాహెబుగారు తమస్థానే లాలా దనీచంద్రును నింజుమించినటుల తెలియుచున్నది. ఈ క్రొత్త అన్యాయముగూడ ఆగాసాహెబు సాహెబుకు పట్టిన అదృష్టమే బట్టుగాక యని నేను కోరుచున్నాను.

యువరాజుగారి పర్యటనము

22 వ తేదీ ఉదయము యువరాజుగారు పాట్నా చేరిరి. ఉచితగౌరవములు జరిగెను. బీహారు పోరుల పక్షమున ఒక స్వాగతప్రత్యేకము సమర్పింపబడెను. స్వాగతప్రత్యేకమును గొంసచ్చి దానంద సిన్హాగారు చదివిరి. యువరాజుగారి కిట్లు ప్రత్యుత్తర మొసంగిరి.

మీ హృదయపుష్కర స్వాగతమునకు వందనము లర్పించుచున్నాను. మీరాష్ట్రము నూతనమున నిర్మింపబడినను మీచరిత్ర మీగుల పురాతన మైనది. ఈ రాష్ట్రమును ప్రభువు భారతీయ గవర్నరు పరిపాలించుచుండెను. సిన్హాప్రభువుగారు అసద్భక్త ప్రభావైభవము గలవారు. అన్యాయముతోను గవర్నరుపక్షానికి రాజీనామా ఇచ్చినందులకు చింతిల్లుచున్నాను.

విదేశ వార్తలు

ఐరిషు నంధి యొడంబడిక

డెయిలు ఈరాసు సమావేశము.

డిసెంబరు 20:— డెయిలు ఈరాసువారు తిరిగి సమావేశమైపుడు మిల్లు రాయగారు, యొడంబడిక యందున్న రాజభక్తి ప్రమాణమునకు మారుగ డివెలరాగారు దెలిపిన ప్రమాణముని చెప్పుచు నొక ప్రమాణమును జదివెరి. అందు, ఐర్లండు దేశము ప్రత్యేక ప్రభుత్వముగా నుండి అంగ్ల సామ్రాజ్యమున జేరెనని గలదు. ప్రజలయందు పక్ష పాతము గలుగజేయ నెత్తించుచుంటివని డివెలరాగారు మిల్లు రాయగారిని గద్దించిరి. ఐర్లండు వైస్రాయునందు భేదాభిప్రాయములు జనించెననియు కొల్లిన్సుగారి కిష్టముగు యొడంబడిక తనకుగూడ సమ్మతమే యని నైననులు జెప్పుచుండినయు మేక్ ట్రెటరుగారు దెలిపి సభ్యుల నాశ్చర్యమున ముంచివైచిరి డివెలరాగారియందు కంటే తమకు కొల్లిన్సు గ్రేట్టర్ గాన్తయం దెక్కుడు గౌరవము గలదని వీరు నడిచిరి. అంతటితో సభ ఆగిపోయెను. తిరిగి శత్రు సమావేశమగును.

బ్రిటిషు వైస్రాయులు

డిసెంబరు 20:— అయిర్లండులోని క్వీన్స్ ను రేవునుండి బ్రిటిషు వైస్రాయులు అంగ్ల దేశములోనికి పిండు కొనుటకుగాను జేయబడిన ప్రయత్నములు రద్దుజేయబడెను. దక్షిణ ఐర్లండు నుండి వైస్రాయులను తొలగించుటకు ఏర్పాటుచేయబడిన ప్రత్యేక రైలుబండ్ల యేర్పాటులుగూడ నిలిపివేయబడెను. డెయిలు ఈ రాసువారు సంధియొడంబడిక నిలకను అంగీకరింపక పోవుటచే బ్రిటిషువారు ఈయేర్పాటుల రద్దుజేసికొనిరి. సంధిని విరిపువారంగీకరించిననే గాని వైస్రాయులు తొలగింపబడవు.

నౌకానియమము

డిసెంబరు 20:— సత్వైరై నలును తొలగించివేయవలెనను విషయమును చర్చించుటకుగాను ఆయుధనియమసభవారు సమావేశము గావలె నని బ్రిటిషుపరిపాలకుల కోరిరి. ఈసమావేశము బుధవారముగగాని గురువారముగగాని జరుగవచ్చును.

క్రియండుగారు

నౌకానియమ విధిని క్రియండుగారుంగీకరించుచు హ్యూగారి కంపెనీ కేభయందు పెద్దనౌకలు ఇతరుల వైకి యుద్ధమునకు పనికివచ్చుననియు సత్వైరై నలును క్రూయిజరులు మొదలగు చిన్న నౌకలు అత్యంతజాతు జరికివచ్చుననియు తెలిపిరి.

నౌకానియమమున పరాసు అభిప్రాయమును గురించి క్రియండుగారు హ్యూగారికి తెలిపిన విషయములు బహింక పరుప బడెను. ఇతర ప్రభుత్వములు గవ్వరచింత్యాగము పరాసువారు గూడ గవ్వరచిన యెడల వారికి 102000 టన్నుల నౌకలుమాత్ర ముండును. కాని హ్యూగారి మాదల ప్రకారము 175000 టన్నులు ఈయబడెను. మిలిటరీరాష్ట్రములు నౌకానియాణము సాగించిన మొదల పరాసువారు గోలిన మొత్తము ఇవిరరాష్ట్రములలో పోల్చి చూచినప్పుడు చాల కష్టమవుచుండును.

హ్యూగారికి క్రియండుగారు 18 వ తేదీన వ్రాసిన ప్రత్యుత్తరమునందు వారిద్దరును పెద్ద యుద్ధనౌకలను గురించి భేదాభిప్రాయములు గలవు. పెద్ద నౌకల సంఖ్యనుబట్టి ఆస్తి రక్షణకుగాను చిన్న నౌకలుగూడ నుండవలెనని వాదనాప్రకాశిరి.

ఆంగ్లపరాసు సమావేశము

మృత వారుమునో నాగిపోవుట.

డిసెంబరు 20:— ఆంగ్ల పరాసు సమావేశము ఈనెల 20 వ తేదీనకు మౌతమే జరుగును. యిందు జాబ్బి గారు క్రిస్తనును పంతురు క్రొయియిస్తునకు జనెదరు.

హెర్ రెనోనోగారు.

వైటుహోలనందు ఆంగ్లపరాసుకాస్త్రవేత్తలకు జన్మము ఆర్థికస్థితినిగూర్చి వివరములు తెలుపుటకుగాను విచ్చేయవలెనని హెర్ రెనోనోగారిని గోరిరి.

యూరపురా స్త్రసమావేశము

డిసెంబరు 21:— వివిధయూరపు రాష్ట్రముల సమావేశము జనవరి మొదలును జరుగవచ్చునని "లి ఎకోడిపారిస్" నుండి తెలియుచున్నది.

పరాసు నౌకలము

"మాటిను" పత్రికాపత్రికనుచే ప్రక్షింపబడి క్రియండుగారిట్లు నడిచిరి. పరాసు వారు పెద్ద యుద్ధ నౌకల తగ్గించుటకు సమాధానమును కల్పించిరి. పరాసుదేశ సముద్రతీర రక్షణగాను క్రూయిజర్లు మొదలగు నేగముగల చిన్న నౌకల నెక్కువగా నిర్మింపవలసియుండును.

పరాసు - తురుష్కుసంధి

లాయిడుగార్జి క్రియండుగార్ల సర్వపరిపూ సంతృప్తి కరముగ జరుగుచుండెను. జర్మనులు నష్టపరిహారము నీయదలచినయెడల గాత్రపువాయిదా పరిహారమును చెల్లింపగలగితియనె యుండిరని పరాసుకాస్త్రజ్ఞులంకెలతో సహాబిటిషు కాస్త్రజ్ఞుల యెడల బుజువు చేసిరి. క్రియండు కర్జునుగార్లు ఇకమీద పరాసు - తురుష్కు యొడంబడికనుగురించి చర్చింపవలెను. గ్రేకు తురుష్కులకు మధ్యవర్తిత్వము వహించువిషయమును గూడ వీరు చర్చింతురు.

జర్మను నష్టపరిహారములు

పరాసు ఆంగ్లప్రధానమంత్రిల సమావేశమున కాన్యక్రమమును గురించి విశేషములు తెలియుట లేక. 1922 సంవత్సరమున జర్మనులనుండి నష్టపరిహారము లనెట్లు రాబట్టవలెనను విషయము వీరు చర్చించుచుండిరి తెలియుచున్నది. జర్మనీదేశమున ఎగుమతిదగుతుల అధికారము మొదలగు జర్మను సామ్రాజ్యప్రభుత్వ హక్కులను మిత్రముడని నశపరుచుకొనవలెననియు, విదేశములయందుగల జర్మనుధనముపై సభికారము నశపరుచుకొని జర్మనుప్రభుత్వమువారి కాగితనాణెముల దగ్గింపవలె ననియు వీ రాలోచించుచుండిరి.

ఆంగ్ల దేశమునందు రైలువేలవారు భాగ్య మొదలగునట్లువుల రవాణాపై విధించుశిక్షమును తగ్గింపనెంచిరి. అందుచే ధరలు తగ్గి వత్తకము ఇదివరకు కంటే బాగుగ సాగుచుండెను.

డాక్టరు వుయూనుగారు (విదేశాంగమంత్రి) తాత్కాలిక ప్రధానమంత్రిగ నియమింపబడిరి.

సోర్బుగలుగితి.

పోర్చుగలు విషమస్థితిని గురించి వచ్చినవార్తలు సత్యమారములని తెలియుచున్నది. మంత్రులమువారు పార్లమెంటును ఆసీదైచి తిరిగి ఎన్నికలు జరుగవలెనని ప్రకటించిరి.

బంగారు తయారు జేయుట

జర్మనులు బంగారమును తయారుజేసి ప్రపంచమంతట బంగారుతో నింపగలుగుదురని ఆంగ్లవ్యాపారములు దలంచుటలేదు.

అట్లు బంగారు జేయవచ్చు ననియు నది కష్టతరమని తెలుపుచున్నారు.

తయారుజేయబడిన బంగారు అసలు బంగారుతో పోటి జేయలేదని ఇంగ్లండు బాంకు ప్రతినిధి తెలిసెను.

ఈనెల 21 వ తేదీన జె. ఇ. వాల్యాటూ, ఆనిలెసాంటూ, గిబ్బర్నీ, సర్ లాస్సెల్ట్ సాండర్సన్ గార్లు రాజప్రతినిధి గారిని సందర్శించిరి.

సర్ ఆలీఇమాంగారు ఆరోగ్యసంపాదనకు పాట్నానగరమందలి వాసిస్యకామునకు వచ్చియుండి నిన్నటిదినము మిచ్చట జరిగినయుడిద గ్యాగుకు వెళ్లియుండిరి.

కలకత్తానుందు నిర్మింపబడు విక్టోరియా మెమోరియల్ నకు దర్శాంగసహారాజుగారు లక్షమరూపాయలు, దంధిమహారాజుగారు 8000 రూప్యములు విరాళ మొసంగద మని వాగ్దాన మొసంగిరి.

హిందూ సగములో నొక ఇతిక మేదలో లైనిక సామానులలో మిగిలినవి, ముఖ్యముగా ఉన్న బట్టలు, తుండ్లు, బొవధములు, నైనికులు యుద్ధంగము నందు తోడగు బూటకములునును దాచి నెట్టివిడియులడెను. నిన్నటిదినము ఉదయమున ఆధారము పశురామ శ్రీతితియ్యెను సామానులన్నియు మూడిద రాసులుగా మారెను. ఇంజనులు అగ్ని బ్యాంలను చల్లార్చుటకు చాలసేపు పట్టెను. ఉధవనమును ఇకపూర్వపువలెను గాన భారత ప్రభుత్వము వారి నైనిక కాఖకు ఇందువలన 15 లక్షల నష్టముకలిగెను.

నిర్బంధ విధానము

సంయుక్త రాష్ట్రములు

ప్రసిద్ధి చెందిన ప్రతి వ్రాతప్రతి వ్రాతమునకు

ఈ ప్రతిక అలవాదులలో ఆచరణ చేయవలసినది. మన 22 వ తేదీ ప్రకటనమున ప్రాంతీయ వెలువడినది. "నేను మారితగిని నాదాచావు లేదు" అనుకొని క ముద్రింపజేసినది. మన దేశదేశాంతములకు సంపాదకుడు, రిజిస్టరు చేయించలేదు. 4 కాగిత ములపై వ్రాతప్రతి వ్రాతమున కాగితముతో రెండవ ప్రతిని తీసికొని, ప్రధాన వ్యాసము స్వీకరించును. ప్రచారక కార్యమును రైటరు రెంటి వ్యాసమును గలవు. పంజీత మోతీలాలుగారి అనంతభరణ మునుండి వెలువడినది. ఈ వ్రాత ప్రతినిగూడ ప్రభుత్వమువారి దరఖాస్తును వచ్చునది అందు నూచింపబడెను.

దేవదాసు గాంధీగారు

గాంధీగారి కనిష్ట పుత్రుడు డా. దేవదాసుగారు అలవాదులలో నిర్బంధములలో బోధించుచున్నారు.

పంజాబు కాసనసభ

గోధర్గ నాథమిశ్రగారి తీర్మానము

గోధర్గ విధానమును గూర్చి మిశ్రగారి తీర్మానమును చర్చించుట కనవరసమావేశ ముక్కులేదు. జనవరి 28 వ తేదీన జరుగు కాసనసభలోనే చర్చింపవచ్చునని సంయుక్త రాష్ట్రముల గవర్నరు చేసిన నిర్ధారణ మిశ్రగారికి తెలుపబడెను.

అలవాదుల జిల్లా మాజీ ప్రెసిడెంటుగారు జగన్నాథ కేం కరమిశ్రగారికి 100 రూపాయలు జులూన్ 18 మాసముల కఠిన టీకు విధించిరి. నిందితుడు తుమాజులగారి, కాంగ్రెసు స్వచ్ఛంద సేవకోశవ్యవస్థాపక చీఫ్ వాగ్దాన మొసంగెను. నిందితుడు తక్షణమే విడుదల చేయబడెను.

లక్నోలో సమితిచట్టముకింద 80 రూపాయల సేవకులకు 6 మాసములు కఠిన టీకు విధించబడెను.

కేంద్ర ప్రము

శ్రీ గాంధీ కేంద్రజాతీయ మహావిద్యాలయము ఏలూరు

21 వ తేదీని ప్రారంభోత్సవము జరుగుట

ఏలూరులో నెలకొల్పబడిన యీ మహావిద్యాలయ ప్రారంభోత్సవము 21 వ తేదీని జరిగినది. నిధికి వసూలైన మొత్తము లక్ష రూపాయలకు మించినది. లోక మాన్య తీర్థ గాంధీ మహాత్ముల పటములను జూరైన స్వామివారిని రథము వై నిలిపి స్వామివారి దేవాలయము వద్దనుండి బహుమిద్దని యూరేసింపు జరిపిరి. నెలకొల్పి ప్రజలు యూరేసింపునందు రథోత్సవముతో గూడ డి.వి.సి. డాక్టరు కోకా నరసింహాచార్యు నాయకుడు, మూర్తారామయ్య నాయకుడు గార్లు రకరక వేదముల (బోధుదారి వెండికర్రలు) భరించి ఏనుగులు గుర్రములు వైచిత్ర్య కళలదర్శనము గాంధీనికరములు రథము ననుసరించెను. కాయగూరలవస్త్రముల మిక్కిలి హెచ్చుగా పనిచేసిరి. సగస్వతీతూజరిగిరి. పిమ్మట విద్యార్థులను చేర్చుకొని సాంప్రదాయము జరిపిరి. అవల జమిందారు మోతీ గంగ రాజుగారి అభ్యుక్తికింద సభ జరిగినది. విభాగములనివ్వినవారి చేరుటను విద్యార్థుల సంరక్షకులకు పంపుటకు ముద్రింపబడిన విజ్ఞప్తులను దీక్షా సంఘ నాయకులగు మానేవల్లి సూర్యనారాయణగారు చదివి గంభీర వాగ్దానము చేసిరి. సభలో 100 టూపాయలు విభాగములు చేయబడెను. కలగర కామస్వామిగారు 45 సంట్లభూమినిచ్చిరి.

ఏలూరు, డిసెంబరు 28:—ఏలూరునగరమంతటి శ్రీ గాంధీ ఆంధ్రజాతీయ మహావిద్యాలయమును విశేష విశ్వాసుభక్తులగు శి. పి. త్రిశ్విపాలు పనిచేయుటకు గాకలగు. ఉపాధ్యాయుల పదవులకు కత్తి సామర్థ్యములను దెలుపుచు అభ్యర్థులు దరఖాస్తులను బంపుకొనవలెను. దరఖాస్తులన్నియు జనవరి 8 వ తేదీలోగా విశ్వాసుభక్తుల సంఘాధ్యక్షుడు మోతీ గంగరాజుగారికి చేరవలెను.

బెంగుళూరు కాంగ్రెసు సంఘము

దేశసేవ దొరతనమునాకు కాంగ్రెసు సంఘమునకు వ్రాతక రేఖకు నాలుకాల్పకము కలిగినది. ఈ సంఘమువారు దొరతనము వారి కెట్టియిబ్బందిని కలిగించుటలేదు. రాట్టములు త్రాగుటను మాన్పించుట, అంటరానితనమును తొలగించుట అను విషయములందు మాత్రమే సంఘమువారు శ్రద్ధబూనియున్నారు. ఇక ముందు గూడ నా విషయములందు మాత్రమే శ్రద్ధవహించెదరు. మైసూరు సంఘమునకు 1500 మంది కాంగ్రెసు సభ్యులుగలరు. 80 శాతముల వై ప్రతిదినము పని జరుగుచున్నది.

పటేలుగారి విజ్ఞానము

పాఠకులకు ప్రేక్షకులకు

కాబోవు 10 కోట్లమును మనకు పరీక్షాసమయము. బంగాళా, పంజాబు, బీహారు, చెన్నపురి, సంయుక్త రాష్ట్రముల యందును వలంటీరుదళములు అంతగూడ దనియు సభలు చేయగూడదనియు ప్రకటించిన చోటలందెల్లను ప్రజలు ఖైదుకు పిదపగుటయే మరే సాంప్రదాయము. కాసనోల్లంఘనమునకు చురలను సిద్ధముచేయుటకుగాను పోలీసువారి యజ్ఞలను తిరస్కరించి వారిని గొంతుచుట్టే మనమరెను. కాంతి నెలకొల్పుటయందు, అట్టితరులను చేయుటలు చెప్పబడుచున్న మనధర్మము. దౌర్జన్యవేదము కనుపడుచుండ నేయుటే మనము భద్రజయము.

అనేక దుర్మనుషులు ప్రజలనున్నది. కాంగ్రెసు జనగు వాచములలో సహాయులవారులూ దొంగిలించుటకు సిద్ధులైతిగా నున్నది. ఇంతయు నుభయమని మనము రుజువుచేయవలెను. పోలీసువారి యజ్ఞల తిరస్కరించుచున్న కలంటీరులు చెప్పినట్లు గూడ ననువదలెను.

అసహాయవారులు సహాయవారుల యెడ మర్యాదగ ప్రవర్తించవలెను. భద్రుధరించినవారు విశేష ప్రత్యక్షముల భరించిన వారియెడ మర్యాదగను సహనముతోను మెలంగవలెను. మనము భద్రుల భరించుటకు మాక్కులకలబో వారికి విశేష ప్రత్యక్షములు భరించుచున్నామని ప్రకటించుచున్నాము. స్వరాజ్యములో నితరుల నిబ్బంది పెట్టించుటకు ఎవరియిష్టను సారము వారు చరించుటకు స్వాతిధ్యముండవలెను.

ఎచ్చటను, ఏ కారణమునను, ఎకతాళిచేయుట, కేకలు వేయుట మొదలైనవి జరుగగూడదు. పాశ్చాత్యైస్తవ సోదర సోదరిమణులను గౌరవించవలెను. పీఠలందు కాకపోకల కిబ్బంది గలుగునట్లు పీఠులలో గుంపులు గూడరాదు.

మాకీంటి అమ్మల్లాను, మాలానా నాజర్త్ మోనాని శ్రీమతి వనంజీదేవి దానుగార్లు నూరేసింపునపుడు బండ్లతోగూడ నకువగూడదు. స్టేషనువద్ద గుమిగూడరాదు. వారిలో నెవరినైన నుండుని చూడవలెను.

అసహాయవారులూ పాశ్చాత్యులూ వచ్చు పరకే యెలకు సహాయము చేసి వారి కెట్టియిబ్బందులు లేకుండునట్లు చేయవలెను. భిలాఫట్ ముస్లింలగు, కాంగ్రెసు అగ్రముఖులను కనుగొని తెలిసికొనినది వశంతులను చేసిని నమ్మగూడదు.

అఖిల బంగాళా హర్తాళము

వనంజీదేవిగారి హెచ్చరిక

గాంధీమహాత్ముడికింది సంతకమునంపియున్నాము:— "నాయకుల గౌరవించవలెనన్న ప్రజలు హర్తాళము చేయుటయే విధి. అట్లు చేసినయెడల మిక్కిలి నాయకులందున్న నమ్మకమును స్వతంత్రతాద్రావణము లున్నదనియు, ఉజ్జావుకాగలను. నాయకులు లేకున్నను మీ స్వబుద్ధితో నాలోచించి హర్తాళము చేయగలరని మావుటకు కలకత్తానగరమునకు మంచి తరుణ మేలెంచి నది. ఇదివరకు కంటే 24 వ తేదీన హర్తాళము చేయుట యెక్కువ చూపుము. కలకత్తా పౌరులందరూ నారోజున తలుపును మూసి కొని యిండ్లలోనే కూర్చుండవలెను. ఈ కారణముల కెంతటి సహకారము చేయవలెను. కలకత్తా పౌరులు 24 వ తేదీన తమ విశ్వక్థ ధర్మమును నెరవేర్చుటలో నెను దీనివరని కృతముగ నమ్ముచున్నాను".

ఈ సంతకము మన దృఢానుభవము తీర్మానమును సూచించుచున్నది. బంగాళా హర్తాళమును గూర్చి మనము తెప్పజగిన దంతయు నీ సందేశముతోనే యున్నది. హర్తాళమును, పవిత్రముగ జరుపుడు. 24 వ తేదీన నిండ్లలోనే యుండుడు. ఎంతో ప్రకారమున జరిగినను బయటికి రాకుండు. ప్రభుత్వము వారును, స్వలాభాపేక్షకులైన యితరులను చెప్పు వానిని గమనింపవద్దు. అధికారదుర్భిమానములను జయించుటకు యుద్ధవశంతుల నమ్మవద్దు. బంగాళాదేశపు గౌరవము మిత్రులలో మన్ను. కాపాడుడు. దైవము సహాయము చేయగలను.

వనంజీదేవి.

(సర్వంతుపత్రిక)

(కానుగారి కార్య)

కుమారునికి వీరమాత సందేశము

80 సంవత్సరముల శ్రీవాలంటీరు మంతికాకము చేసితిని నాయకా! నీకుంటి శుభ్రుడను నాకు కలిగినందుకు నాకు చాలాసంతోషము. పట్టుబడవచ్చు జయమునకువచ్చు. నీకును నీతోటి కైలాసోదయకును నాయభి

స్థానిక వార్తలు

వార్త-ఫేరు:— పాము-ఫేరు జరుగు ది:ములలో ట్రాముబండ్లను వెనుకకువచ్చుచు. కాట్రులందు ఎన్నిగంటవరక వసరమైన నన్నిగంటలవరకు నడుపుదురు.

వి. సి. ఎస్ ఉద్యోగులు:— ప్రాంత కలెక్టర్ బ్రిన్లీ, జోసెఫ్ అస్టిన చెయ్యి అను వి. సి. ఎస్. ఉద్యోగులు జీసెంబరు 12 వ తేదీన కచ్చిరి.

రాష్ట్రీయ చిత్రాలయమువారిచే ప్రకటించబడిన జరియను వాలానాగు, అమృతపర, పంజాబు అనుపటములను ప్రభుత్వము వారు వశపరచుకొనిరి, ఇతరకళ దొరికినను ప్రభుత్వమువారు లాగుకొనెదరు.

నూగులవిలాససభ:—ఈ సభవారు 24-12-21 వ తేదీన 8-30 గంటలకు విక్టోరియా హాలులో భారతభూమి (The demon Land) అనునాటకము నరవములో ప్రదర్శించురు.

జి. బి. 1699:— విశ్వవిద్యాలయమునకు కళాకాలము ఎప్పిలియేట్ చేయు విషయములో నీక్రిందిట్లా జేర్చబడుటకు ప్రభుత్వమువారు రుజ్జు నిచ్చిరి:— "శ్రీల కళాకాలం దుపాధ్యాయులు వాకటలు అందరును శ్రీలే యుండవలెను. అటలకు, వ్యాయామమునకు, వనకు లేర్పరపవలెను."

కాలక్షేపము:— 1921-వ డిసెంబరునెల 24 వ తేదీ కనివారము సాయంత్రం 5 గంటలకు లక్ష్మీకల్యాణమును, 25 వ తేదీ ఆదివారము సాయంత్రం 4 గంటలకు వామనచరిత్రమును, లొండెమండలము నూలుచుంటుంటే భగవత్కథా ప్రసంగసభవారి యాజమాన్యమున కుంభకోణం - బ్రహ్మశ్రీ పంచావళీక కాన్సులవారివలన జరపబడును.

వలంటీరులు:— సోమవారము 28 వ తేదీ సాయంత్రము 5 గంటలకు మాంటుకోడ్లలోని మహాజనసభలలో జాతీయవలంటీరుదళమువారు సభ చేయుదురు. ఏ. కుమారస్వామి ఇట్టియారుగా రక్షకులతోనుండురు. జాతీయవలంటీరు అందరును తమ ప్రమాణపత్రములు తీసికొని రావలెను.

ప్రమాణపత్రము లెవరివద్ద నైన నున్నచో నున్న వయస్సే నెం 8 ప్రాజ్ఞులనుండి యధికారికీయవలెను.

సిటిపోలీసులు:— వ్యాయముగాని యన్యాయముగా చెన్నపురిపోలీసులు తమ శిరము దుడులువిషయములలో నసం తృప్తిగనే యున్నారు. పీఠులను పావులలో వారిసంఘాధ్యక్షుని యాభివర్త్యముకింద నన్ని సమావేశమై చర్చచేసి యధికారులు నిర్లక్ష్యముగనుండి జీవనావశ్యకములైన సీయకుండుటచేత కాబోవునెలలో తమ శిరములు పుచ్చుకొనకుండునట్లు తీర్మానించిరి. కోర్మెలదీర్చునీక్షమున సమ్మెగట్టుదురని ప్రబలియున్న వాడుక యాధ్యపనిగూడ తీర్మానించిరి. (డెయిలీ ఎక్స్ ప్రెస్)

బర్తా

యంతరాజునకు స్వాగత మొసంగవలయునని అర్థా కాసనసభవారు తీర్మానము గాంచిరి.

నిర్బంధించబడిన నాయకులను విడుదల చేయవలయునని ఒక తీర్మాన ముపపాదించబడెను. రాజకీయసంఘములు యువ రాజును బహిష్కరించవలయు నని తీర్మానము ముపసహరించుకొని, నిర్బంధితులు బహిష్కరణోత్సవమునందు పాలు గైకొనమని వాగ్దాత మొసంగిన, నిర్బంధితులు విడుదల చేయబడుటకు ర్షి ప్రభుత్వకార్యకర్త చెప్పెను.

నందనములు. వృద్ధులాలనై నను నేను నాలుకటికగ చేరబోవుచున్నాను. (పి య మా త)

సారత్తామిని మిత్రదేవి

(సర్వంతుపత్రిక)

ఒకజునాయకు ఖైదుకు పోన రెండవవానిని పంపించుటకు 50 సంవత్సరముల వయస్సుగల వి. ముజువారాగారు కుమారునికొక వైది యెట్లు వ్రాసెను.

భూపేంద్రుడు మంచి కార్యము చేసెనని సంతసించుచున్నాము. జైతేలుగూడ వచ్చుటకు బయలుదేరుచున్నాడు పంతులుకింక శుభ్రులు లేకని అంతిలుచున్నాను. (సర్వంతు పత్రిక).

మలబారు

సర్వంట్సు ఆఫ్ ఇండియా సొసైటీ ఉపాధ్యక్షులగు జి. కె. దేవధాయగారు ఆసోసియేటెడ్ ప్రెస్ ప్రతినిధితో ఇట్లు చెప్పిరి:

మలబారు సహాయనిధి విరామముల వనూళ్లవల్ల నాకు కొంత ఆశాభంగము కలిగినది. మలబారుదుస్థితి అందరకు చక్కగ తెలియకుండుటచేతను, సహాయ నిరాకరణము ఖిలా ఫరు ఉద్వేగములకు కొంత అవకాశము కలుగుననియు విరాళ వస్తు పంపు విషయము నందు ప్రజలు నిరుత్సాహము కనవరచుచున్నారు. మలబారు దుర్దశ కేవల రాష్ట్రీయసమస్య కాదు. ఇవి జాతీయసమస్య. ఇప్పటికి 95 వేల రూపాయలు వసూలైనవి. తీవ్రమైన క్రాంతికలు ప్రయత్నియరు మన్నగు పత్రికలు మలబారు నిధి ఉద్వేగము విజయమునకు అధికముగ సహాయ మొసర్చినవి. ఇన్నియు ఇట్లుండ బాంధాయివందలి 'టైమ్సు ఆఫ్ ఇండియా' పత్రిక సహాయము అద్వితీయము.

మలబారుదుస్థితి అందరకు చక్కగ తెలియవలచినచో బాంధాయి రాజధానిలోనే 10 లక్షలరూపాయలు వసూలు చేయుగల నను ధైర్యము నాకు గలదు. ప్రస్తుతము నేను చెప్పే ప్రతి జోవుచున్నాను. గవర్నరుగారిని ఇతర ప్రభుత్వ సభ్యులను సందర్శించి వారల ఆప్తిప్రాయములు తెలుసుకొందును. అచ్చటచ్చట సభలు జరిపి మలబారునందలి కష్టములు వివరించినచో తగుసహాయము దొరకగలదు. ఈ సందర్భమున రాష్ట్రీయకానన్ సభా సభ్యులు ఉత్సాహవంతులై సభలు జరిపి, విరాళములు ప్రోగు చేయుట యుక్తము.

రిలీఫ్ కాంపులులో యుండు స్త్రీలు, పసిబిడ్డల సహాయము విషయమై అత్యధికముగు శ్రద్ధవహించుట అవసరము. ఈ సందర్భమున డాక్టరు సి. బి. రామరావుగారు వైద్యసహాయ మొసంగెదనని వాగ్దానమొసంగిరి. వారికి సహాయసంఘమువారు వందనములు అర్పించుచున్నారు. స్త్రీలకు సహాయమొసర్చు విషయమై ఆలోచించుటకు బానికి భాయిభటు సతీమణిగారిని, నటరాజన్ కన్యకను మలబారునకు పంపుటకు తీర్మానింపబడినది. ఇదిగాక స్త్రీలకు వైద్యసహాయ మొసంగుటకు డాక్టరు సాయిచాయర్ నేడి సతీమణిగారిని, గోడు బాయి సతీమణిగారిని నావెంటి పిల్చుకొని పోవుచున్నాను.

తిరుగుబాటుదారులు కరణజొచ్చుట మన్నారములు ఖిలాఫతు గవర్నరు విరుదాకింతులను తిరుగుబాటుదారుల నాయకుడును అగు సీతకోయతంగలుగారు యీనెల 20 వ తేదీను పోలీసువారికి వశమైరి. వీరివద్ద కొన్నిట సాములు కొంత మందుసామగ్రియుండెను. పోనాని తాలూకాలో తిరుగుబాటుదారుల భయములేదని సివిలుఆఫీసరు ఈవన్న గారు చెప్పుచున్నారు. నిన్నటిదినము చంబురసికంతులగారు కరణజొచ్చిని ప్రకటింపబడినది.

జిల్లా మాజిస్ట్రేటుగారి క్రింది ప్రకటనము గావించిరి.

కల్కికోట, దిశంబరు 21— స్పెషలుపోలీసువాకు కుడత్రియలో 3 తిరుగుబాటుదారులను చంపిరి. కొండొట్టిలో 1700 తిరుగుబాటుదారులు పోలీసువారివశమైరి. నిలంబూరులో 93 మందికాడ లొంగిపోయిరి. 250 మందిగుర్జారులకు లొంగిపోయిరి.

గవర్నరుగారి పర్యటనము

ప్రభుత్వఆదర్శణక్రింద వాలంటీరు ఆర్గనైజేషన్లు స్థాపించు విషయమై మాధవరాజుగారు మరికొందరు రాయబారులు గవర్నరుగారిని పోలఘాటులో శుక్రవారం సాయంకాలము సందర్శించెదరు.

కేసుల విచారణ

మన్నారఘాటు ఎల్లయనాయగారి కేసు సాక్షులవిచారణ ముగిసినది.

సంఘాత మరణము

రైల్వేవాగ్డెనందు జరిగిన ఘోరమరణములగురించి విచారించుటకై స్థాపించబడిన సంఘము తిరుగ 22 వ తేదీన కల్కికోటలో డిస్ట్రిక్టు బోర్డుహాలులో సమావేశ మయ్యెను. సభను జేనరలు గివ్వర్నరుగారి సాక్షులు ప్రయ్యోగింపబడినది.

* * *

కేసుల విచారణ.

చెరుపల్వేరి పోలీసువేదము లూటీకేసుపై తీర్పుజెప్పబడినది. ప్రభుమండితుడును, కార్ గెనుసంఘకార్యదర్శియు అగు టి. కేశవజ్ నాయరుగారికి 10 సంవత్సరముల కఠినశిక్ష విధింపబడినది. మిగిలిన 32 నిందితులలో 31 లకి 8 సంవత్సరముల కఠినశిక్ష విధింపబడినది.

పోర్టు సెంటుజార్జి గెజెటు

డిశంబరు 21 మంగళవారము

న్యాయశాఖ.

ఏజన్సీదివిజననందు డిప్యూటీ తహసీలుదారగు గుండు మల్ల వెంకటరెడ్డిగారికి రెండవతరగతి మేజిస్ట్రేటు అధికారినియబడెను.

మహమ్మదు మొహిద్దీను సాహెబు బహదరుగారు కాకినాడ స్పెషలు మేజిస్ట్రేటుగా నియమింపబడిరి.

విశాఖపట్నము జిల్లా యందు ఏ. సి. చాపెల్లుగారికి మూడవతరగతి మేజిస్ట్రేటు అధికారి నియమింపబడినది.

రెవిన్యూశాఖ.

నాయని శేషగిరిరావు నాయుడుగారు జెల్లూరి జనరలు డ్యూటీ డిప్యూటీ కలెక్టరుగ మార్చబడిరి.

బానుగె 2, బి. ఇ. జి. సి. ఎస్. గారు విక్టోరియా లెకిని కలు ఇన్స్టిట్యూటు కాన్సిలునందు ప్రభుత్వసభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

పబ్లిక్ వర్క్స్ శాఖ

ఆర్థరు చార్లెసు థామసు బూత్ గారు సెలవునండి రాగానే వి. సర్జిలు అసిస్టెంటు ఇంజనీయరుగ మార్చబడిరి.

ఫోనిక్ స్వపరిపాలనశాఖ

రావుసాహెబు ముత్తయ్య చిదంబరం ముత్తయ్యచెట్టి యారుగారు మద్రాసు కార్పొరేషను సభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

రావుబాదరు చింతలపాటి వెంకటనారాయణరాంబారాజుగారు విశాఖపట్నం జిల్లా బోర్డు అధ్యక్షులుగ నియమింపబడిరి.

కాజ నరసింహముగారు పెద్దాపురమునిసిపలు సభ్యులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

విభుల వెంకటకృష్ణయ్య నాయుడుగారు తెనాలి తాలూకాబోర్డు సహాయాధ్యక్షుడుగ నెన్నుకొన బడిరి.

న్యాయశాఖ

మోస్టిజెను కెర్నాగారు విద్యాశాఖకు డిప్యూటీ డైరెక్టరుగ నియమింపబడిరి.

తిరువడమరదూరు శేషయ్యరు సుబ్రహ్మణ్యయ్యరుగారు చిత్తూరు ఉత్తర ఆర్కాటు జిల్లా మ్యూన్సిపల్ కమిషనరుగ నియమింపబడిరి.

మేకముమ్మయ్య హాటసు ధామ్మగుగారు గుంటూరు నెల్లూరుజిల్లాల మ్యూన్సిపల్ కమిషనరుగ నియమింపబడిరి.

ఎస్. వెంకటరమణనాయుడుగారు కృష్ణా పర్చుమిడి జనలో తూర్పు డివిజనునకు అసిస్టెంటు ఇంజనీయరుగ మార్చబడిరి.

త్యాగరాజ కామస్వామిఆయ్యరుగారు సెంటి కలను డివిజనునకు అసిస్టెంటు ఇంజనీయరుగ మార్చబడిరి.

ఆర్థరుచార్లెసుథామస్ బూత్ గారు ఉత్తరార్కాటు డివిజనులో రాజీపేట సబ్ డివిజనున కసిస్టెంటు ఇంజనీయరుగ మార్చబడిరి.

వైద్యశాఖ

సివిలు అసిస్టెంటు సర్జనుగారగు కెన్సెస్ ఏ. కృష్ణమూర్తి బి. ఏ. ఎం. బి. సి. ఎంగారు గోదావరిజిల్లాబోర్డువారికింద పని చేయుదురు.

సి. ఆ. సగారగు ఇ. వెంకటరావుగారు మదరాసు కానిటరీ కమిషనరుగారికింద పనిచేయుదురు.

టి. ఎస్. రామకృష్ణయ్యరుగారు జిల్లాజిల్లా జిల్లా ఆరోగ్యాధి కార్యకింద సివిలు అసిస్టెంటు సర్జనుగ పనిచేయుదురు.

ఎం. సుబ్బయ్యగారు విశాఖపట్నం జిల్లా బోర్డువారికింద సివిలుఅసిస్టెంటు సర్జనుగ పనిచేయుదురు. కె. గోపాలరావు గారు మదరాసు కానిటరీ కమిషనరుగారికింద పనిచేయుదురు.

కెన్సెస్ బి. శివరాముగారు మదరాసు ప్రభుత్వజేనరలు వైద్యశాలలో సీనయరు అసిస్టెంటు సర్జనుగ నియమింపబడిరి.

నక్కల నెక్కలం, తోట్లపాలెం గ్రామముననులు అసహాయాద్యయము ననుసరించి తమపదవులకు రాజీనామా నొసంగిరి.

రములు కఠినశిక్ష విధింపబడినది. మంజు ఎదుచెత్తగారు నిడుదల చేయబడిరి.

మన్నారఘాటు ఎల్లయనాయగారి కేసు.

ఈకేసునందు పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటరువాదములు, నిందితుని పక్షపు వకీలువాదములు ముగిసినవి. 23-వ తేదీన కోర్టువారు కేసుపై ఉత్తరపు లొంగెదరు.

కీ॥ శే॥ది॥బ॥ ఏ. సుబ్బరాయలు

రెజిగారు

మదరాస్ ప్రభుత్వమున విద్యాశాఖామంత్రిగ నుండిన సుబ్బరాయలు రెడ్డిగారి మరణమునకు వగచుచు నిన్నటిసాయం కాలము మదరాసు షెరిఫుగారిక బహిరంగసభను పచ్చయప్ప భవనున జరిపిరి. తత్సభకు రాబుటి. రంగాచారిగారధ్యక్షుల నువహించిరి.

అధ్యక్షులు

ఇట్లు నడిచిరి :— సుబ్బరాయలు రెడ్డిగారు పటాలో పము అన్న ఎటుంగనివారు. ప్రకటనార్థము గొప్పనిమిత్తము పని చేయువారుగారు. రెండవకంటివారికి తెలియకుండగ త్రికరణ కుర్చినముక్కవదానిని శేసెడివారు. తరు ఇరుగుపొరుగువారి కేయ స్సును గోరువారు. స్వతంత్రబుద్ధిగలవారు. ఒకరు చెప్పిన విషయము గారు. చక్కచచ్చినపుడు పట్టుదలతో తమ ప్రత్యుత్తరలైన సచ్చ జెప్పి కళపరుచుకొన గల్గినవారు. గ్రామవాసులు తాలూకా ప్రజలు మిత్రులు చెప్పనంగతులను సావధానచిత్తులయి వివేచివారు. మొండివాడమన్న నెలుంగరు. నిష్కపటి వయో వృద్ధులైనప్పటికిని దేశము తననే గోరినందున మంత్రిపదవిని అధి స్థించిరి. బ్రాహ్మణేతరులను ప్రేమించి ఆకతుకు జెందినను బ్రాహ్మణులను గూడ ప్రేమించు చుండెడివారు. ఎవరిపట్లను గూడ ప్రేమతోనే ప్రవర్తించుచుగారి దూషించి ఎటుంగదు. వికాల హృదయము గలవాడు. బొదార్చకుండు. ప్రజాహితమునకే జీవితమును బాంపోసెను. అట్టివాని స్మరించుటకు నేను ఇచట సమావేశమైనాము.

పిమ్మట శంకరు నాయరుగారు పవిన సానుభూతిలేఖ చదువబడినది.

మొదటితీర్మానము

త్యాగరాజు రెడ్డిగారు ఈక్రింది తీర్మానము నుపహరించుచు ఇట్లు నడిచిరి. “మదరాసుపౌరులు ప్రభుమంత్రి వర్ధుడు కీ॥ శే॥ ఏ. సుబ్బరాయలు రెడ్డిగారి మరణమునకు వగచుచు తమ సానుభూతిని రెడ్డిగారి కుటుంబమునకు బెలుపుచున్నారు.”

త్యాగరాజు రెడ్డిగారు రెడ్డిగారి సుగుణాతిశయములను ప్రజాహితోవనమును గూర్చి సుతించుచు మంత్రులలో రెడ్డిగారిని మొదటవానిగ నేను, గవర్నరుగారు ఎవరిని పేర్కొనెదనిని నన్నడుగ, నియమించితి ననియు, ఆపదవి సంగీకరింతుటకు చాలకాలమువరకు రెడ్డిగారు అంగీకరించక ప్రత్యుత్తర మీయ కున్నను, బాధ్యత నంతను నేనే వహించి రెడ్డిగారిని ప్రధాన మంత్రిగ నియమించవలయునని ఏర్పాటుజేసితి ననియు తుదకు రెడ్డిగా రావదవిని అంగీకరించు నటుల జేసితి ననిరి. రెడ్డిగారు ప్రజల నిమిత్తము పడిన శ్రమ నే నెలుంగుచుననిరి. ఆయనత్యాగ్యములను జూచియే ప్రధాన మంత్రిగ నియమించవలయునని, గవర్నరుగారు తొలుదొల్ల నన్ను అడిగినపు, నూచించియుంటి ననిరి. రెడ్డిగారు భూతదయా పరులు. దానికి కడలూరులో ఆయనపేరు నన్ను వైద్యాలయమే దృష్టాంతమనియు రెడ్డిగారు చనిపోయినందుల కెంతయు విచారించుచున్నా మనిరి.

ఈతీర్మానమును గోవిందరాఘవయ్యరుగారు రనువదించి ఉపాధ్యక్షుల సాహెబుగారు, రామదాసుగారు, సాదుల్లా బాచ్ఛా సాహెబుగారు, సోమసుందరం పిళ్లగారు బలపరప, అందరిజే అంగీకృతమయెను.

రెండవతీర్మానము

వైతీర్మానము ప్రకారము ఈసభవారి సానుభూతిని అధ్యక్షులు రెడ్డిగారి కుటుంబమునకు తెలియజేయవలయునని ఈసభవారు గోరుచున్నారు.

ఈతీర్మానము అన్నామలై చెట్టిగారిచే ఉపపాదించబడి తిశికాచలం చెట్టిగారిచే అనువదించబడినది. సల్లాగురుసామి చెట్టిగారు రెడ్డిగారియందు గల గౌరవమును చూపుటకు ఆయన పేరు నొకవిశ్వవిద్యాలయపు విద్యార్థి జేసెనునో లేక విద్యార్థి నీతమునో (ఆయనకు అభిరుచిగల విషయమునకు) నెలకొల్పువలయుననుచు తీర్మానమును బలపరప అది అంగీకృతమయెను.

అధ్యక్షునకు వందనములతో సభ ముగిసెను.

గుడివాడతాలూకా గురివింద గుంటకగ్రహారం అకరణ, గ్రామముననుగార్లు అసహాయాద్యయము ననుసరించి తమ పదవులకు రాజీనామా నిచ్చిరి.

ఆయుర్వేద శాస్త్ర విషయములు

(కచ్చకామిలాలోగము)

(నారాయణం, కేశవాచార్యులు)

ఒక మనుషుడు విశేషముగ వైద్యమును గలిగియున్నప్పుడు ములను భుజించుచుండిన పిత్తద్రవము రక్తమునుమాంసమును పీల్చు కొనుటచే మంటలు కలిగినచో నావ్యాధిని పచ్చకామిలాలోగ మనియు పరికరించును పిలుచుచున్నాడు.

కామిలా రోగోత్పత్తిలక్షణములు

శ్లో. పాండురోగో వాపిత్త శ్లేష్మలక్షణము లన్నియు గలిగియుండుట ముఖము, శేత్రములు, మూత్రము, మలము, పసపు బారియుండుట దాహముగలుగుట అన్నము తీర్ణము గాకుండుట దౌర్బల్యము అనుచి గలుగుట ఈలక్షణములుగలది కామిలయని తెలియవలయు. ఇది దీర్ఘ కాల ముండుటచే కుంభకామిల యని యర్థము.

(మాధవనిదానే)

తా॥ పాండురోగ వాపిత్త శ్లేష్మలక్షణము లన్నియు గలిగియుండుట ముఖము, శేత్రములు, మూత్రము, మలము, పసపు బారియుండుట దాహముగలుగుట అన్నము తీర్ణము గాకుండుట దౌర్బల్యము అనుచి గలుగుట ఈలక్షణములుగలది కామిలయని తెలియవలయు. ఇది దీర్ఘ కాల ముండుటచే కుంభకామిల యని యర్థము.

ఇదియునుగాక యీ వ్యాధియందు చర్మము పసుపు వల్లముగ నుండును. జ్వరరోగముగల మనుషుడు దీర్ఘ బాధితుడై యున్నప్పుడు కొన్ని సమయములలో కారజము (Live) నుండి పిత్తద్రవముయొక్క పారుదలకు జ్వరతీవ్రతలను కారణములను లవలనను పిత్తద్రవము రక్తమును మాంసమునుదహించి యీ వ్యాధి కలుగుచున్నది. ఈ వ్యాధిగ్రస్తునికి ఒక్కొక్కప్పుడు గోర్లు, నాలుక, ముఖము, కండ్లు పసుపువర్ణముగ నుండును. మలమూత్రము లు రక్తము శ్లేష్మతీవ్రతలనుగా నుండును. ఆశ్లేష్మము ఆశ్లే అనుచి గ్రహణిగాద నుండును. ఈరోగి శ్రీయయినచో ఆమెపాలు సమప్రవర్ణముగ నుండును. కొన్ని సమయములయందు దేహమంతయు దురదగానుండుట నొరచేరుగానుండుట నాలుక వైపుల్లిపార కాగియునలె పొరగమియుండుట వైద్యాధిక్యముచే ప్రాతః కాలమునందు, త్రిపుట మొదలగు లక్షణము లన్నియు సంపాద్యుగను. ఇట్టివానికిని టికిని, ముఖముగ పిత్తద్రవము, రక్తమునందు కలిసియుండుటచే కారణమవుచున్నది. మరియు ఈ వ్యాధిగలుగుటకు కొన్ని కారణములు గలవు. అవి యెన్నియన, ఆకురత, కడుపుయము, దుఃఖము, ఆశ్లేష్మము, విషపదార్థములను లోనికి ద్రవీకరింపట, వైద్యవాహికయందలి గర్భప్రవాహమునకు, గోరొజనము (Gall stone) నడ్డగించుట, మున్నగు కారణముల చేతను ఈ వ్యాధి కలుగుచున్నది.

కామిలాలోగి గమనింపవలసిన ముఖ్య విషయములు

కామిలాలోగి ఒక బొట్టుచేతి నైనను నూనెనైనను లోపలికి దీసికొనగూడదు. శాస్త్రజ్ఞులు కొందరు పాలనుగూడ దీసికొనగూడదని చెప్పుచున్నారు. కాని రోగిమూత్రము, తాను దీసికొనుపదార్థములలో పాలు నిరాటంకముగ దీసికొనవచ్చును. ఆవుపాలనుమాత్రము పూర్వముగోగి పుచ్చుకొనుచుండినవ్యాధి త్వరితముగ గుణమిచ్చును. ఈ రోగినివారణార్థమై కొందరు శేత్రములకు కాటుకలు వేయుచున్నారు. కొందరు సుగంధపరి మళద్రవ్యములను దేహమంతయు పూయుచున్నారు. మరియు దురు పల్లెగాజుదులలో పసుకుట్టతో విగ్రహములను వేయు చున్నారు. ఈ వైద్యములచే, వ్యాధి నివారణయగునని, నే నొక్క ప్రాయశాలకున్నాను కాని, ప్రయోజన మేమంతవిశేష ముగ నుండదని నే నిక్కముగ చెప్పుచును. అయితే యిట్లు చేయుటవలన కొన్ని సమయములలో శేత్రములనుండియు, ముక్కునుండియు పచ్చనిద్రవ బయలుదేరి, బాధ కొంత వరకు కొంతించును.

ఆంగ్ల ఆయుర్వేదయునాని, చికిత్సలు.

ఆహారమునకు మారుగ రోగి కిష్టమున్నచో, బార్లబియ్య త్రాచుతో, పాలు ఇచ్చిన శ్రేయస్కరము. ఒకపర్యాయము మింగగలిగినన్ని వేడిపాలలో, 10, 12 బొట్లకు మించనంత అల్ల పు రసమును కలిపి దినమునకు 3, 4 సార్లు దీసికొనిన మంచిది.

తెల్లవారిగ నె, ముఖప్రక్షాళనమునకు తరువరి కొంచెము పసుపు (సుమారు 1/2 తులము) అరణా (0.0-0.6) పెరుగునందు కలిపి పుచ్చుకొనిన మంచుగుణ మిచ్చును.

కుద్దిజేసిక శిలాజిర్నున (Bitumen Judeic) 2 తులముల ఆవుపంచితములో కలిపి, దానిని దినమునకు, 2 లేక, 3 పర్యాయములు పుచ్చుకొనవలయును. ఈ వ్యాధికివ్యుమందులలో,

సుఖవిరేచనమున కుపకరించుమందు మిరితమై యుండవలయు ను. సాధ్యమయినంతవరకు అట్టిమందులలో విరేచమునకు మందు మిరితముకానిచో, విరేచనమునకు ప్రత్యేకముగ మందువాడ వచ్చును. ఈవ్యాధులలో వాడునట్టిమందులు, ఆవుపంచితముతో కలిపి యెండుసార్లు సుఖముగ విరేచన మగును. ఆవుపంచితము సుఖవిరేచనమునకు ఘోషాయి చిటుకావంటిది. రోగి బలాధ్యుడైనచో, వానికి తరుచుగ ఆవుపంచితము, శేదిమందుకు మారుగ నియ్యవచ్చును. వారమురోజులు, లోహాధస్తము అనగా మందూరమును ఆవుపంచితమందుచి, 3 గ్రాములను తేనెతో కలిపి ప్రతియుదయము ఒక పర్యాయము వాకించుచుండవలయును. దానిని తీసికొన్నతరువాత, పాలు, అన్నము మాత్రమే భుజింప వలయును. ఇయ్యది యీ వ్యాధినివారణకు ఉత్తమమార్గము. లోహముతో గూడిన యే మందైనను యీ వ్యాధికి ముఖ్యము. అయితే లోహము విరేచనమునకు బద్ధకారిగాన, అట్టిమందులు నేవించునపుడు విరేచనమునకు గూడ మందు పుచ్చుకొనుచుండ వలయును.

సామాన్యముగ విరేచన మగుటకు యీక్రింది ఔషధముల నేవింపవచ్చును. సోడాసల్ఫేట్ 2 గ్రాములు టింక్చర్ ఆఫ్ జింజరు 10 మినిమంస్, జలము 1 ఔన్సు నేసి కలిపి పుచ్చుకొనవచ్చును.

కారజముపై Liver ఆపండిమెన్ట్ నూరి పట్టిగ వేయుచుండిన మంచుగుణ మొసంగును.

బంగారు తయారు చేయుట

జర్మను శాస్త్రజ్ఞునిచే బంగారు తయారు చేయువిధము కనిపెట్టబడుటచే త్వరలో జర్మనులు కావలసినంత బంగారును నొనర్చి నష్టపరిహారములను తీర్చుటయే గాక ప్రపంచమంతట చతుకబంగారుతో నింపివేయు నని లండను వార్తాపత్రికలు వాయుచున్నవి.

ఈ వార్తను లండనునందు బహిరంగ పరచిన ప్రాధే సరు ఇర్వింగు ఖేమరుగారిని అబ్జర్వర్ పత్రికా ప్రతినిధి దర్శించి ప్రశ్నింపగా జర్మను శాస్త్రజ్ఞునికి పంచ యథుడగు నొక విద్యాసంపన్నుడగు పెద్దమనిషి దాకు దెలిపె నని ప్రాధేసరుగారు దెలిపిరి ప్రాధేసరుగారు జనవరి మాసమున జర్మనీదేశమునకు జరుచున్నారు. త్వరలోనే ఈ విషయము యథార్థమైతాంథ మాయక దెలుపగలరు. జర్మను శాస్త్రజ్ఞుడు పెద్దమనిషియైన బంగారును దయారు చేయుటయందు జయప్రసాదాయె ననియు అందుకు వ్యయము చాల స్వల్పముగ నగుననియు ఈయన దెల్పును.

లండను యూనివర్సిటీకాలేజి రసాయనశాస్త్రవేత్త బంగారు చేయుటయందు నమ్మెను. ఎక్కువకవడి చేయుట వలన పెట్టి లోహమైనను విభాగింపబడవచ్చు ననియు రాబోవు అధికతాబ్దముందు ఇట్టి పెన్నియో జరుగగలవని వీరు దెలిపిరి.

శ్రీమైలవరం బాలభారతీనమాజం

వారు 24-12-21 శనివారము బెజవాడహాలులో

శాకుంతల నాటకము

ప్రదర్శింపబడును.

రేట్లవివరము:- రిజర్వు రు 3, ఇంటరు రు 2, కుర్చీ రు 1-8-0, బెంచి రు 1, చాప రు 0-8-0.

శ్రీలకు:- బెంచి రు 1, చాప రు 0-8-0. శ్రీ. వట్టాభిరామయ్య, కార్యదర్శి.

క్షత్రియపత్రిక

(1) చారిత్రకసాంఘికము, ఆధికవిషయము లాంధ్ర క్షత్రియుల మేలుకొలుపు ప్రకటించును. (2) ఆంధ్రులచరిత్ర కిప్పు సిద్ధాంతముల విమర్శనయుండును. (3) సత్యక్షత్రియ నిరూపణము చేదములు, పురాణములు, ధర్మశాస్త్రములు ప్రసర కాండ, శాసనముల యాధారమున నొనర్చెదము. (4) శ్రీ వంగూరి సుబ్బారావుగారి వ్యాసములు ప్రతిసంచికకు వచ్చునట్లేర్పజుచున్నాము. కథలు, సారస్వతవ్యాసములు, హాస్యము, పాటలు, పదములు కూడ నుండును. (8267)

వలయువారు:- మేనేజరు, క్షత్రియపత్రిక ఈ గావారిపాలెం, సత్యవేడుపోస్టు, చెంగల్పట్టుజిల్లా అని వ్రాయవలెను.

ప్రకటన

ఇందువల్ల తెలియజేయుడం యేమనగా, ఆర్. ఎన్. బాలక్. బి.ఎచ్. ఆర్. అం. యరువల్లన్ను, వారు శోలాపూర్ సినిమా అండ్ వీడియో కంపెనీ లిమిటెడ్ వారియొక్క విజిల్లు వారసుని చెప్పుకొంటూ దక్షిణయిండియాలో యాత్రవాసులై సదాకంపెనీ పేరట సరకులకు ఆర్డరును అడ్వాన్సును పుచ్చుకొంటూ యున్నారు.

సదరు కంపెనీవారికిని వైవాధివర్తులను యేయొక్క బాధ్యతయన్ను లేదు కనుక వైవాధి తీసే ఆర్డరును అడ్వాన్సును సదరు కంపెనీవారు ఉత్తరవాదులు కారనే సంగతి యిందువల్ల తెలియచాయడమయినది. (8311)

Moganalal Kalidas Shah

For

The Sholapur Spinning & Weaving Co.

ది సాత్ ఇండియన్ అతెట్టిక్ అసోసియేషన్, లిమిటెడ్.

1921-22 వ సాంవత్సరిక వ్యాయామములు, వేడుకలు

వేడుక జరుగుదినములు

1921 సం॥ ౧౦ డిసెంబరు నెల 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31

1922 సం॥ ౧౦ జనవరి నెల మొదటి తేది

దక్షిణ ఇండియా వ్యాయామ సంఘమువారి మైదానము, పీపిల్సుపార్కు.

సగము వెలలు

అపరూపగ్రంథములు

(౧) వ్యవహారచంద్రిక

క ర్త:— బి. నుబ్బారావుపంతులుగారు. 3 అభ్యాయములు. 72 ప్రకరణములు. ఇందు సమస్త వ్యవహారములను విస్తారము, తంత్రము, రిజిస్ట్రేషను, బిల్లు, పంచాంగ వివరణము, స్టాంపాట్టు, రైలుబండ్లు, ఛార్జీలు, యుగవివరణము, కేసులు, పీఠు ప్రాయట, ఆంధ్రవేదవివరణము మున్నగువి వేలకొలది విశేషములు. ఇందలి విశేషముల నేకములు పెద్ద బాలికలలోనే తేర్చుకొనుచున్నాడు. పీఠు వర్తకులు, వకట గుమాస్తాలు, అందఱు నవయోగము, టిప్పర్లు వ్యవహార బోధనకై మనకరించును. 500 ప్రతులు మిగిలి ఉన్నవి. 1 కి రు 1-8-0

(౨) గృహవైద్యము

క ర్త:— టి. లక్ష్మీరతిగారు. ఇందువలె ఔషధముల కొలె నవర్ణనముగ గుణమిచ్చు మూలికావైద్యము. శిలకట్ట, చింతపండు, జల్లేడు, పెన్నెలు, యిట్టి వస్తువులతోడర్చు రమగు పెక్కు వ్యాధుల మాన్వనగును. ఘోషాయి చిటుకలు, అన్నుతయోగములు. ఆకాశాదిగమన స్థానములకు మందులున్నవి. వైద్యసహాయ మక్కఱలేకుండ చిన్న చిన్న మందులతో పెద్ద పెద్ద రోగముల మాన్వకొనవచ్చును. 1-8 రు 0-8 రు

(౩) బొబ్బిలియుద్ధము

సత్యమైన పరిశోధన మొనరించి వ్రాసినచరిత్రము నతల వలె జరుపుట కింపయినది. గ్రంథాలయోద్యమనాయకులకు శ్రీయుత అయ్యకి వెంకటరమణయ్య పంతులుగారు సులభ శైలిలో వ్రాసి యున్నారు.

ఈ వైమాధుగ్రంథములు నొక్కసారి తెప్పించుకొను వారికి వెల 2-2-0 లున్న పోస్టు ఖర్చులు రు. 0-6-0 కలిపి రు. 2-8-0 లగును. ఇవే రు 1-0-0 కి కావలయునా?

కాని కొన్ని పుస్తకముల నిలవజే గొంచెము నలిగి యున్నవి. ముందువ్రాసిన 200 మందికి రు. మూడుగ్రంథములు 1-0-0 మాత్రము. పోస్టుఖర్చులతో రు. 1-6-0 కి యుండును.

ఆంధ్రపత్రిక చందాదారులకు మాత్రమే యీ తగ్గింపు వెలలు

వలయువారు:- మేనేజరు: కమలకుటీరము, తిరుపతి క్షే. - మదరాసు.

అమ్మలూ నువ్వుది! త్వరలో సిద్ధమగును!!

1922 సం॥ స్వదేశీ క్యాలెండరు

మహాత్మాగాంధీ, శ్రీ ౧౧ లకు

పటములు అందు లో కలవు. కొలది క్యా లెండరులు మాత్రమే ముద్రింప బడుచున్నది గాన

అర్జునులు ౨ అణా లు పంపి, ముందుగ రిజిస్టరు చేసుకోవలెను.

వెల ప్యాకింగు పోస్టేజి సహా 12 అణాలు, మేలురకం కి స్టూరి, గోరోజనం, కుంకుమపువ్వు, పచ్చకర్పూరం ధర సహాయ గ దొరకును.

తంలివిలాసము: క్రిష్ణరాజ్ అం కో., 'కోలాహూర్' 256, వై నాబాద్ రోడ్, మద్రాస్

ఆరోగ్యమార్గము

శ్రీ గాంధీమహాత్మ్య ప్రణీతము

ఈ గ్రంథము అమ్మలూ పూర్తి గానున్నది. దీనికొకట కొన్ని వందలు దరఖాస్తులు వచ్చినవి. అవన్నియు రిజిస్టరీ చేయబడినవి. అమ్మ, వైండింగు పూర్తియగుటతోడనే గ్రంథములు వి. పి. గా ఆయా చిరునామావారులకు పంపబడును. అనివార్యములగు కారణములచేత ప్రచురము కొంచెము ఆలస్యమైనందుకు మన్నింప వేడెదను. గ్రంథము ఖరీదు యిదివరకు 8 అణాలు అని ప్రచురింపబడినది కాని, ప్రజలకు గ్రంథముయెడల గల ఆదరణమును బట్టి అది యెక్కువ వ్యాప్తము గావలెనని కుతూహలము గలిగి, అందుచేత గ్రంథము 6 అణాలకే యివ్వబడును.

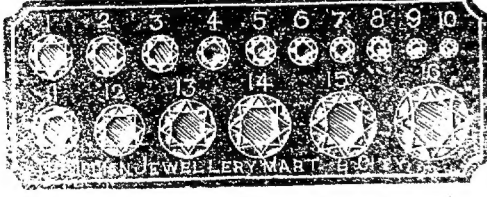
గూడూరి రామచంద్రరావు
నేతకనంపుము, గుడివాడ, కృష్ణాజిల్లా.

వినిధి

వెద్యగ్రంథములు.

ఆంగ్లేయవైద్యచింతామణి	రూ 4
ఆంగ్లేయాయుర్వేదము	రూ 3
ఆంగ్లేయాయుర్వేదములు	రూ 1
శ్రీ గాంధీమహాత్మ్య ఆరోగ్యదర్శి	రూ 12

నేతు బ్రదర్లు, మైలాపూరు, మద్రాసు.

ఇద్దము బాక వుండే యింటే మనకు కచ్చి కెంపును, చక్ర సాళ పట్టుకెంపులు నిండా తక్కువ వెలకు దొరకును.

ఇక కొంచెముగా నున్నది, ఇంకొకటి వెల వాస్తీ చేయవచ్చును. కాబట్టి కలమువారు త్వరలో ఆర్డరు పంపవలయును.

సెం 1 వైజా	పట్టె కచ్చి	కెంపుల	కెంపుల
నుండి 11 వైజా లన్నియు	వెల.	వెల.	
2	చేరిన కెంపులు క్యాలెండరు 1-8	0-14-0	0-18-0
4	" 8	" 1-0-0	0-18-6
"	8	" 1-0-6	0-14-0
6	" 7	" 1-2-0	0-15-0
8	" 10	" 1-4-0	1-0-0
12	" 16	" 0-18-0	0-18-0

ఇండియన్ జ్యూవెలరీ మార్కు,
పోస్టుబాక్సు నెం 40, బెంగళూరు సిటీ.

ముఖ్య గవనింపు.

1920 వ సం॥రం ఆగస్టునాట మొదటి

The Zandu Pharmaceutical Works Ltd.,
Elphinstone Road, BOMBAY.

ఇప్పటికాలము ననుసరించి మిక్కిలి సమృద్ధి కలుగుచు, తక్కువ గుణము నిచ్చునట్లును ఆయుర్వేద ఔషధములను తయారు చేయుచున్నాము.

హిందూ దేశమునందు జరిగిన ఆయుర్వేద వస్తు వశర్యము అన్నిటిలో జంగారు పతకములు బహుమతిగా నిచ్చియున్నారు. పై కనిపింపజేయునట్లు వాగ్దానము ధరలుపట్టి పంపబడును.

హిందూ వర్తమానము
వర్షము

ఆయుర్వేద ఔషధముల తయారుచేయు (388) బొంబాయి నెం 13.

ది ఆంధ్ర ఇండస్ట్రీయల్ ప్రెడింగు కంపెనీ, సోల్ ఏజెంట్లు, కాకినాడ.

వనోపధి నరసనిల

రక్తసీసతను రక్తముయొక్క పరిశుభ్రతను బోగొట్టుటయందు శీఘ్రముగా గాంచినది. ధర 1-10-0

ఇండియా సిల్వోనెనందు ఎచ్చటికైనను శివాలాభిర్య ప్రతిరూపగా పంపబడును. (2978)

విలాసము పి. డి. సాఫంట్.
నెం 144 ఫనసవాడి, బొంబాయి.

ఆశ్వగంధాదిలేహ్యము

ఆశ్వగంధాదిలేహ్యము చిరకాలమునుంచి శరీరములలో జీర్ణించిన చిట్టశిరంగిరోగము (సవ్యాస)ను బోగొట్టును.

ఆశ్వగంధాదిలేహ్యము:- బలము గలిగించును. జీతరదీప్తి నిచ్చును. కృశించిన వారలకు మంచిది.

ఆశ్వగంధాదిలేహ్యము:- వాతపురోష్ణము, ఆహారాశ్మిషమును బోగొట్టును.

ఆశ్వగంధాదిలేహ్యము:- నరములకు పటుత్వమును యిచ్చును. ధాతువృద్ధిచేయును.

10 తులముల వెల రూ 1.
40 " వెల రూ 3.

క్యాలలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీవతి
బి. పి. ఎం. బి. సి. ఎం.
మేనేజింగు డైరెక్టరు,
ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీ (లిమిటెడ్)
19, హారిస్ రోడ్డు,
మాంట్యురోడ్ - మదరాసు.
(శుక్ర)

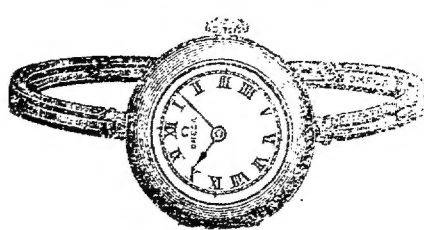
ముఖ్య గవనింపు.

యోగ్యతావర్తములు 2942

(6) దెనారెన్ సిటీనందును దుర్గా మెడికల్ హాలువారి ట్రానిక్ గురికలను సేవించుటవలన రాజకీయ అను నాస్తి హితుడు నపుంసకత్వము లేక కుటుంబముగా నున్నాడు. అతడు 6 గంటలనుండి బాధపడుచుండెను. ఇప్పుడు అతను చాలానుభయముగా నున్నాడని చెప్పటకు మిక్కిలి సంతోషించుచున్నాను. డోరాథాక్

28-9-19 } బ్రిజ్ కిషోర్

రాధాకృష్ణ క్యాలెండరు
ఒకటి యినాం 33.9

ఓకన్ ఫేసు, మెల్లని ఊరములు (Flexible loops) మేలైన నీడను, పూర్తిగా జ్యాయుల్య చేయబడినది. రేడియం దయలు మొదలగునవి గల నికల్ వెండి కడియారము చేతికి కట్టుకొను వట్టతో సహా 1-కి ధర రు 16-8-0. ఇందులో తపాలు, ప్యాకింగు ఖర్చులు చేరియున్నవి.

RATNA WATCH Co.,
Dealers in Watches Clocks and Fountain Pens,
93, China Bazaar Road, Madras.

1922 సం॥ రం॥ క్యాలెండరు

12 కాగితములు 3 భాషలు
ఆంగ్ల, ద్రవిడ, హిందూస్థాని గలవి.

ఇందులో బొంబాయి, పెంబ్రెట్ కిలాఫత్ కమిటీ అధ్యక్షుడు కార్యదర్శులు అనగా హజీబ్ మహమ్మదు ఖాన్ సేటు, మాలానా హేకాలి, డాక్టరు నైపుడిక్ క్లిష్టా, అహమెద్ హజీబ్ క్లిష్టా, మాలానా యాకూబు హుసేన్ సేటు, మున్నగు ప్రముఖుల ఛాయాపటము 3 రంగులలో ముద్రించబడియున్నవి.

నెం 17 అం X 11 అం.	1 క్యాలెండరు ధర రు 1.0-0
6	" " 4-8-0
12	" " 7-8-0

మిక్కిలి సౌకర్యవంతమైన రేడి క్యాలెండరు 8-కి రు 1-0-0
నెం 9 1/2 అం X 4 అం.

పోస్టుఖర్చు ప్రత్యేకము. మీ ఆర్డరును తక్షణమే పంపుకొనుటకు. ఉత్తములు ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలెను.

Apply to: - **SOLDEN & Co.,**
193, Triplicane High Road, Madras.

వైద్యరత్న పండిత
డి గోపాలాచార్యులుగారి

ప్రసూనాభంజని

జగదీశునామ, బహుమూర్తము అను క్రూర వ్యాధులను బోగొట్టి, యెట్టి అవధిలైనా రోగికి శ్రమ నివారణమును కలుగ జేయుటకు సిద్ధమచేయు బడిన నిరవదరమును నిశ్చయమైన యావధము. ఈ యావధమువలన గుణమును గాంచిన గొప్పవారనేకులు తమకు కలిగిన అధికప్రయోజనమును కృతజ్ఞతాపూర్వకముగ నొప్పుకొనుచున్నారు. వెల బుడ్డి 1-కి రూ 8-0-0.

మాతులుగరసాయము

గర్భిణీ శ్రీలకు అనేక కారణములచే సంభవించు వాంతులు మొదలగు వ్యాధులకు, బలహీనమును, బోనణమును. మలేయు గర్భాశయమునకు బలము నిచ్చును. అధిక ప్రయోజన చే ప్రసవించెడి శ్రీలకు బాధ జననది లేకనే కుటుంబమును కలిగించును. వెల బుడ్డి 1-కి రూ 1-12-0.

ప్రణ రో కు టి

గర్భ, చీడ, పాసికపుండ్లు, కాలినపుండ్లు వీనిని నిర్మలముగా నిర్మూలముచేయును. వెల టిక్కు 1-కి 0-6-0 అణాలు.

ఆయుర్వేదాశ్రమం

41, ఆచారప్పన్ వీధి, జి. టి మదరాసు.
తంలివిలాసము: పండిట్ - మదరాసు.

DUNCAN STRATTON & Co.

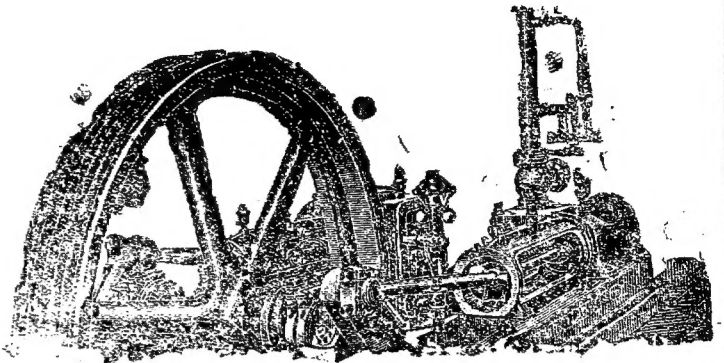
డన్ కన్ స్ట్రాటన్ ఆండు కో.

(2412)

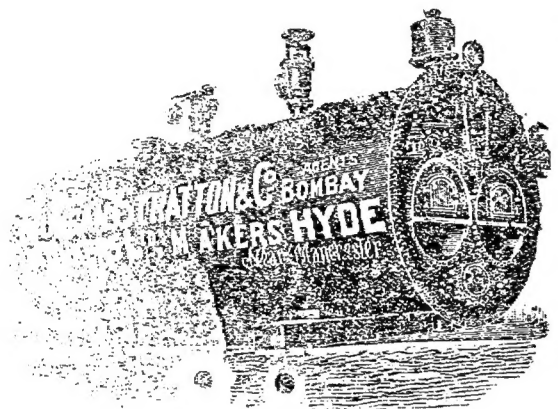
ఎంజనీర్లు, మెషినరీ ఇంజనీర్లు. 9 మెయిన్ వీది, బొంబాయి.

పొడవు 10 అడుగులు
మొదలు 24 అడుగుల వరకు
మందును — డయామీటరు
అ. 4. మొదలు 6 అ. 6 అం.
వరకు యెందును.
స్టీంబల్లింగు (మెషిన్)
80 హానులు మొదలు
160 హానులవరకు వుండును.

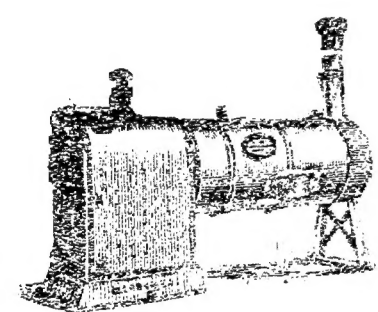

హైక్రాఫ్ట్ స్పిల్ కాన్ సిస్ట్ బాయిల్ షర్.

హైక్రాఫ్ట్ స్పిల్ లంకాపైరు బాయిల్ షర్.
పొడవు 28 అ. మొదలు 82 అ. వరకు వుండును.

డయామీటరు 6 అ. మొదలు 8 అ. 6 అం. వరకు వుండును.
స్టీంబల్లింగు (మెషిన్) 100 హానుల వరకు వుండును.

లోకో మల్టిప్లయిబల్ బాయిల్ షర్.
స్టీంబల్లింగు (మెషిన్) 80 హానులు మొదలు
100 హా. 120 హా. 150 హా. వరకు వుండును.

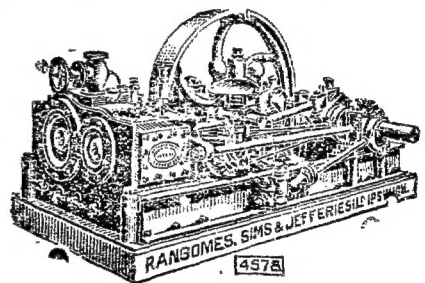

వర్టికల్ బాయిల్ షర్.
స్టీంబల్లింగు (మెషిన్) 80 హానులు మొదలు
100 హానుల వరకు వుండును.

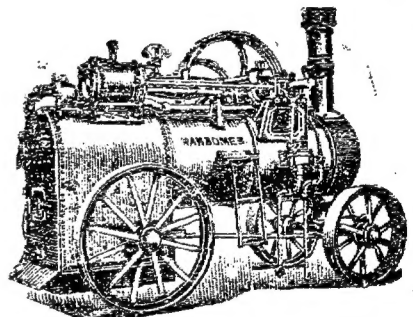
ఈ క్రింద తెలుగుబడిన వాటిని
సర్దుచు చేయుదుము.
దూది బిల్లింగు మెషిన్, వాటిసామానులు
దూది (వెన్సింగు) మెషిన్
దూది స్పిన్సింగు మెషిన్
దూది పిన్సింగు మెషిన్
అన్నిరకముల స్టీము ఎంజిన్లు
అన్నిరకముల స్టీము బాయిల్ షర్లు
కోల్ వర్క్ మిల్లింగు మెషిన్
నూనె మిల్లు మెషిన్
మంచుగడ్డకేయు మెషిన్ [నలు]
వడ్డు బియ్యముచేయు మెషిన్ వాటి సామా
అన్నిరకముల వంటింగు మెషిన్లు
శాగట్లు, క్యూకసాయ నుంబంధమైన కొరమట్లు
కిరసన్ నూనె తురుడు ఆయిల్ ఎంజిన్
ఎలక్ట్రిక్ లైటింగు (ప్లాంట్) కొరమట్లు
లేకులు తర్కూసాపు కొరమట్లు
స్టీలు సాప్టింగు, కష్టింగులు, పెడెస్ట్లు
కాట్ బరన్ ఆండు కాడ్లు బరన్ ఫుట్టిలు.
వగయిరా అన్నిరకముల సామానులు.

నైడ్ లైన్ నైడ్ కాంపౌండు
'హిందూస్థాన్' ఎంజిన్లు.

(కాన్ కుసాపు మొననుండి పోట్ తీయబడినది.)
ఇందులో సింగిల్ సిలిండరు ఇంజిన్లు కూడ గలవు.

హెన్రీడు కాంపౌండు ఎంజిన్లు.

పోర్టబల్ స్టీము ఎంజిన్లు.
సింగిల్ సింగిల్, డబుల్ సిలిండరు గలవి.
స్టీము (మెషిన్) 120 హానులు గలవి.
కాంపౌండు — హై, లో, మెషిన్ సిలిండరు.
స్టీము (మెషిన్) 150 హానులు గలవి.

వివరములకు, ధరలకు బొంబాయిలోయుండు డన్ కన్ స్ట్రాటన్ కంపెనీ కై నను లేక

బెజవాడ (కృష్ణాజిల్లా)లో యుండు ఇంగ్లీషు స్టోర్సు ఇంజనీర్లింగు కంపెనీ ప్రాప్రైటరు గారైన
మానేవల్ బాపనయ్యగారి కైనను వ్రాయవలెను.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు దివ్యమృతము.

దగ్ధ, కైత్యము, వడికము, రొమ్మవడికము, తలనుప్పి, వాయువునొప్పులు,
బొట్టు, బెణుకులు, బిళ్లలు మొదలగు నొప్పులకు దివ్యమృతము.

చక్కని కర్మిలో ౫ హా. కల ద్రా 0—10—0; దళక 1-3 ద్రా 5—12—0. పోర్టుఖర్చులు కలు.

అమృతాంజనం డి పో. } 109, ఫ్రెరి రోడ్డు, బొంబాయి,
6, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

